

INFORME SOCIOECONÒMIC DE MANRESA 2003

INFORME SOCIOECONÒMIC DE MANRESA 2003

Edita

Ajuntament de Manresa
Servei de Desenvolupament

Equip redactor

Josep Camprubí Duocastella
Ramon Culleré Córdoba
David Hernández Masegú
Pere Masegú Bruguera

Disseny gràfic

Copisteria Sarrió, S.L.
Imatge Gràfica i Comunicació Manresa, S.L.

Correspondència i consultes

Servei de Desenvolupament
Ajuntament de Manresa
Plaça Major 1
08241 Manresa

Correu electrònic: rcullere@ajmanresa.org

Web: www.ajmanresa.org

Índex

INFORME SOCIOECONÒMIC DE MANRESA

ÍNDEX

	<u>Pàgina</u>
Presentació	9
1- Introducció	13
1.1- Ubicació geogràfica	15
1.2- Infraestructures de comunicacions	15
1.3- Estructura econòmica	16
1.4- Resum de la conjuntura socioeconòmica de Manresa	16
2- Una economia internacionalitzada	19
2.1- PIB	21
2.2- Tipus de canvi dòlar / euro i preu del petroli	22
3- Les economies de Catalunya i el Bages	25
3.1 Estructura del PIB	27
3.2 Conjuntura	28
3.3 Tendències	29
4- Població	31
4.1- Context	33
4.2- Estructura de la població	34
4.3- Moviments naturals de la població	36
4.4- Immigració	37
4.5- Creixement per barris	38
4.6- Àrea d'influència de Manresa	39
5- Treball	41
5.1- Població activa	43
5.1.1- Apunt metodològic	43
5.1.2- Dades 1996	43
5.1.3- Tendència	45
5.2- Atur	47
5.2.1- Atur a Manresa	47
5.2.2- Perfil de l'aturat	50
5.3- Contractació	52
5.4- Assalariats	54
5.4.1- Nota metodològica	54
5.4.2- Assalariats, realitats i tendències	54
5.5- Mobilitat laboral	55
6- Indústria	59
6.1- Sector secundari	61
6.2- Metall	63
6.3- Tèxtil, confecció i pell	65
7- Habitatge i construcció	67
7.1- Mercat d'habitatge	69
7.2- Mercat de lloguer	71
7.3- Construcció	72
8- Comerç	75
8.1- Hàbits de compra	77
8.2- Atractivitat comercial	82
8.3- Oferta comercial	84
8.4- Expectatives del sector	87

9- Serveis	89
9.1- Sector terciari	91
9.2- Hoteleria	92
9.3- Educació	93
9.4- Activitats sanitàries i veterinàries; serveis socials	93
10- El Perfil de la ciutat	97
10.1- El projecte 'Perfil de la ciutat'	99
10.2- Definició dels indicadors seleccionats	99
10.3- Metodologia de treball	100
10.4- Interpretació de la gràfica	101

INFORME SOCIOECONÒMIC DE MANRESA

ÍNDEX DE TAULES

	<u>Pàgina</u>
1- Introducció	
1.1- Mapa de Catalunya	15
1.2- Mapa del Bages	15
1.3- Principals indicadors de la conjuntura socioeconòmica de Manresa	17
2- Una economia internacionalitzada	
2.1- Taxes de variació interanual del PIB	21
2.2- Tipus de canvi dòlar / euro	22
2.3- Preu del barril de petroli	23
3- Les economies de Catalunya i el Bages	
3.1- Pes de cada sector en el PIB. Any 2002	27
3.2- Evolució del creixement del PIB	28
3.3- Creixement del PIB. Any 2002	29
4- Població	
4.1- Població dels principals municipis catalans	33
4.2- Evolució de la població	33
4.3- Piràmides d'edat	34
4.4- Comparativa piràmide de poblacions de Catalunya i Manresa	35
4.5- Evolució població. Anys 2001 i 2002	36
4.6- Creixement biològic	36
4.7- Població segons lloc de naixement	37
4.8- Principals països de procedència de la immigració. Any 2002	37
4.9- Població per barris	38
4.10- Població municipis de l'àrea d'influència de Manresa	39
4.11- Immigració àrea d'influència de Manresa	39
5- Treball	
5.1- Població activa	
5.1.1- Evolució de la població activa	43
5.1.2- Població activa per franges d'edat. Any 1996	44
5.1.3- Població activa per franges d'edat. Any 1991	44
5.1.4- Població activa per franges d'edat. Any 1986	44
5.1.5- Taxes d'activitat. Any 1996	45
5.1.6- Població activa per nivell de formació. Any 1996	45
5.1.7- Evolució de la població provincial	46
5.1.8- Població activa per províncies segons EPA	46
5.2- Atur	
5.2.1- Aturats per gènere. Evolució trimestral	47
5.2.2- Aturats per gènere. Evolució mensual	48
5.2.3- Taxa d'atur per àmbit territorial	48
5.2.4- Evolució del pes de l'atur femení	49
5.2.5- Pes de l'atur femení sobre el total d'aturats	50
5.2.6- Segons nivell de formació	50
5.2.7- Aturats segons sector econòmic	51
5.2.8- Aturats segons grups d'edat	52
5.3- Contractació	
5.3.1- Contractes registrats a Manresa	52
5.3.2- Contractació indefinida / contractació total	53
5.3.3- Contractació temps parcial / total contractació	53
5.3.4- Contractació total i parcial per gènere	53
5.4- Assalariats	
5.4.1- Assalariats per sector econòmic. Evolució anual	55
5.4.2- Assalariats per sector econòmic. Evolució trimestral	55
5.5- Mobilitat laboral	
5.5.1- Municipis d'origen dels que treballen a Manresa	56
5.5.2- Municipis de destinació dels residents de Manresa	56
5.5.3- Destinació dels residents de Sant Joan de Vilatorrada	57

6- Indústria	
6.1- Índex industrial	61
6.2- Empreses i assalariats del sector industrial	62
6.3- Empreses i assalariats dels subsectors d'indústria	63
6.4- Empreses i assalariats del metall	64
6.5- Empreses i assalariats del tèxtil, confecció i pell	65
7- Habitatge i construcció	
7.1- Mercat d'habitatge	
7.1.1- Habitatges en oferta de nova construcció	69
7.1.2- Habitatges de nova construcció. Municipis de 40 a 100 mil hab.	69
7.1.3- Preus mitjans de l'habitatge de nova construcció	70
7.1.4- Habitatges i preus. Municipis de 40 a 100 mil habitants	70
7.2- Mercat de lloguer	
7.2.1- Nombre de contractes de lloguer	71
7.2.2- Comparativa de lloguers amb altres poblacions	71
7.3- Construcció	
7.3.1- Llicències d'activitat immobiliària	72
7.3.2- Assalariats i empreses a la construcció	73
8- Comerç	
8.1- Hàbits de compra	
8.1.1- Quotes de mercat segons formats comercials	77
8.1.2- Localització de les compres	78
8.1.3- Característiques de la compra de productes alimentaris i de gran consum	78
8.1.4- Membres de la llar que habitualment efectuen les compres	79
8.1.5- Freqüència i horari habituals de compra	80
8.1.6- Desplaçaments fora de Manresa per motiu de compra	81
8.2- Atractivitat comercial de Manresa	
8.2.1- Proporció entre residents i visitants segons punts de mostreig	82
8.2.2- Origen dels visitants a Manresa per motiu de compra	82
8.2.3- Tipologia de les compres dels visitants	83
8.2.4- Motius de compra a Manresa	83
8.2.5- Motiu de compra segons punt de mostreig	84
8.3- Evolució de l'oferta	
8.3.1- Índexs comercials	84
8.3.2- Empreses i assalariats del comerç	85
8.3.3- Obertures de nous establiments. Any 2002	86
8.3.4- Cens, altes i baixes d'activitats econòmiques del comerç	86
8.3.5- Metres quadrats d'activitats comercials minoristes	87
8.4- Expectatives del sector	
8.4.1- Indicadors de clima comercial urbà	87
9- Serveis	
9.1- Empreses i assalariats del sector serveis	91
9.2- Empreses i assalariats dels subsectors de serveis	92
9.3- Índexs del sector serveis	92
9.4- Empreses i assalariats d'hoteleria	94
9.5- Empreses i assalariats d'educació	95
9.6- Empreses i assalariats d'activitats sanitàries i veterinàries, serveis socials	96
10- Perfil de la ciutat	
10.1- Indicadors del projecte 'Perfil de la ciutat'	100
10.2- Indicadors del projecte 'Perfil de la ciutat', en base 100	101
10.3- Gràfica 'Perfil de la ciutat'. Manresa	102
10.4- Gràfica 'Perfil de la ciutat'. Tots els municipis	102

Presentació

INFORME SOCIO-ECONÒMIC

PRESENTACIÓ

La publicació que teniu a les mans pretén ser una anàlisi i una interpretació de les dades més significatives sobre la població, el mercat de treball i els principals sectors productius de l'economia local de la nostra ciutat, que també podeu trobar recollides i ampliades en l'Anuari Estadístic Manresa 2003.

El present informe socioeconòmic és el segon que editem d'una sèrie que té com un dels objectius consolidar el sistema d'informació de l'economia del territori, el qual vam engegar ara fa un parell d'anys des del Servei de Desenvolupament de l'Ajuntament de Manresa.

La història sovint ens ensenya que la majoria de les empreses humanes que resulten exitoses requereixen d'una planificació basada en un coneixement exhaustiu del nostre entorn i dels recursos de què disposem. En l'àmbit de la planificació i la gestió municipals, som conscients que hem d'intentar conèixer i tenir en compte tots els factors econòmics, socials i humans que poden influir en el destí de la nostra comunitat a l'hora de prendre les decisions que l'afecten i d'emprendre les accions oportunes.

A més de constituir un instrument bàsic per a la planificació i programació de l'Administració Municipal, la publicació que us presentem pot resultar una bona eina d'estudi i de treball per a tots aquells estudiosos, professionals i públic en general que vulguin conèixer millor la realitat socioeconòmica de Manresa.

Espero, doncs, que l'informe socioeconòmic 2003 us resulti interessant i us sigui d'utilitat, si més no com un instrument més del que, a partir d'ara, disposeu per a reflexionar sobre l'estat de la nostra ciutat.

Manresa, desembre de 2003.

Josep Camprubí Duocastella

Regidor Delegat d'Hisenda i Promoció Econòmica

1. Introducció

1- INTRODUCCIÓ

1.1- UBICACIÓ GEOGRÀFICA

Manresa està ubicada al centre geogràfic de Catalunya, a un indret privilegiat proper a la confluència dels rius Cardener i Llobregat.

La ciutat es troba a 238 metres d'alçada sobre el nivell del mar i té un clima mediterrani amb tendència continental d'estius secs i calorosos i hiverns secs alhora que freds. La temperatura mitjana dels últims deu anys ha estat de 14,8 graus i la precipitació mitjana per any en aquest període de temps de 577 litres per metre quadrat.

Font: Consell Comarcal del Bages

I.1. Mapa de Catalunya

Font: Consell Comarcal del Bages

I.2. Mapa del Bages

1.2- INFRASTRUCTURES DE COMUNICACIONS

Fins no fa gaire, el concepte de centre responia a aquella capital, ubicada al ben mig del cercle d'influència d'una regió. Per perifèria s'entenia la sèrie de poblacions satèl·lits que pertanyen a l'àmbit d'influència del centre. Avui en dia, aquests conceptes han variat radicalment i s'entén per centre aquella població que està ben connectada a tots els nivells (xarxa telefònica, viària, ferroviària...) i es considera perifèria tota aquella població que no està ben connectada. És sota aquest nou concepte de centre i perifèria que cal observar si Manresa és una cosa o altra.

En els últims anys, Manresa ha gaudit d'importants millores en la seva xarxa viària. La ciutat està ubicada al centre de l'eix viari anomenat Transversal que uneix Lleida amb Girona, la connexió amb els Pirineus resulta eficient i, al mateix temps, la comunicació amb Barcelona és bona malgrat que es tracti d'una de les autopistes amb el peatge més car d'Europa en termes de preu entre distància. A mitjà termini, l'eix Diagonal que unirà Manresa, Igualada, Vilafranca del Penedès i Vilanova i la Geltrú serà una realitat que millorarà de forma considerable la connexió entre el Bages i l'Anoia.

D'aquesta manera, mentre Manresa disposa d'una comunicació viària vers l'est i l'oest bona i gràtua i la que uneix Manresa cap el nord i el sud satisfactòria, malgrat que aquesta última sigui de pagament; és a nivell ferroviari on apareixen les principals mancances infraestructurals.

En aquesta època en la que hom es parla de la importància del transport públic, de llançadores i de trens d'alta velocitat; cap de les dues línies ferroviàries que explota els 55 quilòmetres que separen Manresa de Barcelona realitza el trajecte en menys d'una hora (segons la guia Campsa, el trajecte Manresa-Barcelona es recorre en 38 minuts de cotxe). La comunicació ferroviària amb Barcelona està resolta amb dues línies diferents que pertanyen als Ferrocarrils de la Generalitat i a la RENFE. Els Ferrocarrils Catalans uneixen el Baixador de Manresa amb la Plaça Espanya de Barcelona en una hora i vint minuts i una cadència d'un tren cada hora. La RENFE uneix Manresa amb la Plaça Catalunya de Barcelona en una hora i deu minuts, oferint una cadència d'un tren cada mitja hora. Si bé en la comparativa entre el transport viari i el ferroviari de la connexió de la nostra ciutat amb Barcelona, surt millor parada la carretera; en quant parlem de la connexió entre Manresa i Lleida la supremacia de la carretera queda encara més palesa. Els tres trens que cada dia uneixen la capital del Segrià amb la del Bages necessiten de dues hores i mitja per a completar el recorregut. Segons la guia Campsa, els 118 quilòmetres que separen Manresa de Lleida es recorren en una hora i quatre minuts de cotxe.

El que a nivell viari resulta una bona infraestructura, a nivell ferroviari presenta dèficits en tots els aspectes, dèficits en temps per completar els trajectes i dèficits en cadències dels trens. La infraestructura ferroviària tan sols comunica Manresa amb el sud i amb l'oest, fent-ho de manera gens competitiva amb el transport viari.

1.3- ESTRUCTURA ECONÒMICA

Tot i que el sector primari té un pes considerable dins del Bages, i una bona part de les economies dels municipis més petits de la comarca depenen en alta mesura d'aquest sector, el sector agrícola i ramader manresà ha perdut pes al llarg dels últims anys a l'economia del municipi fins el punt que en l'actualitat, la presència del sector primari a Manresa és poc més que testimonial.

Tradicionalment, el sector industrial sempre ha tingut un pes força elevat dins el municipi. La crisi de sectors tradicionals com el tèxtil ha provocat que només poguessin sobreviure aquelles empreses del sector que han fet front a altes inversions amb la finalitat d'aconseguir modernitzar-se. Al llarg dels últims anys, s'han desenvolupat nous sectors, un exemple seria el del metall.

A nivell comercial, Manresa i el seu entorn exerceixen com a capital no tan sols del Bages sinó d'una àmplia zona de la Catalunya Central, ja sigui el comerç tradicional del centre de la ciutat, el polígon dels Trullols o bé el polígon de Sant Isidre ubicat a Sant Fruitós.

Pel que fa referència a la resta del sector terciari, la ciutat de Manresa centralitza bona part dels serveis del seu àmbit d'influència.

1.4- RESUM DE LA CONJUNTURA SOCIOECONÒMICA DE MANRESA

El quadre dels principals indicadors de la conjuntura socioeconòmica tan sols pretén ser una breu síntesi dels principals indicadors socioeconòmics de la ciutat. Sovint es fa difícil realitzar una valoració d'un indicador que s'ha aïllat del seu context; però tot i així, s'ha afegit aquesta valoració sempre que ha estat possible. Es tracta, òbviament, d'una valoració amb reserves. Així doncs, a tall d'exemple, dins l'apartat de consum, els indicadors de consum d'aigua ofereixen uns nivells superiors als de l'any anterior; aleshores, aquesta dada des del punt de vista d'activitat econòmica denota una major riquesa i una major despesa per llar. Resulta evident que aquesta positiva apreciació a nivell de consum esdevé en un indicador negatiu si es contemplés des d'una perspectiva medi ambiental. No es pot catalogar com un indicador amb connotacions positives el fet que la despesa d'un bé escàs com és l'aigua augmenti respecte l'any anterior, la dada desitjable seria que augmentés l'estalvi d'aquest recurs natural. També hi ha indicadors que permeten fer dues interpretacions oposades dins el seu propi context.

	Valor	Valoració	Variació interanual	Període
Demografia				
Població	67.281		Augmenta: 2,3%	31/Des/2002
Edat mitjana	42,1		Disminueix: -0,16 Anys	31/Des/2002
Esperança de vida	78		Augmenta: 0,6 Anys	31/Des/2002
Taxa de fecunditat x 1000	41,71		Augmenta: 6,54 Punts	Any 2002
Taxa de natalitat x 1000	9,99		Augmenta: 1,54 Punts	Any 2002
Taxa de mortalitat x 1000	9,87		Augmenta: 0,13 Punts	Any 2002
Ocupació				
Assalariats	23.141	Negativa	Disminueix: -0,5%	Quart tr. 2002
Contractes registrats	22.265	Positiva	Augmenta: 39,3%	Any 2002
Contractes temporals	18.691	Positiva	Augmenta: 36,5%	Any 2002
Contractes indefinits	3.573	Positiva	Augmenta: 56,2%	Any 2002
Aturats	2.078	Negativa	Augmenta: 9,2%	31/Des/2002
Activitat				
Nº Empreses	2.743	Negativa	Disminueix: -0,4%	Quart tr. 2002
Índex industrial (1)	197	Negativa	Disminueix: -1,0%	Any 2002
Índex comercial (1)	201	Positiva	Augmenta: 0,5%	Any 2002
Índex restauració i bars (1)	137	Negativa	Disminueix: -3,5%	Any 2002
Índex turístic (1)	40	Positiva	Augmenta: 5,3%	Any 2002
Índex activitat econòmica (1)	194	Positiva	Augmenta: 0,5%	Any 2002
Quota de mercat (1)	173	Positiva	Augmenta: 0,6%	Any 2002
Consum				
Aigua (m ³ aigua facturada)	5.291.828	Negativa	Disminueix: -2,9%	Any 2002
Vehicles	42.458	Positiva	Augmenta: 1,7%	Any 2002
Habitatge				
Preu metre quadrat (euros)	1.211,00	Negativa	Augmenta: 10,6%	Any 2002
Lloguer mitjà contractual (euros)	286,44	Negativa	Augmenta: 8,0%	Any 2002
Llicències activitat immobiliària	131	Positiva	Augmenta: 5,6%	Any 2002
Medi ambient				
Recollida residus domèstics (Tones)	28.274		Disminueix: -1,0%	Any 2002
Recollida selectiva paper (Tones)	1.109	Positiva	Augmenta: 14,4%	Any 2002
Recollida selectiva vidre (Tones)	853	Positiva	Augmenta: 24,3%	Any 2002
Recollida selectiva embalatges (Tones)	277	Positiva	Augmenta: 33,3%	Any 2002
Transport públic municipal (Viatgers)	1.592.485	Negativa	Disminueix: -0,1%	Any 2002

Font: Anuari estadístic. Manresa 2003
(1) Segons l'Anuari Econòmic d'Espanya de 'La Caixa'

1.3. Principals indicadors de la conjuntura socioeconòmica de Manresa

Per exemple, l'indicador de recollida selectiva de paper. El fet que augmenti la recollida de paper, a priori sembla positiu degut a que implica més reciclatge; però al mateix temps, si es suposa que s'ha assolit l'òptim de la relació del paper reciclat entre paper consumit aleshores aquest indicador denotaria un més gran consum de paper i no pas una major capacitat de reciclatge.

Una ràpida lectura dels indicadors de la taula 1.3 permet veure un cert equilibri entre els indicadors amb valoracions positives i els que ofereixen una valoració negativa.

Els indicadors d'ocupació ofereixen dades amb tots els signes; el nombre d'aturats a la ciutat augmenta, els assalariats es mantenen i el nombre de contractes indefinits registrats al llarg de l'any 2002 augmenta més del 50% respecte l'any anterior.

Els índexs d'activitat econòmica elaborats pel Servei d'Estudis de "la Caixa" en l'edició de l'any 2003 de l'Anuario Económico de España són majoritàriament positius.

A nivell d'habitatge, els indicadors confirmen que l'anomenada bombolla immobiliària es segueix inflant, el preu del metre quadrat d'habitatge del 2002 és un 11% més elevat al del 2001. El lloguer mitjà contractual ha augmentat un 8% i el nombre de llicències d'activitat immobiliària concedides ha estat un 6% més elevat al del 2001.

En quant a medi ambient, es produeix un augment respecte l'any anterior de la recollida de cadascun dels productes selectius que es realitzen al municipi: paper, vidre i embalatges. El número de viatgers en el transport públic municipal ha disminuït lleugerament.

L'apartat que ofereix els indicadors favorables de forma més contundent és el de demografia. La població de Manresa ha augmentat mercès a l'arribada de contingents d'immigrants. Es tracta de gent jove que ha fet disminuir l'edat mitjana de la població i que ha ajudat a augmentar les taxes de fecunditat i natalitat.

2. Una economía internacionalizada

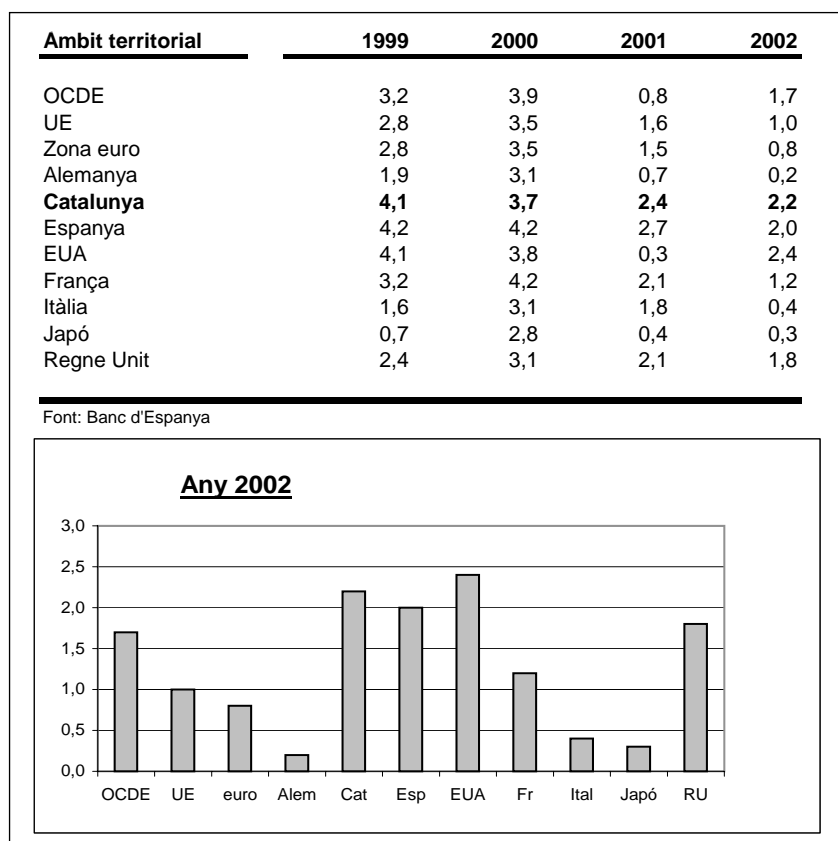
2- UNA ECONOMIA INTERNACIONALITZADA

2.1- PIB

Les altes taxes de creixement d'anys com el 1999 i el 2000 de les principals economies del món han quedat enrera. L'any 2002 ha estat un exercici de desacceleració econòmica, amb taxes de creixement inferiors a les de l'any anterior, llevat del cas dels EUA que ha passat d'un creixement quasi nul l'any 2001 a un creixement del 2,4% l'any 2002. Les taxes de creixement espanyola i catalana són significativament més elevades a les de la zona euro i comparables a la del Regne Unit.

Si bé el tipus de canvi de la pesseta vers l'euro va quedar fixat de forma definitiva i inamovible el dia 1 de gener del 1999 i l'euro com a divisa és una realitat des d'aleshores, ha estat a partir del primer dia de l'any 2002 que l'euro ha estat d'una forma més propera i tangible a les butxaques dels ciutadans. L'èxit indiscutible en la seva implantació i la bona acceptació que ha tingut la moneda europea han col·laborat en facilitar una mica més el lliure moviment de capitals, mercaderies, serveis i mà d'obra dins l'anomenada zona euro.

Arrel dels esdeveniments de l'onze de setembre s'han alterat les tendències de diferents paràmetres de les economies occidentals. Les despeses en seguretat han augmentat. Segons el Fons Monetari Internacional, l'augment d'aquestes despeses pot anar en detriment d'un augment de les inversions. A més a més, fruit dels atemptats de l'onze de setembre, s'han frenat els fluxos migratoris que tant faciliten el creixement econòmic. La sensació d'inseguretat ha conduït a un augment de les despeses militars en detriment de les despeses socials. Es tracta del final de l'anomenat 'Dividend de la pau' que permetia reduir els dèficits pressupostaris via baixes inversions en defensa i augmentar les despeses en programes socials. L'afany d'aturar el risc d'una proliferació del terrorisme internacional ha conduït a un clima prebèl·lic en les relacions entre els Estats Units i l'Iraq; aquesta situació internacional aporta incerteses a les diferents economies mundials.

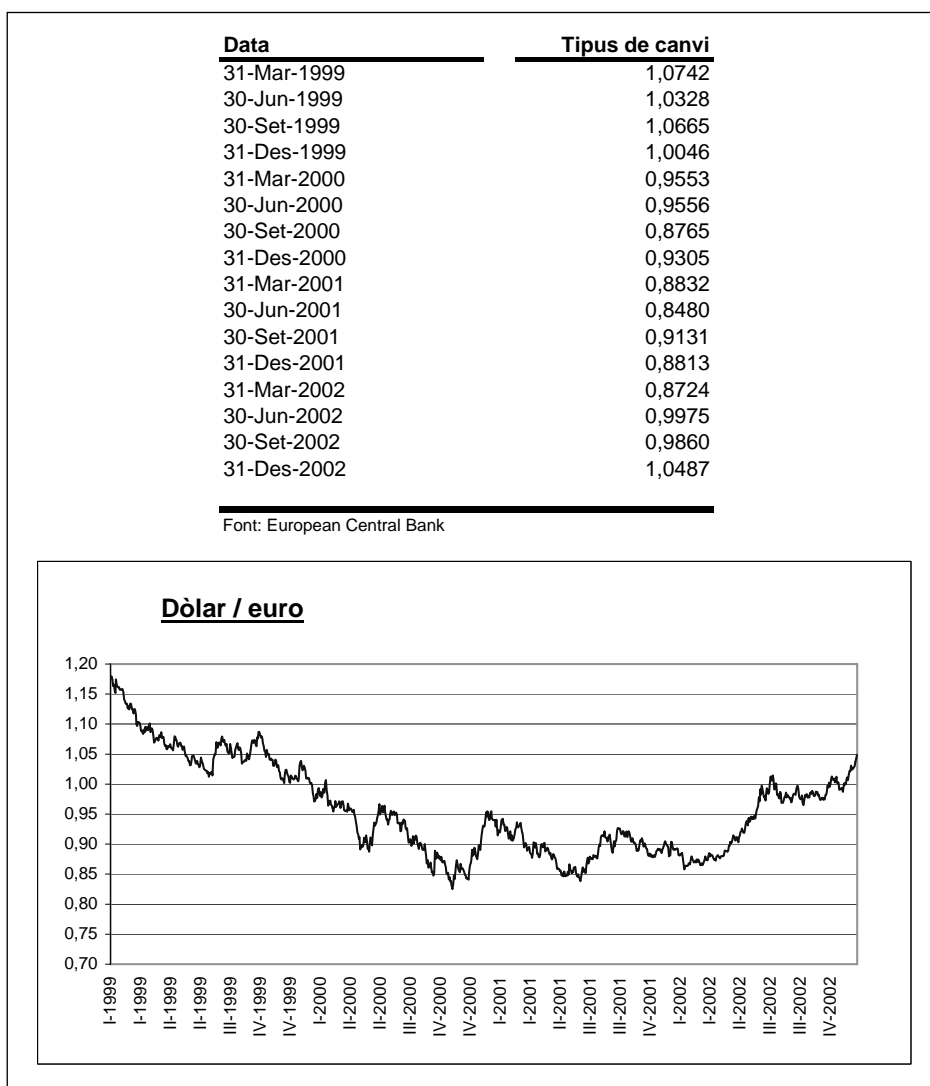

2.1. Taxes de variació interanual del PIB

2.2- TIPUS DE CANVI DÒLAR / EURO I PREU DEL PETROLI

Les diferents conseqüències que se'n deriven d'un euro fort mostren repercussions de signes oposats per l'economia del nostre entorn. Per una banda, un euro fort implica un augment del consum dels productes importats alhora que permet mantenir una taxa d'inflació moderada amb uns tipus d'interès baixos; per altra banda, un euro fort frena la producció de béns degut a la pèrdua de competitivitat a nivell de preus.

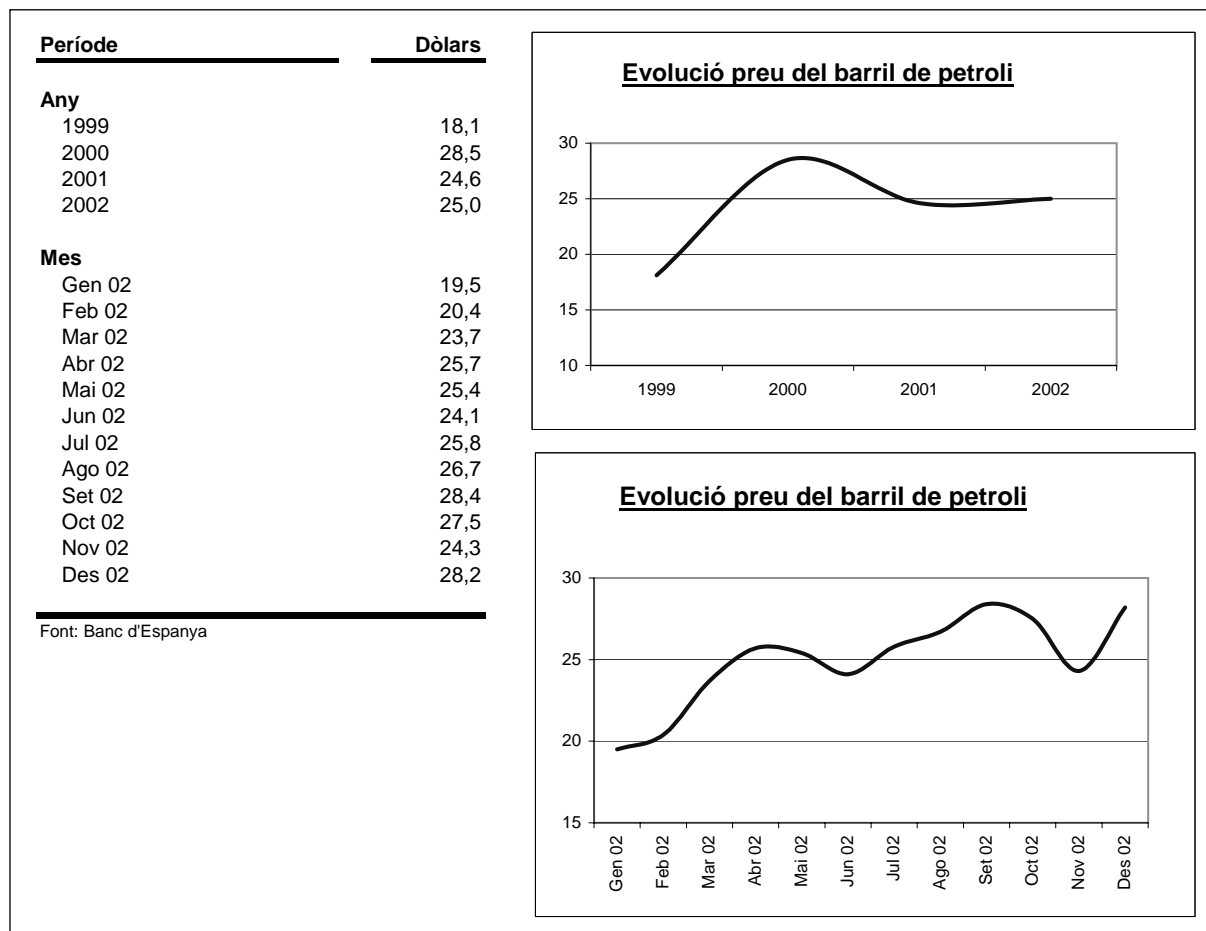

2.2. Tipus de canvi dòlar / euro

Si la tendència de revalorització de la moneda europea marcada en la segona part de l'any 2002 es manté al llarg de l'any 2003 aleshores l'economia europea podrà tenir dificultats per mantenir la seva competitivitat. Un tipus de canvi dòlar euro equilibrat que fluctui entre un 0,9 i un 1,1 seria el que més beneficiaria l'economia del nostre entorn. Assolir tipus de canvi de l'ordre de l'1,2 podria emmarcar l'economia europea dins un context poc competitiu.

Més del 50% del consum d'energia primària mesurada en tones equivalents de petroli prové de productes petrolífers. A més a més, la indústria petroquímica emprava derivats del petroli per a produir plàstics, fibres sintètiques, detergents, hules, agroquímics, conservants alimentaris i molts altres productes d'ús quotidià. Aquest exagerat consum de productes derivats del petroli produeix que la salut de les

economies occidentals depengui en alta mesura del preu del cru. La mitjana del preu del barril de petroli durant l'any 2002 ha estat de 25 dòlars, molt semblant a la mitjana de l'any 2001. Degut a que les principals reserves petrolíferes estan ubicades a una zona política i socialment inestable com és l'Orient Mitjà, qualsevol incident social o polític en aquesta zona condueix a alteracions en el preu del petroli. Fruit d'aquesta fragilitat a la zona, el preu del cru està sotmès a contínues fluctuacions.

2.3. Preu del barril de petroli

3. Les economies de Catalunya i el Bages

3- LES ECONOMIES DE CATALUNYA I EL BAGES

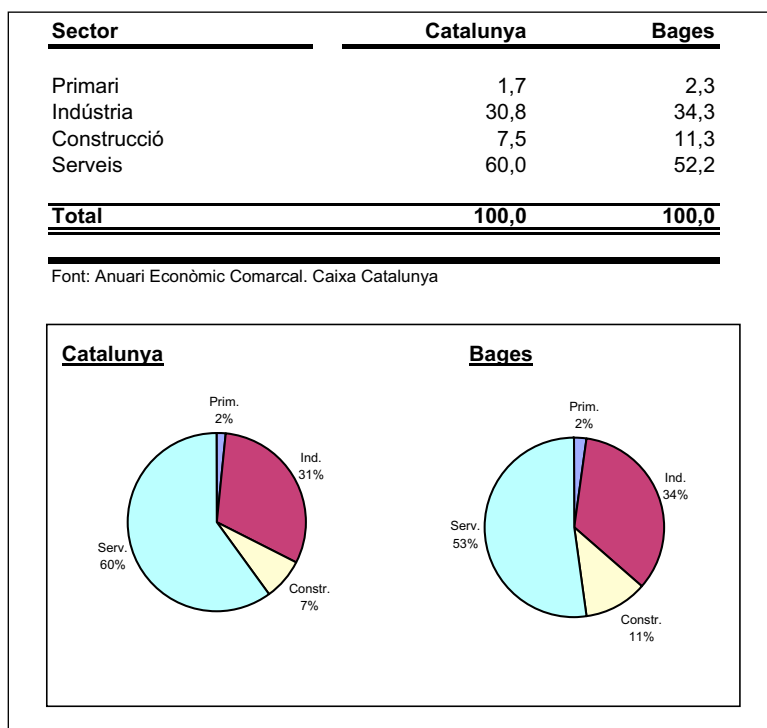
3.1- ESTRUCTURA DEL PIB

El sector primari ha aportat al PIB de Catalunya de l'any 2002 un testimonial 1,7%. L'aportació d'aquest sector al PIB de la comarca és de l'ordre del 2,3%. La rellevància econòmica del sector primari no és gaire alta, però és a nivell social, territorial, medi ambiental i paisatgístic on rau la transcendència del sector dins el nostre entorn. Es tracta d'un sector que ocupa poca mà d'obra, però que al mateix temps és la base de bona part de les economies rurals de la nostra geografia.

El sector industrial ha estat, tradicionalment, el motor de l'economia del Bages. D'uns anys ençà, el pes del sector secundari dins l'economia comarcal ha anat disminuint a favor del sector serveis, sobretot a nivell d'assalariats més que no pas a nivell de valor afegit. No obstant, en comparar l'aportació del sector secundari a les economies del Bages i de Catalunya s'aprecia com la indústria fa una aportació més alta a la comarca (34% del PIB) que no pas al Principat (31% del PIB).

L'aportació actual del sector de la construcció representa a Catalunya un 7%. Es tracta d'una elevada xifra, i més si es té en compte que aquest 7% no inclou la producció de materials per a la construcció ni el transport d'aquests materials. L'alta participació del sector a l'economia s'accentua més a nivell comarcal que no pas a nivell català. L'aportació del sector de la construcció sobre el total del PIB del Bages és de l'ordre de l'11%.

El sector que en termes de valor afegit fa una més alta aportació a les economies occidentals és el de serveis. A Catalunya aporta el 60% del producte interior brut; al Bages, en canvi, degut a la forta presència del sector de la construcció i de la tradició industrial de la comarca, l'aportació del sector terciari a l'economia és del 52%.

3.1. Pes de cada sector en el PIB. Any 2002

3.2- CONJUNTURA

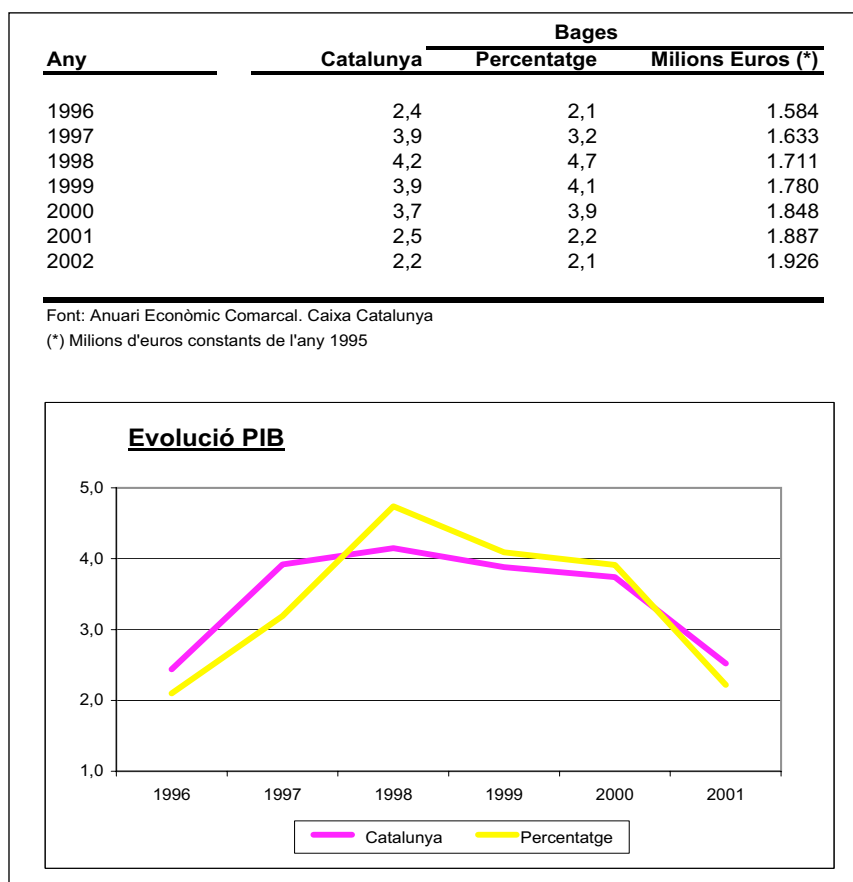
El Producte Interior Brut de l'any 2002 de la comarca del Bages ha estat de 1.926 milions d'euros constants de l'any 1995. Aquesta xifra implica un creixement del PIB de l'ordre del 2,1% respecte l'any anterior, un nivell de creixement lleugerament inferior al català. L'increment del PIB del Bages en els últims cinc anys (17,0%) ha estat mig punt percentual superior al del Principat (16,5%).

El sector que fa la menor aportació al PIB de la comarca, el primari, és el que presenta la millor taxa de creixement (6,7%), però cal tenir en consideració que es tracta d'un sector que l'any 2001 va oferir una taxa de creixement negativa del 8,7% respecte l'any precedent. Tot i el fort creixement de l'any 2002, el sector primari no ha recuperat el nivell de producció de l'any 2000. Les grans fluctuacions que pateix el PIB del sector primari venen explicades sovint per la meteorologia o pel preu de cotització a la llotja dels diferents productes agro-ramaders; explicacions alienes al capital invertit o a la mà d'obra empleada.

A l'igual que l'any anterior, el creixement del sector industrial al Bages ha estat modest i inferior a les taxes de creixement que aquest sector presenta a Catalunya. El sector secundari és el que té la taxa de creixement més baixa i és l'únic dels quatre sectors de l'economia que aporta un creixement menor al creixement mitjà del PIB de la comarca (2,1%).

El sector de la construcció (3,3%) presenta una taxa de creixement més alta que la catalana; al mateix temps que superior al 2,1% de creixement del PIB del Bages.

Finalment, un any més, el creixement del sector serveis de la comarca ha estat superior al creixement del sector terciari a Catalunya. En l'actualitat, el sector serveis juntament amb el de la construcció són el veritable motor de l'economia del Bages.

3.2. Evolució del creixement del PIB

3.3- TENDÈNCIES

L'economia espanyola es troba immersa en una etapa de creixement feble però superior a la mitjana de la Unió Europea.

Les conseqüències del conflicte bèl·lic i la incertesa social internacional, a part de produir un encariment del petroli, han conduït a una crisi de confiança per part dels consumidors. La incertesa en el món empresarial és deguda a la crisi de confiança dels consumidors i als baixos preus borsaris. Els baixos preus borsaris condueixen els capitals privats vers a valors refugi tipus deute públic o bé habitatge. Els baixos tipus d'interès, la tendència a invertir en valors refugi com l'habitatge i la preferència que existeix a Espanya per l'habitatge en propietat abans que el de lloguer és el que ha conduït a una sobrevaloració de l'habitatge. Qualsevol valoració d'un actiu diferent al seu valor d'acord amb els fonaments econòmics provoca una manca d'equilibri que pot conduir vers una fragilitat econòmica.

Caldria preguntar-se sobre les conseqüències que se'n derivarien de l'hipotètic cas que la bombolla immobiliària es desinflés de la mateixa manera que es va desinflar la bombolla dels valors de les accions de les noves tecnologies. Fer una previsió resulta difícil, però sense cap mena de dubte, l'impacte no tindria res a veure amb el de la davallada borsària de les accions d'empreses de noves tecnologies on cada inversor va assumir les seves pròpies pèrdues. D'entrada, cal tenir en compte que contra major és el patrimoni d'un individu, més tendència té a consumir; aleshores contra més valorat percebin els propietaris d'habitatges que tenen els seus immobles, més favorables són les circumstàncies per mantenir un alt nivell de consum. Una conseqüència directa d'una hipotètica davallada en la valoració de l'habitatge passaria, doncs, per una disminució del consum. Tampoc es pot menystenir que en el cas que un habitatge hipotecat passés a estar valorat a un preu inferior al capital pendent d'amortitzar aleshores existiria l'estímul a deixar de pagar la quota hipotecària. La morositat comportaria una crisi financera, amb fortes pèrdues pel sector bancari. Aquest fosc panorama, però, sempre quedaria supeditat a una forta disminució del preu de l'habitatge que diferents fonts properes al sector descarten.

Els diferencials positius de l'economia espanyola en relació amb l'economia de la Unió Europea han estat degut al sector de la construcció tant pel que fa referència a la construcció d'habitatges com d'obra civil, al turisme (països de l'est impliquen competència), sanitat i ensenyament.

Es tracta de quatre motors amb forts limitacions:

- Turisme: Queda limitat per la competència que països com Turquia, Iugoslàvia, i els països de l'Europa de l'Est poden representar pel turisme espanyol.
- Ensenyament: La necessitat de més professors vindrà retallada en la mateixa mesura que la disminució de la taxa de natalitat.
- Sanitat: El creixement del sector sanitari està en concordança amb les inversions que l'Administració Pública en faci. En un futur de previsible restriccions pressupostàries és impensable preveure que el PIB pugui augmentar mercès a aquest sector.
- Construcció: Es fa difícil pensar que el sector de la construcció pugui mantenir no ja les taxes de creixement actuals sinó inclòs la seva participació al PIB.

Sector	Catalunya	Bages
Primari	7,2	6,7
Indústria	1,3	0,7
Construcció	3,0	3,3
Serveis	2,5	2,5
Total	2,2	2,1

Font: Anuari Econòmic Comarcal. Caixa Catalunya

3.3. Creixement del PIB. Any 2002

4. Població

4- POBLACIÓ

4.1- CONTEXT

Segons les dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya que fan referència a l'any 2001, Manresa és una de les quinze ciutats catalanes amb més població. Vint de les vint-i-cinc ciutats del Principat més poblades són dins el perímetre configurat per la segona corona de l'àrea metropolitana de Barcelona. Les altres cinc són les tres capitals de província restants, Reus i Manresa.

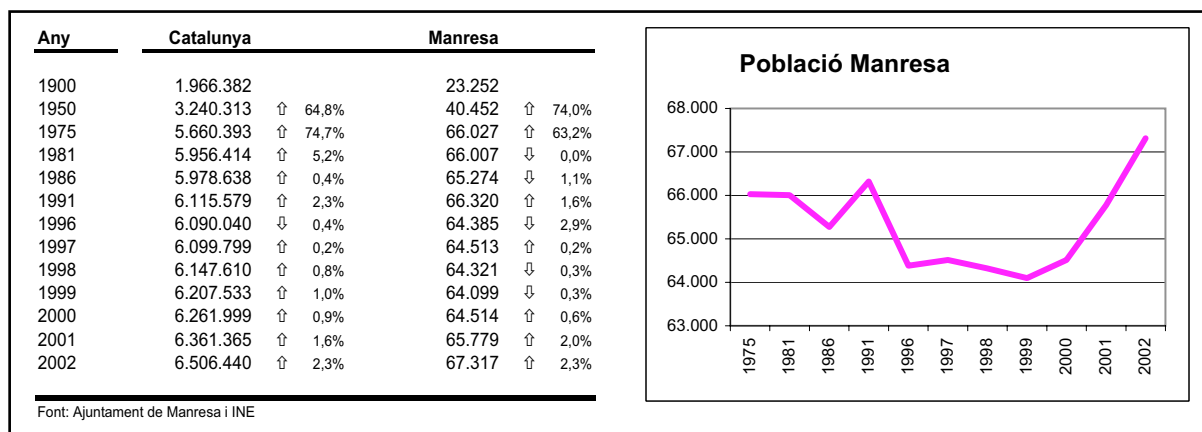
Municipi	Any 1991	Any 1996	Any 2001	Creixement 1996 / 1991	Creixement 2001 / 1996
1 Barcelona	1.643.542	1.508.805	1.503.884	-8,2%	-0,3%
2 L' Hospitalet de Llobregat	272.578	255.050	239.019	-6,4%	-6,3%
3 Badalona	218.725	210.987	205.836	-3,5%	-2,4%
4 Sabadell	189.404	185.798	183.788	-1,9%	-1,1%
5 Terrassa	158.063	163.862	173.775	3,7%	6,0%
6 Tarragona	110.153	112.176	113.129	1,8%	0,8%
7 Santa Coloma de Gramenet	133.138	123.175	112.992	-7,5%	-8,3%
8 Lleida	112.093	112.035	112.199	-0,1%	0,1%
9 Mataró	101.510	102.018	106.358	0,5%	4,3%
10 Reus	87.670	90.993	89.006	3,8%	-2,2%
11 Cornellà de Llobregat	84.927	82.490	79.979	-2,9%	-3,0%
12 Sant Boi de Llobregat	77.932	78.005	78.738	0,1%	0,9%
13 Girona	68.656	70.576	74.879	2,8%	6,1%
14 Manresa	66.320	64.385	65.779	-2,9%	2,2%
15 El Prat de Llobregat	64.321	63.255	61.818	-1,7%	-2,3%
16 Rubí	50.405	54.085	61.159	7,3%	13,1%
17 Sant Cugat del Vallès	38.937	47.210	60.265	21,2%	27,7%
18 Viladecans	48.294	53.235	56.841	10,2%	6,8%
19 Vilanova i la Geltrú	45.864	47.979	54.230	4,6%	13,0%
20 Cerdanyola del Vallès	56.612	50.503	53.343	-10,8%	5,6%
21 Granollers	51.873	50.951	53.105	-1,8%	4,2%
22 Mollet del Vallès	40.877	41.911	47.270	2,5%	12,8%
23 Castelldefels	33.017	38.509	46.428	16,6%	20,6%
24 Esplugues de Llobregat	48.310	46.810	45.127	-3,1%	-3,6%
25 Sant Feliu de Llobregat	36.608	35.797	40.042	-2,2%	11,9%

Font: Idescat i Ajuntament de Manresa

4.1. Població dels principals municipis catalans

Durant l'últim quart del segle XX, la població de Catalunya ha augmentat un 11%. La població de Manresa, per contra, ha passat de 66.027 habitants l'any 1975 a 64.514 l'any 2000.

El punt d'inflexió demogràfic de la capital del Bages és l'any 1999, que és quan s'assoleix el mínim nivell de població dels últims trenta anys. Des de l'any 1999 fins el 2002, la població de la ciutat ha anat creixent a una raó mitjana de mil habitants per any. L'any 2002, es sobrepassen per primer cop els 67.000 habitants.

4.2. Evolució de la població

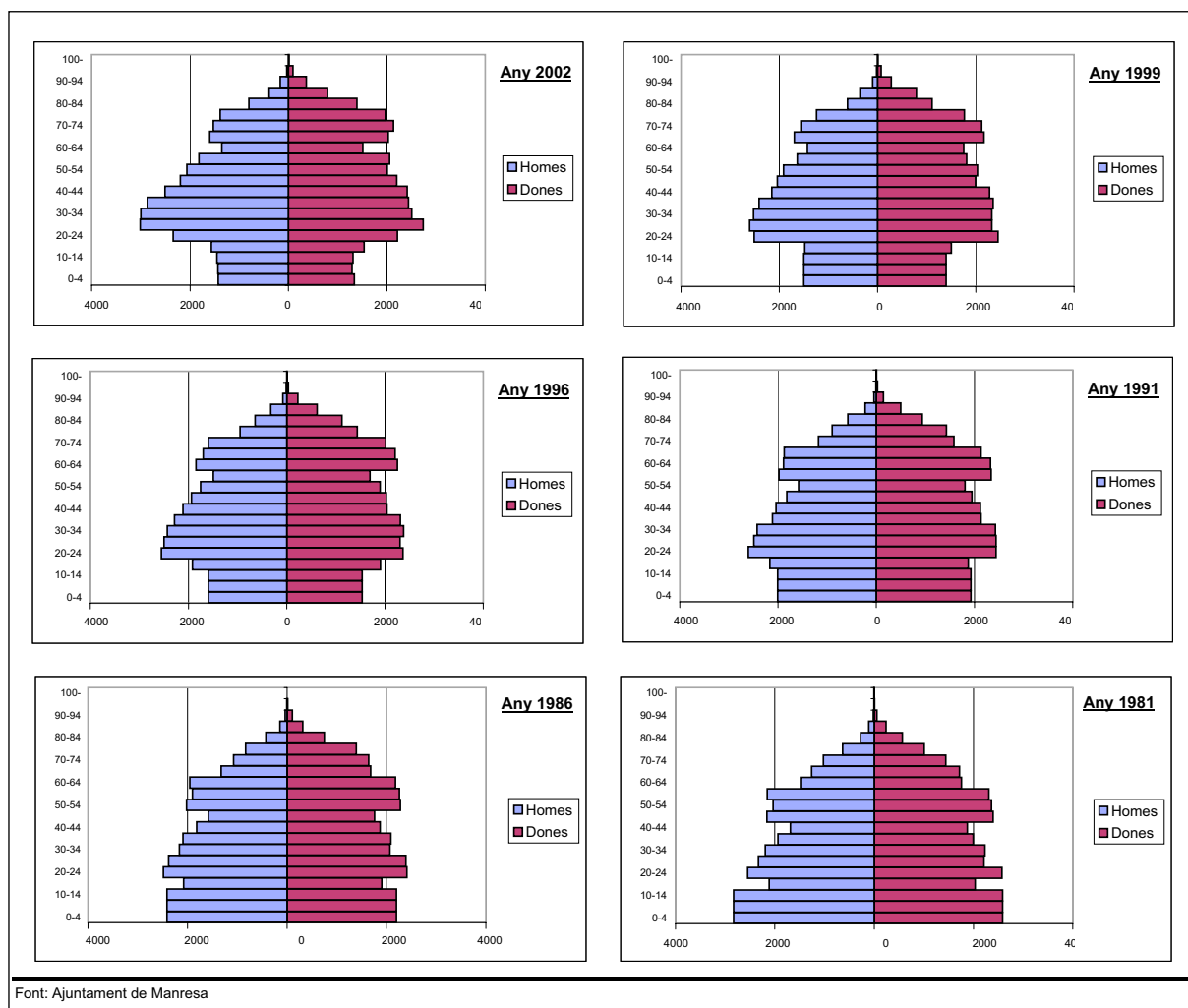
4.2- ESTRUCTURA DE LA POBLACIÓ

Entre els anys 1981 i 1999, la població de Manresa ha envellit. L'any 1981, l'estructura de la piràmide d'edats de la població de Manresa tenia una base consistent, on el col·lectiu jove era el més representatiu. A mida que van anar passant els anys, es va anar produint un envelliment de la població com a resultat de l'increment de l'esperança de vida i la disminució de la taxa de natalitat. Si bé l'estructura de la piràmide d'edats de l'any 1981 té forma triangular, l'estructura del 1991 és rectangular per l'interval de zero a setanta anys i la de l'any 1999 tan sols té una forma més o menys piramidal a partir de la franja dels 20 anys.

La piràmide d'edats de l'any 1999 és la que mostra la població més envellida. A partir d'aleshores, fruit de l'arribada de col·lectius d'immigrants, augmenta la franja de població en edat fèrtil, i conseqüentment la taxa de natalitat. L'any 1981, corrien per la ciutat quatre joves menors de vint anys per cada persona de 70 anys i més; l'any 1999, conviuen a Manresa el mateix número de joves de menys de vint anys que persones de setanta anys i més.

L'arribada de col·lectius d'immigrants afavoreix la disminució de la mitjana d'edat de la població mitjançant dues vies:

- La primera és una conseqüència directa, fruit que la mitjana d'edat de la població vinguda de fora és inferior als 40,6 anys de mitjana d'edat de la població de la ciutat.

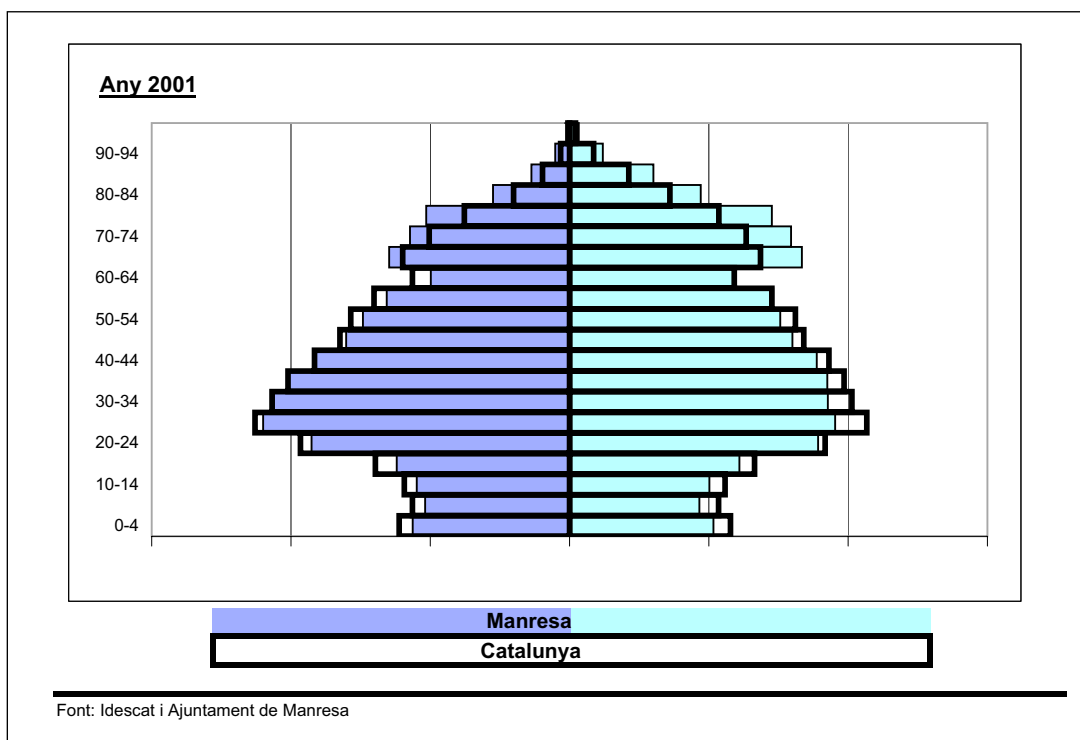

4.3. Piràmides d'edat

- La segona apareix de forma indirecta i es dona en els casos en els que la població vinguda de fora, majoritàriament en edat fèrtil, opta per tenir descendència.

Mercès al rejuveniment demogràfic que Manresa està gaudint des de l'any 1999, la piràmide d'edats de població de la nostra ciutat de l'any 2002 s'aproxima a l'estructura que té la de Catalunya.

La manca d'una base sòlida a la piràmide de la nostra ciutat no és més que un reflex de l'estructura, per edat i gènere, de la població catalana. La taula 4.4 consisteix en una estandardització de les dades poblacionals a base 100, amb la finalitat de permetre la comparativa entre Catalunya i Manresa. La superposició d'ambdues piràmides mostra com, en l'actualitat, les situacions demogràfiques de Manresa i Catalunya presenten moltes similituds.

4.4. Comparativa piràmide de poblacions de Catalunya i Manresa

4.3- MOVIMENTS NATURALS DE LA POBLACIÓ

El diferencial entre el número de naixements i defuncions, l'anomenat creixement natural de la població, ha estat negatiu durant els últims anys. L'any 2002 es produeix un canvi de signe; al llarg de l'any, han nascut quinze persones més que no pas han mort.

Els continus avenços en el camp de la medicina afavoreixen l'augment de l'esperança de vida. Fruit de l'allargament de l'etapa de formació acadèmica, de l'estat precari del mercat laboral dels col·lectius juvenils i del continu encariment de l'habitatge, l'emancipació dels joves és cada cop més difícil. L'edat mitjana de casament de la dona, conseqüentment, ha augmentat i aquest fet resulta un dels factors determinants pels quals les ràtios de fertilitat són baixes. Segons dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya, l'edat mitjana de matrimoni a l'any 2001 és quatre anys superior a la de l'any 1986. L'augment de l'edat mitjana de matrimoni i de tenir fills són claus per explicar la raó per la qual la taxa de natalitat de Manresa i Catalunya sigui tan baixa; tot i els últims repunts.

El fet que sigui més alta la taxa de mortalitat que no pas la taxa de natalitat, o el que és el mateix, el fet que hi hagi més defuncions que no pas naixements és el que produeix que Manresa hagi patit durant els últims anys un creixement natural de la població negatiu. Cal doncs, buscar en causes alienes a la biologia la raó del creixement demogràfic de la ciutat dels últims anys.

Franja d'edat	Any 2001		Any 2002		Incrementos		
	Homes	Dones	Homes	Dones	Homes	Dones	Total
De 0 a 14 anys	4.290	3.905	4.311	3.948	21	43	64
De 15 a 24 anys	4.068	3.951	3.909	3.757	-159	-194	-353
De 25 a 44 anys	10.756	9.715	11.386	10.099	630	384	1.014
De 45 a 64 anys	7.098	7.559	7.428	7.784	330	225	555
De 65 anys i més	5.805	8.632	5.903	8.792	98	160	258
Total	32.017	33.762	32.937	34.380	920	618	1.538

Font: Ajuntament de Manresa

4.5. Evolució població. Anys 2001 i 2002

Concepte	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Naixements	578	544	593	569	661	679
Homes	310	282	312	298	344	357
Dones	268	262	281	271	317	322
Defuncions	613	652	682	645	663	664
Homes	332	331	363	332	329	329
Dones	281	321	319	313	334	335
Creixement natural	-35	-108	-89	-76	-2	15
Homes	-22	-49	-51	-34	15	28
Dones	-13	-59	-38	-42	-17	-13

Font: Ajuntament de Manresa

4.6. Creixement biològic

4.4- IMMIGRACIÓ

Descartada la biologia com a causa del creixement demogràfic de la ciutat, l'explicació de l'augment en 1.500 persones de la població de Manresa en l'últim any rau en l'arribada d'immigrants. Tan sols el 2% de la població que residia a Manresa els anys 1997, 1998 i 1999 era nada fora de la Unió Europea. Els anys 2001 i 2002, el 5% i el 7% respectivament de la població que resideix a la nostra ciutat ha nascut fora de la Unió Europea. A finals de l'any 2002, es tracta d'un col·lectiu de 5.000 persones.

La població procedent del Marroc conforma la majoria de tot el col·lectiu d'immigrants. De cada tres marroquins que habiten a Manresa, dos són homes. Tot i tractar-se d'un col·lectiu amb una forta presència del gènere masculí, hi ha fluxos immigratoris d'altres procedències que tenen el factor gènere més remarcat. Tres de cada quatre manresans vinguts de l'Àfrica subsahariana (Gàmbia i Senegal bàsicament) són homes. Els contingents immigratoris que provenen tant de l'Amèrica Llatina com de l'Europa de l'Est tenen un cert equilibri a nivell de gènere. Mentre que el nostre país sigui sent vist com un indret d'oportunitats laborals seguiran arribant fluxos immigratoris. Resulta fàcil preveure que en un futur proper, els fluxos que puguin arribar a la ciutat provindran de països com Romania, Colòmbia, Equador o Polònia fruit dels acords que Espanya ha establert amb aquests països.

Mitjançant la comparança de les piràmides de població dels anys 2001 i 2002 es pot identificar a quina franja s'ha donat el principal creixement demogràfic. La part de la piràmide que avarca la franja d'edat dels 25 als 44 anys apareix més eixamplada l'any 2002 que no pas l'any 2001. De fet, aquesta franja d'edat explica dos tercers parts del creixement demogràfic de Manresa; de les 1.500 persones d'augment de la població en el darrer any, mil pertanyen en aquesta franja d'edat. Es tracta d'un col·lectiu que arriba a la nostra ciutat en edat fèrtil, tan a nivell laboral com biològic, i que resulta clau per variar la tendència d'envelliment de la ciutat.

Àmbit geogràfic	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Manresa	34.805	34.753	34.639	34.454	34.384	34.370
Bages (sense Manresa)	7.430	7.440	7.462	5.514	5.554	5.708
Barcelona província (sense Bages)	3.200	3.253	3.243	5.329	5.472	5.659
Catalunya (sense província Barcelona)	2.787	2.745	2.684	2.619	2.572	2.539
Resta d'Espanya	14.969	14.650	14.360	14.118	13.920	13.714
Altres estats unió europea	297	301	305	315	334	375
Estats Nord d'Àfrica	693	813	981	1.516	2.242	2.894
Altres estats	332	366	445	649	1.233	2.028
Total	64.513	64.321	64.119	64.514	65.711	67.287

Font: Ajuntament de Manresa

4.7. Població segons lloc de naixement

Àmbit geogràfic	Homes	Dones	Total
Marroc	1.981	920	2.901
Equador	226	226	452
Europa de l'Est	177	147	324
Colòmbia	98	102	200
Àfrica subsahariana	112	33	145
Xina	82	51	133

Font: Ajuntament de Manresa

4.8. Principals països de procedència de la immigració. Any 2002

4.5- CREIXEMENT PER BARRIS

Les dades que fan referència al creixement demogràfic de Manresa dels últims anys no són aplicables, mitjançant un criteri de proporcionalitat, als diferents barris de la ciutat.

Cada barri ha mantingut una dinàmica pròpia, com si d'un poble aïllat es tractés. Així doncs, mentre alguns barris han experimentat increments de població, d'altres han vist decreïxer el número d'habitants. Inclòs diferents barris que han gaudit de bons creixements ho han aconseguit per motius diversos.

Els contingents d'immigrants extracomunitaris han trobat a Valldaura, Escodines i el barri Antic habitatges en condicions econòmiques avantatjoses, tot i que sovint es tracta de pisos precaris. Per altra banda, Cal Gravat, Font dels Capellans, Farreres, Suanya, Comtals, Santa Caterina, L'Oller, Pare Ignasi Puig, Sagrada Família i Vic-Remei són barris consolidats, amb escassa oferta de nous habitatges i amb pocs pisos buits que es puguin posar al mercat immobiliari. Es tracta, doncs, de barris de creixements lleugerament negatius o nuls.

Sant Pau ha trencat el creixement nul i el fort envelliment de la població dels últims anys mitjançant l'inici de la venda d'una promoció immobiliària a partir de la segona meitat de l'any 2002. Barris que han crescut mercès a les promocions immobiliàries serien el de la Carretera de Santpedor, Poble Nou, Guix i Pujada Roja. Els barris Mion, Puigberenguer i Miralpeix han augmentat la població en un 7,5%, que és superior a cap altre barri, degut a la venda de les promocions immobiliàries de la Mion que han atret molt jovent.

La Balconada ha estat el barri que més població ha perdut degut a la manca d'espai edificable i degut a que l'ocupació del barri frega el 100%, la pèrdua de població de la Balconada respon en bona mesura a l'emancipació de jovent vers altres barris amb noves promocions immobiliàries com poden ser la Mion, la Parada, la zona de les Bases o bé inclòs a municipis propers a Manresa.

Barri	Any 2001	Any 2002	Variació	
			Abs.	%
Font dels Capellans	2.557	2.549	↓ -8	-0,3%
Cal Gravat	1.772	1.771	↓ -1	-0,1%
Farreres - Suanya - Comtals - Sta Caterina - L'Oller	1.049	1.056	↑ 7	0,7%
Guix- Pujada Roja	699	711	↑ 12	1,7%
Pare Ignasi Puig	1.183	1.178	↓ -5	-0,4%
Sant Pau	428	453	↑ 25	5,8%
Viladordis	687	694	↑ 7	1,0%
La Balconada	2.404	2.332	↓ -72	-3,0%
Valldaura	4.366	4.535	↑ 169	3,9%
Escodines	4.206	4.601	↑ 395	9,4%
Vic - Remei	5.571	5.549	↓ -22	-0,4%
Sagrada Família	6.608	6.575	↓ -33	-0,5%
Carretera de Santpedor	9.135	9.337	↑ 202	2,2%
Poble Nou	5.490	5.598	↑ 108	2,0%
Plaça de Catalunya - Barriada de Saldes	6.807	7.000	↑ 193	2,8%
Antic	3.863	4.082	↑ 219	5,7%
Passeig i rodalies	5.398	5.473	↑ 75	1,4%
Mion - Puigberenguer - Miralpeix	3.556	3.823	↑ 267	7,5%
Manresa	65.779	67.317	↑ 1.538	2,3%

Font: Ajuntament de Manresa

4.9. Població per barris

4.6- ÀREA D'INFLUÈNCIA DE MANRESA

Qualsevol anàlisi de la població de Manresa sempre ha de considerar l'evolució demogràfica del seu entorn més pròxim. D'entrada, cal definir de forma precisa els municipis que conformen l'àrea d'influència de la ciutat.

D'alternatives per definir aquesta àrea se'n poden trobar infinitat. L'opció que es proposa és la de definir com a àrea d'influència de Manresa aquell territori format pels municipis situats a deu o menys quilòmetres de Manresa. Sota aquesta definició, els municipis que conformen l'àrea d'influència de Manresa són Sant Joan de Vilatorrada, Callús, Santpedor, Sant Fruitós del Bages, Navarcles, El Pont de Vilomara i Rocafort, Sant Vicenç de Castellet, Castellsalí i Sant Salvador de Guardiola.

Entre l'any 2001 i 2002, la població de Manresa ha augmentat el 2%, la de l'àrea d'influència (sense incloure la capital del Bages) ha crescut el 7%. Es tracta, en termes generals, de localitats ben comunicades i amb un preu del sòl i de l'habitatge més econòmic que a Manresa. Òbviament, el creixement de cadascun dels municipis de l'àrea d'influència de Manresa ve explicat per diferents motius; tot i que una raó que explica el creixement de bona part dels municipis de l'àrea d'influència de Manresa ve donada pel fet que ofereixin habitatges a un cost inferior al de Manresa al mateix temps que es tracti de municipis dotats d'uns bons equipaments.

A tall d'exemple, Sant Salvador de Guardiola, a pocs minuts de Manresa en cotxe, ha basat el creixement del 17,8% en l'últim any en la construcció d'habitatges, bona part d'ells unifamiliars, a preus més avantatjats que les cases unifamiliars de molts barris de Manresa. Sant Joan de Vilatorrada ha basat el seu creixement demogràfic en preus de l'habitatge més econòmics, en línies generals, que els de Manresa; alhora que es tracta d'una ciutat amb un nivell d'equipaments i de serveis comparable a la de qualsevol barri de Manresa.

Àmbit geogràfic	Distància a Manresa	1996	1998	2001	2002	Var. 2002-2001	
						Abs.	%
Manresa		64.385	64.321	65.779	67.317	↑ 1.538	2,3%
Sant Joan de Vilatorrada	4 Km	8.446	8.676	9.376	9.985	↑ 609	6,5%
Callús	8 Km	1.345	1.334	1.327	1.426	↑ 99	7,5%
Santpedor	6 Km	5.062	5.156	5.446	5.670	↑ 224	4,1%
Sant Fruitós del Bages	5 Km	5.300	5.330	5.719	6.394	↑ 675	11,8%
Navarcles	9 Km	5.225	5.312	5.363	5.416	↑ 53	1,0%
El Pont de Vilomara i Rocafort	10 Km	2.396	2.483	2.656	2.842	↑ 186	7,0%
Sant Vicenç de Castellet	9 Km	7.419	7.386	7.190	7.584	↑ 394	5,5%
Castellsalí	7 Km	782	853	984	1.071	↑ 87	8,8%
Sant Salvador de Guardiola	8 Km	1.651	1.786	2.096	2.470	↑ 374	17,8%
Total		102.011	102.637	105.936	110.175	↑ 4.239	4,0%

Font: Consell Comarcal del Bages i www.mobilitat.org

4.10. Població municipis de l'àrea d'influència de Manresa

Municipi	Població 2001			Població 2002			població 02-01	Part Imm.
	2001	Imm	% Imm	2002	Imm	% Imm		
Manresa	65.779	3.950	6,0%	67.317	4.802	7,1%	1.538	55,4%
Sant Joan de Vilatorrada	9.376	243	2,6%	9.985	332	3,3%	609	14,6%
Callús	1.327	70	5,3%	1.426	101	7,1%	99	31,3%
Santpedor	5.446	51	0,9%	5.670	77	1,4%	224	11,6%
Sant Fruitós del Bages	5.719	271	4,7%	6.394	279	4,4%	675	1,2%
Navarcles	5.363	93	1,7%	5.416	96	1,8%	53	5,7%
El Pont de Vilomara i Rocafort	2.656	49	1,8%	2.842	85	3,0%	186	19,4%
Sant Vicenç de Castellet	7.190	187	2,6%	7.584	333	4,4%	394	37,1%
Castellsalí	984	13	1,3%	1.071	18	1,7%	87	5,7%
Sant Salvador de Guardiola	2.096	57	2,7%	2.470	77	3,1%	374	5,3%
Total	105.936	4.984	4,7%	110.175	6.200	5,6%	4.239	28,7%

Font: Anuari estadístic del Bages 2002 i Ajuntament de Manresa

4.11. Immigració àrea d'influència de Manresa

5. Treball

5- POBLACIÓ

5.1- POBLACIÓ ACTIVA

5.1.1- APUNT METODOLÒGIC

La població activa és el conjunt de la població ocupada i els aturats que fan una recerca activa de feina; o el que és el mateix, és la part de la població potencialment activa (entre 16 i 64 anys) que no és inactiva (població aturada i que no fa una recerca activa de feina). Les dades de població activa a nivell municipal o comarcal s'obtenen cada cinc anys mitjançant els censos o els padrons i serveixen com a base pels càlculs de les taxes d'atur dels cinc anys següents.

A nivell estadístic, no sembla correcte dividir el número d'aturats, de per exemple l'any 2002 entre la població activa de l'any 1996; però degut a que els municipis no disposen d'una Enquesta de Població Activa (EPA), aquesta metodologia esdevé l'única alternativa viable per a calcular taxes d'atur municipals.

Malgrat que no es disposin ni de dades, ni d'estadístiques de la població activa de la ciutat més recents a les de l'any 1996, la intuïció porta a pensar que entre els anys 1996 i 2002 el contingent de la població activa de Manresa ha crescut degut a l'arribada d'immigrants i la tendència a l'augment de la taxa d'activitat del gènere femení. Per tant, quan es fan comparacions de les taxes d'atur municipals o comarcals amb les provincials, autonòmiques o estatals, cal considerar que les tres últimes disposen d'EPA i les dues primeres no. El denominador de les taxes d'atur provincial, autonòmica i estatal considera la població activa actualitzada; el municipal i el comarcal és de l'any de l'últim cens o padró publicat. Un creixement d'una taxa d'atur municipal, doncs, pot venir explicat per un augment de la població activa (i la seva proporció d'aturats); ja que l'augment dels aturats (numerador) sí que el reflectirà la taxa, però l'augment de la població activa (denominador) no. La taxa d'activitat es calcula dividint la població activa per la població de 16 anys i més.

5.1.2- DADES 1996

La població activa dels anys 1991 i 1996 és considerablement superior a la de l'any 1986. Tenint en compte que la població de la ciutat s'ha mantingut estable al llarg de l'últim quart del segle XX, l'explicació de l'augment de la població activa entre la dècada dels 80 i la dels 90 ve donada per la incorporació de la dona al mercat de treball. Entre el 1991 i el 1996, la taxa d'activitat es manté constant degut a que a mida que augmenta el número de dones que s'incorpora al mercat de treball també augmenta, fruit de l'envelliment demogràfic, el contingent de persones retirades del mercat laboral per qüestions d'edat.

Concepte	1986	1991	1996
Població activa			
Homes	16.304	16.986	16.370
Dones	8.777	11.554	11.692
Total	25.081	28.540	28.062
Taxa d'activitat			
Homes	67,1%	65,6%	62,6%
Dones	32,3%	40,4%	40,5%
Total	48,7%	52,4%	51,0%

Font: Idescat

5.1.1. Evolució de la població activa

Franja d'edat	Homes	Taxa act.	Dones	Taxa act.	Total	Taxa act.
De 16 a 19 anys	610	31,7%	431	22,6%	1.041	27,2%
De 20 a 24 anys	1.744	68,4%	1.462	61,8%	3.206	65,2%
De 25 a 29 anys	2.292	91,8%	1.917	83,1%	4.209	87,6%
De 30 a 34 anys	2.329	95,9%	1.900	79,8%	4.229	87,9%
De 35 a 39 anys	2.186	95,7%	1.778	76,9%	3.964	86,3%
De 40 a 44 anys	2.008	95,2%	1.391	68,2%	3.399	81,9%
De 45 a 49 anys	1.811	93,4%	1.102	54,4%	2.913	73,5%
De 50 a 54 anys	1.555	88,7%	821	43,1%	2.376	65,0%
De 55 a 59 anys	1.103	73,7%	523	30,8%	1.626	50,9%
De 60 a 64 anys	660	35,7%	309	13,7%	969	23,6%
De 65 i més	72	1,4%	58	0,8%	130	1,0%
Total	16.370	62,6%	11.692	40,5%	28.062	51,0%

Font: Idescat

5.1.2. Població activa per franges d'edat. Any 1996

Franja d'edat	Homes	Taxa act.	Dones	Taxa act.	Total	Taxa act.
De 16 a 19 anys	801	37,0%	619	33,0%	1.420	35,2%
De 20 a 24 anys	1.927	74,0%	1.644	67,4%	3.571	70,8%
De 25 a 29 anys	2.324	93,2%	1.980	81,1%	4.304	87,2%
De 30 a 34 anys	2.359	97,4%	1.873	77,2%	4.232	87,3%
De 35 a 39 anys	2.052	97,3%	1.452	68,2%	3.504	82,6%
De 40 a 44 anys	1.957	96,1%	1.173	55,4%	3.130	75,3%
De 45 a 49 anys	1.711	94,0%	944	48,4%	2.655	70,4%
De 50 a 54 anys	1.396	88,4%	700	38,7%	2.096	61,9%
De 55 a 59 anys	1.506	76,0%	746	31,9%	2.252	52,1%
De 60 a 64 anys	820	43,4%	332	14,3%	1.152	27,3%
De 65 i més	133	2,8%	91	1,3%	224	1,9%
Total	16.986	65,6%	11.554	40,4%	28.540	52,4%

Font: Idescat

5.1.3. Població activa per franges d'edat. Any 1991

Franja d'edat	Homes	Taxa act.	Dones	Taxa act.	Total	Taxa act.
De 16 a 19 anys	872	42,0%	684	35,9%	1.556	39,1%
De 20 a 24 anys	1.729	69,5%	1.572	65,1%	3.301	67,4%
De 25 a 29 anys	2.279	95,9%	1.669	69,7%	3.948	82,8%
De 30 a 34 anys	2.117	98,0%	1.144	55,3%	3.261	77,1%
De 35 a 39 anys	2.031	97,2%	918	43,9%	2.949	70,6%
De 40 a 44 anys	1.739	95,8%	722	38,5%	2.461	66,7%
De 45 a 49 anys	1.451	92,0%	571	32,4%	2.022	60,6%
De 50 a 54 anys	1.768	87,5%	636	27,9%	2.404	55,9%
De 55 a 59 anys	1.377	72,5%	483	21,4%	1.860	44,7%
De 60 a 64 anys	756	38,7%	221	10,1%	977	23,6%
De 65 i més	96	2,5%	58	1,0%	154	1,6%
Total	16.215	66,7%	8.678	31,9%	24.893	48,4%

Font: Idescat

5.1.4. Població activa per franges d'edat. Any 1986

La taxa d'activitat de Manresa és inferior a la de Catalunya. Si bé la taxa masculina és 3,8 punts percentuals inferior a la del Principat, la diferència de la taxa d'activitat femenina entre un àmbit i altre és tan sols de 0,7 punts percentuals favorable a Catalunya.

Gènere	Manresa	Bages	Catalunya
Homes	62,6%	62,5%	66,4%
Dones	40,5%	39,9%	41,2%
Total	51,0%	50,8%	53,4%

Font: Idescat

5.1.5. Taxes d'activitat. Any 1996

A nivell de formació, el 17,4% de la població activa de Manresa té estudis superiors, es tracta d'un elevat nivell de formació tan si es compara amb el de Catalunya com amb el del Bages (13,4%) o poblacions com Sabadell (13,3%), Terrassa (12,7%), Granollers (14,1%), Igualada (15,5%), Berga (14,2%), Solsona (13,1%) o Martorell (10,3%). Vic (17,6%) es troba lleugerament per sobre de Manresa.

Territori	Primaris	Secundaris	Superiors	Total
Manresa	15.394	7.779	4.889	28.062
Percentatges				
Manresa	54,9%	27,7%	17,4%	
Berga	56,3%	29,5%	14,2%	
Granollers	57,4%	28,6%	14,1%	
Igualada	55,4%	29,0%	15,5%	
Martorell	60,8%	28,8%	10,3%	
Sabadell	59,6%	27,1%	13,3%	
Solsona	59,6%	27,3%	13,1%	
Terrassa	61,0%	26,3%	12,7%	
Vic	53,8%	28,6%	17,6%	
Bages	60,5%	26,1%	13,4%	
Catalunya	56,6%	27,2%	16,2%	

Font: Idescat

5.1.6. Població activa per nivell de formació. Any 1996

5.1.3- TENDÈNCIA

L'any 1999, Manresa assoleix el nivell de població més baix de l'últim quart de segle. A partir de l'any 1999, la població de Manresa creix any rera any degut bàsicament a l'arribada de fluxos immigrants. Es tracta de col·lectius que identifiquen a la nostra ciutat oportunitats laborals inexistents als seus països d'origen; són contingents en edat laboral fèrtil que han fet que la xifra de la població activa de Manresa hagi augmentat.

La qüestió realment interessant és saber en quina mesura ha augmentat la població activa de Manresa des de l'últim any que disposem de dades oficials. Degut a que l'Institut Nacional d'Estadística (INE) encara no ha publicat les dades del cens d'habitants del 2001, per estimar la xifra de la població activa actual de Manresa cal fer-ho partint de les dades del Padró de 1996.

Es tracta de cercar entre els cinc àmbits territorials catalans que disposen trimestralment d'una enquesta sobre la població activa (EPA) per a veure quin d'ells ha tingut l'evolució demogràfica en els últims anys més semblant a la de Manresa. Els àmbits territorials en qüestió són les quatre províncies catalanes i la totalitat de Catalunya. Un cop triat l'àmbit territorial comparable a la nostra ciutat, extrapolarem l'evolució de les dades de l'EPA a les dades del Padró de 1996 de Manresa.

La població de la província de Lleida, entre el 1996 i el 2002, ha augmentat en la mateixa mesura que ho ha fet Manresa. Pel mateix període de temps, les províncies de Tarragona i Girona han gaudit d'uns increments demogràfics superiors al 10%, amb uns espectaculars creixements de la població activa entorn del 20%. Tant el total de població de la província de Barcelona com l'activa creix un 6%.

Per tractar de ser prudents a l'hora d'estimar la població activa actual de Manresa evitem aplicar els alts percentatges de creixement de la població activa de les províncies de Girona i Tarragona.

En cas d'extrapolar les dades de la població activa de Manresa de l'any 1996, en base a l'evolució de les dades de la província de Barcelona, la població activa de la ciutat a finals de l'any 2002 seria de 30.000; en cas d'aplicar les progressions de Lleida la xifra seria de 31.000 i en cas d'aplicar les de Catalunya 30.500. Dins un escenari prudent, es pot estimar doncs, que la població activa real de l'any 2002 de Manresa es troba entre els 30.000 i els 31.000 habitants.

Any	Barcelona província	Girona província	Lleida província	Tarragona província	Catalunya	Manresa
1991	4.654.407	509.628	353.455	542.004	6.059.494	66.320
1996	4.628.277	530.631	356.456	574.676	6.090.040	64.385
2001	4.804.606	579.650	365.023	612.086	6.361.365	65.779
2002	4.906.117	598.112	371.055	631.156	6.506.440	67.281

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'INE

5.1.7. Evolució de la població provincial

Trimestre	Barcelona província	Girona província	Lleida província	Tarragona província	Catalunya	Manresa
IV-1991	2.006,3	238,5	141,7	235,5	2.622,0	28.540
IV-1996	2.171,1	251,0	150,4	249,7	2.822,2	28.062
IV-2001	2.254,7	296,2	168,7	304,8	3.024,4	30.073
I-2002	2.266,3	290,4	166,8	309,1	3.032,6	30.154
II-2002	2.256,4	304,5	170,4	318,9	3.050,2	30.329
III-2002	2.302,0	308,3	165,2	317,4	3.092,9	30.754
IV-2002	2.307,9	299,3	166,2	309,2	3.082,6	30.651

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'INE
La població activa de les quatre províncies i la de Catalunya està en milers. La de Manresa en unitats

5.1.8. Població activa per províncies segons EPA

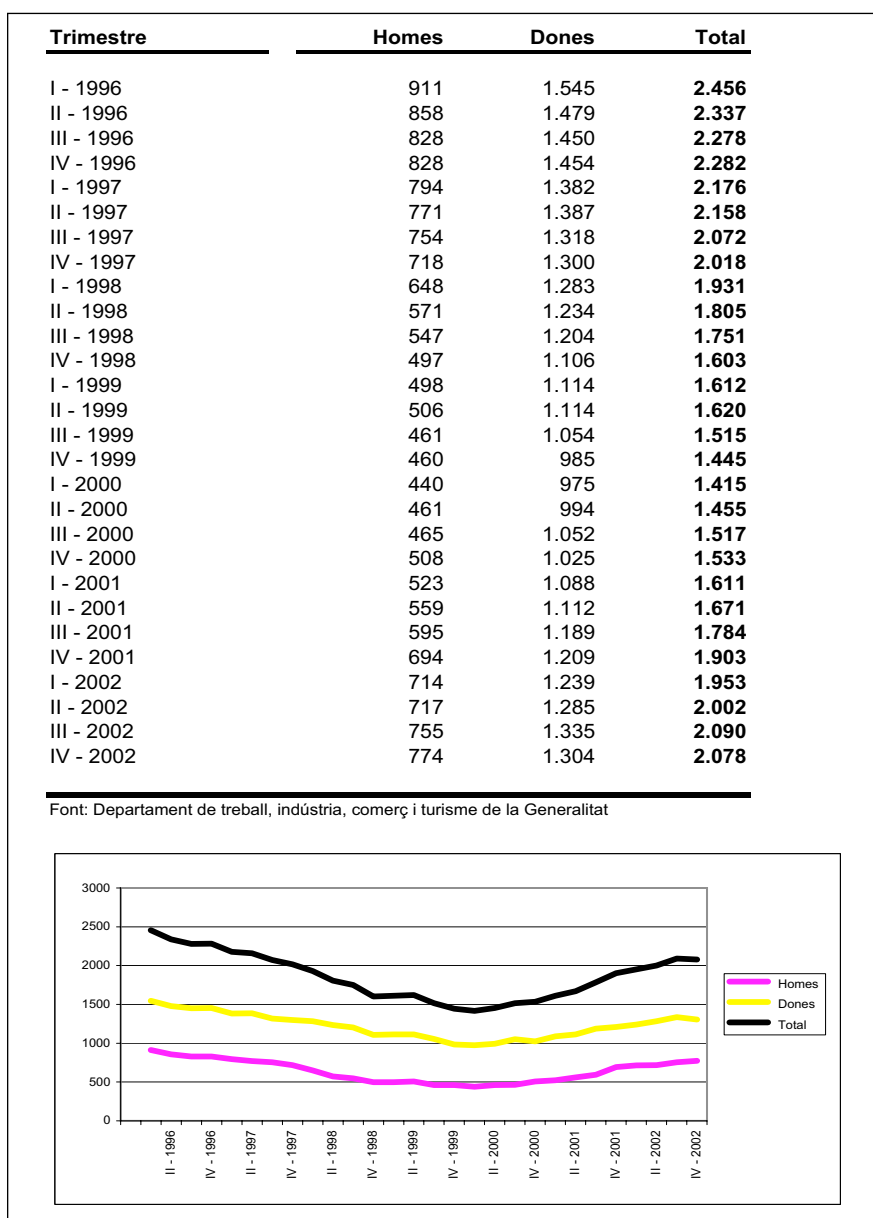
5.2- ATUR

5.2.1- ATUR A MANRESA

A 31 de desembre del 2002, el número de persones en situació d'atur a Manresa és de 2.078. El mínim històric de 1.415 aturats que es va assolir a finals del 1999 i principis del 2000 queda enrere. A partir d'aleshores, el número d'aturats va en continu augment fins mitjans de l'any 2002. Al llarg d'aquest últim any, el nombre d'aturats ha fluctuat entre un estret marge de 1.900 a 2.150.

L'evolució del nombre absolut d'aturats de Manresa és totalment paral·lel a la de Catalunya que des de l'any 2000 fins el 2002, augmenta mes rera mes. El número absolut de persones en situació d'atur a Catalunya l'any 2000 no arribava a les 160.000 persones; al desembre del 2002, aquesta xifra sobrepassa les 200.000.

El número d'aturats de Catalunya s'ha incrementat en la mateixa proporció en que s'ha incrementat el contingent de la població activa.

5.2.1. Aturats per gènere. Evolució trimestral

Trimestre	Homes	Dones	Total
Gener - 2002	722	1.262	1.984
Febrer - 2002	722	1.246	1.968
Març - 2002	714	1.239	1.953
Abril - 2002	703	1.213	1.916
Maig - 2002	696	1.211	1.907
Juny - 2002	717	1.285	2.002
Juliol - 2002	728	1.412	2.140
Agost - 2002	756	1.368	2.124
Setembre - 2002	755	1.335	2.090
Octubre - 2002	761	1.317	2.078
Novembre - 2002	774	1.313	2.087
Desembre - 2002	774	1.304	2.078

Font: Departament de treball, indústria, comerç i turisme de la Generalitat

5.2.2. Aturats per gènere. Evolució mensual

El fet que a Catalunya hagi augmentat el nombre d'aturats en la mateixa proporció que ho ha fet la població activa produeix que la taxa d'atur catalana des de mitjans del 1999 fins al desembre del 2002 hagi fluctuat dins un estret marge del 6 al 7%. La taxa d'atur de Manresa, per contra, ha anat en continu augment degut a que el denominador utilitzat pel càlcul de la taxa ha estat constant.

En cas de calcular la taxa d'atur de la ciutat en base a la població activa de 30.500 persones estimada en l'apartat anterior, es fa fàcil comprovar com l'evolució de la taxa de la ciutat segueix una trajectòria comparable a la del Principat. L'increment de la població activa dels últims anys ha estat proporcional al de la població en situació d'atur. Pot semblar paradoxal el fet que un àmbit territorial que acull contingents immigratoris fruit de les seves bones perspectives laborals com és el cas de Manresa augmenti el número d'aturats, mentre que un hipotètic àmbit que no tingués capacitat de crear llocs de treball no l'incrementaria. Els augments de la població activa, amb la seva proporció d'aturats, és el que ha fet augmentar el número d'aturats alhora que ha mantingut la taxa d'atur real constant.

Mes	Manresa (1)	Manresa (2)	Bages	Catalunya	Espanya
Gener - 2002	7,1%	6,5%	7,5%	6,4%	9,1%
Febrer - 2002	7,0%	6,5%	7,4%	6,4%	9,2%
Març - 2002	7,0%	6,4%	7,4%	6,3%	9,1%
Abril - 2002	6,8%	6,3%	7,3%	6,2%	9,0%
Maig - 2002	6,8%	6,3%	7,4%	6,2%	8,7%
Juny - 2002	7,1%	6,6%	7,7%	6,2%	8,6%
Juliol - 2002	7,6%	7,0%	8,1%	6,3%	8,4%
Agost - 2002	7,6%	7,0%	8,2%	6,3%	8,4%
Setembre - 2002	7,4%	6,9%	8,0%	6,3%	8,6%
Octubre - 2002	7,4%	6,8%	8,0%	6,4%	8,9%
Novembre - 2002	7,4%	6,8%	8,1%	6,5%	9,1%
Desembre - 2002	7,4%	6,8%	8,1%	6,6%	9,1%

Font: Departament de treball, indústria, comerç i turisme de la Generalitat
(1) Taxa d'atur calculada en base al Padró d'habitants de 1996. La població activa és de 28.062

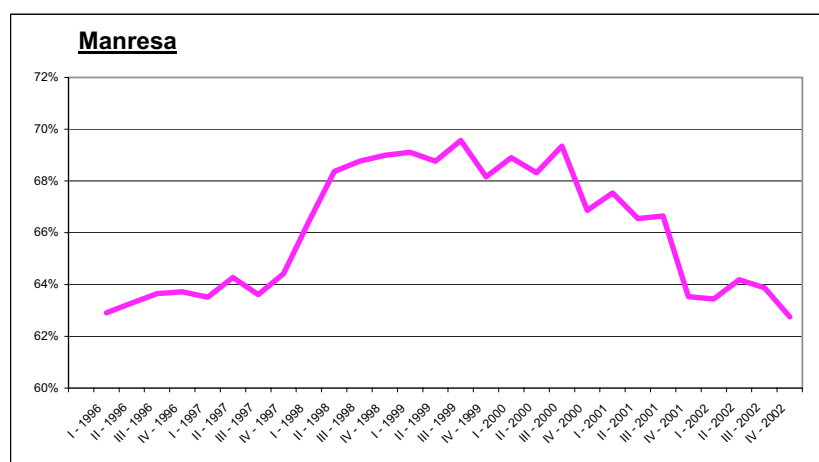
5.2.3. Taxa d'atur per àmbit territorial

La ciutat ha exercit com a atractiu per a col·lectius vinguts de fora, el número d'aturats ha augmentat en la mateixa proporció que la població activa i el nombre d'assalariats, tal i com es veurà en el pròxim apartat, és elevat. En línies generals, els indicadors del mercat de treball a la nostra ciutat evolucionen de forma moderadament positiva; però en el moment en que es parla de la composició dels aturats per gènere és quan s'encenen més llums vermells d'alarma. L'any 1999 i els primers tri-

mestres de l'any 2000, vora del 70% de les persones en situació d'atur a Manresa són dones. Partint d'unes xifres tan elevades, l'evolució des d'aleshores fins a desembre del 2002 tan sols podia estar positiva. No obstant, en el mes de desembre, que es quan s'assoleix el mínim anual, la relació de dones en situació d'atur sobre el total de persones aturades és del 63%. L'òptim d'aquesta relació s'hauria de situar entorn al 50%; països de la Unió Europea com Àustria, Holanda, Luxemburg o Irlanda tenen inscrits a les seves llistes d'atur més homes que no pas dones. Fer-se la idea de l'alt nivell d'aquesta relació resulta fàcil. Els països d'Europa amb més alt percentatge de dones aturades sobre el total de persones en situació d'atur són Portugal i Espanya; on el 61% de la població en situació d'atur són dones. Manresa es troba, doncs, dos punts percentuals per sobre dels països d'Europa amb més alt percentatge de dones en situació d'atur.

Mes	Manresa	Bages	Catalunya	Espanya
I - 1996	62,9%	63,4%	n.d	n.d
II - 1996	63,3%	64,1%	n.d	n.d
III - 1996	63,7%	64,4%	n.d	n.d
IV - 1996	63,7%	64,9%	n.d	n.d
I - 1997	63,5%	65,4%	n.d	53,5%
II - 1997	64,3%	65,7%	n.d	54,6%
III - 1997	63,6%	65,7%	n.d	55,2%
IV - 1997	64,4%	66,3%	n.d	54,2%
I - 1998	66,4%	68,2%	n.d	55,9%
II - 1998	68,4%	70,1%	n.d	57,2%
III - 1998	68,8%	70,1%	n.d	57,9%
IV - 1998	69,0%	71,0%	n.d	56,6%
I - 1999	69,1%	71,0%	n.d	58,1%
II - 1999	68,8%	71,3%	n.d	59,4%
III - 1999	69,6%	72,1%	n.d	59,6%
IV - 1999	68,2%	72,1%	n.d	58,4%
I - 2000	68,9%	72,0%	59,3%	60,1%
II - 2000	68,3%	72,7%	60,5%	61,0%
III - 2000	69,3%	72,0%	60,3%	61,5%
IV - 2000	66,9%	70,1%	59,3%	59,8%
I - 2001	67,5%	69,5%	59,7%	60,8%
II - 2001	66,5%	69,2%	59,7%	61,3%
III - 2001	66,6%	68,3%	59,0%	61,0%
IV - 2001	63,5%	66,2%	57,6%	59,1%
I - 2002	63,4%	67,1%	57,4%	59,4%
II - 2002	64,2%	67,7%	58,1%	60,1%
III - 2002	63,9%	67,3%	57,8%	59,7%
IV - 2002	62,8%	66,0%	57,0%	57,8%

Font: Departament de treball, indústria, comerç i turisme de la Generalitat

5.2.4. Evolució del pes de l'atur femení

Mes	Manresa	Bages	Catalunya	Espanya
Gener - 2002	63,6%	66,6%	57,8%	59,4%
Febrer - 2002	63,3%	66,6%	57,9%	59,5%
Març - 2002	63,4%	67,1%	57,4%	59,4%
Abril - 2002	63,3%	66,8%	57,4%	59,7%
Maig - 2002	63,5%	66,8%	57,6%	59,8%
Juny - 2002	64,2%	67,7%	58,1%	60,1%
Juliol - 2002	66,0%	68,7%	58,9%	60,1%
Agost - 2002	64,4%	67,7%	57,8%	59,2%
Setembre - 2002	63,9%	67,3%	57,8%	59,7%
Octubre - 2002	63,4%	67,2%	57,9%	59,9%
Novembre - 2002	62,9%	66,6%	57,9%	59,7%
Desembre - 2002	62,8%	66,0%	57,0%	57,8%

Font: Departament de treball, indústria, comerç i turisme de la Generalitat

5.2.5. Pes de l'atur femení sobre el total d'aturats

5.2.2- PERFIL DE L'ATURAT

El fruit de creuar les diferents variables que defineixen el perfil de l'aturat condueix a la següent descripció del perfil de l'aturat mitjà: Dona, amb estudis primaris de 45 anys o més i que prové del sector serveis.

Per nivell de formació

A més alt nivell de formació més facilitat per adaptar-se a les exigències del mercat laboral. Mentre un 17,4% de la població activa té estudis superiors, tan sols un 4,5% de la població en situació d'atur té aquest nivell de formació. Vist des d'una altra perspectiva, mentre el 54,9% de la població activa té un nivell d'estudis primaris, el 80,6% de la població aturada es troba en aquesta franja d'estudis bàsic. La formació resulta una eficaç eina per combatre l'atur.

Nivell d'estudis	Població aturada (*)		Població activa	
	Nº Absolut	%	Nº Absolut	%
Primaris	1.675	80,6%	15.394	54,9%
Secundaris	309	14,9%	7.779	27,7%
Superiors	94	4,5%	4.889	17,4%
Total	2.078	100%	28.062	100%

Font: Departament de treball, indústria, comerç i turisme de la Generalitat i Padró 1996
(*) Població aturada a 31-12-2002

5.2.6. Segons nivell de formació

Per sector econòmic

A la nostra ciutat, en la que predomina el sector serveis, les xifres del mercat de treball del sector agrícola i ramader mostren com es tracta d'un sector completament marginal.

Mentre que el 22% dels assalariats obté les seves rendes arrel del treball realitzat al sector secundari, un 36% dels aturats de Manresa provenen d'aquest sector. Des de desembre del 2001 fins el desembre del 2002, el número d'aturats que provenen d'aquest sector ha augmentat en un 15,5%. Bona part dels aturats que provenen del sector industrial han de cercar la seva reincorporació al mercat laboral o bé en el sector de la construcció o bé en el sector serveis.

El sector de la construcció compagina el fet de tenir 107 aturats amb una forta manca d'especialistes tal i com puguin ser electricistes, llaurers, fusters o encofradors. Es tracta d'un sector que mercès a l'òptima conjuntura que està gaudint no ha incrementat el número d'aturats entre finals de l'any 2001 i finals de l'any 2002.

En termes de mercat de treball, el sector serveis està agafant terreny al sector industrial. El 70% dels assalariats de Manresa treballa en el sector terciari; al mateix temps, tan sols el 55% dels aturats de la ciutat provenen d'aquest sector. Tot i que Manresa està esdevenint una capital de serveis per a la Catalunya Central, el número d'aturats que prové d'aquest sector s'ha incrementat en un 8% en l'últim any.

A desembre del 2002, el número de persones en situació d'atur sense ocupació anterior és inferior al de cinc o sis anys enrere degut a que aquest col·lectiu, en l'actualitat, té més facilitats per incorporar-se al mercat de treball mercès a la consolidació de les Empreses de Treball Temporal i a les tasques desenvolupades pels serveis locals d'ocupació. Val a dir, però, que sovint es tracta d'incorporacions al mercat laboral mitjançant contractes de condicions precàries.

Sector	Des-2001	Des-2002	2002-2001
Aturats	1.903	2.078	175
Agricultura	7	6	-1
Indústria	645	745	100
Construcció	107	107	0
Serveis	1.056	1.139	83
Sense ocupació anterior	88	81	-7
% Aturats	100%	100%	9%
Agricultura	0,4%	0,3%	-14,3%
Indústria	33,9%	35,9%	15,5%
Construcció	5,6%	5,1%	0,0%
Serveis	55,5%	54,8%	7,9%
Sense ocupació anterior	4,6%	3,9%	-8,0%
% Assalariats	100%	100%	
Agricultura	0,1%	0,1%	
Indústria	22,6%	22,2%	
Construcció	7,1%	7,3%	
Serveis	70,2%	70,5%	
Sense ocupació anterior			

Font: Departament de treball, indústria, comerç i turisme de la Generalitat

5.2.7. Aturats segons sector econòmic

Per edat

La menor desviació típica de la sèrie de les dades dels diferents mesos de l'any 2002 es troba a la franja d'edat d'entre 45 a 54 anys. Aquest valor estadístic mostra la franja d'edat que conté menys oscil·lacions. El contingent de persones en situació d'atur d'entre 45 i 54 anys és força permanent i estable. Al llarg de l'any 2002, el número total d'aturats dins aquesta franja d'edat ha fluctuat dins un estret marge d'entre 419 i 437 persones. Al mateix temps, es tracta de la franja amb una més alta participació femenina, tres de cada quatre persones en situació d'atur d'entre 45 i 54 anys són dones. El fet que es tracti d'un grup amb unes xifres tan constants constata dues realitats: Per una banda, la dificultat que aquest col·lectiu ha d'enfrontar a l'hora de reincorporar-se al mercat laboral i per altra banda, la certa estabilitat laboral dels treballadors d'aquestes edats. L'estabilitat d'aquesta franja d'edat contrasta amb la inestabilitat del treballador jove, sotmès sovint a contractes precaris tan a nivell econòmic com de durada.

El 16% de la població en situació d'atur té entre 55 i 59 anys. La gran adversitat que ha d'enfrontar aquest col·lectiu a l'hora de reincorporar-se al mercat laboral és haver de superar les reticències per part de les empreses a contractar personal en edats tan properes a la jubilació.

Franja d'edat	Desembre 2001			Desembre 2002		
	Homes	Dones	Total	Homes	Dones	Total
De 16 a 19 anys	46	35	81	44	32	76
De 20 a 24 anys	70	102	172	97	106	203
De 25 a 29 anys	79	147	226	107	157	264
De 30 a 34 anys	80	148	228	76	159	235
De 35 a 39 anys	65	114	179	68	140	208
De 40 a 44 anys	50	110	160	58	120	178
De 45 a 49 anys	52	118	170	51	125	176
De 50 a 54 anys	64	174	238	62	184	246
De 55 a 59 anys	107	196	303	106	222	328
> 60 anys	81	65	146	105	59	164
Total	694	1.209	1.903	774	1.304	2.078

Font: Departament de treball, indústria, comerç i turisme de la Generalitat

5.2.8. Aturats segons grups d'edat

5.3- CONTRACTACIÓ

El volum de contractació de l'any 2002 és netament superior al de l'any anterior i assoleix el nivell dels anys precedents. La modalitat de contracte que més ha gaudit d'aquest increment és el dels contractes indefinits. Al llarg de l'any 2002, s'han registrat prop de 3.500 contractes indefinits, es tracta d'un 25% més que els contractes indefinits que s'havien registrat l'any 2000, que és l'any en el que s'havia registrat el número més elevat de contractes indefinits des de que es registren aquestes dades a l'Ajuntament.

Any	Indefinit	Temporal	Parcial	Total
Any 1998	2.368	23.526	6.874	25.894
Any 1999	2.036	17.114	4.464	19.150
Any 2000	2.764	20.915	5.451	23.679
Any 2001	2.288	13.694	4.512	15.982
Any 2002	3.416	17.821	6.243	21.238

Font: Departament de treball, indústria, comerç i turisme de la Generalitat

5.3.1. Contractes registrats a Manresa

Per comprendre la importància de la presència dels contractes a temps indefinit és més fàcil considerar el percentatge de contractes a temps indefinit sobre el total de contractes registrats i fer una comparació d'aquesta relació amb altres àmbits territorials. El 16% dels contractes registrats a Manresa al llarg de l'any 2002 ha estat indefinit, al Bages sense incloure la capital de la comarca aquest percentatge és del 13% i a Catalunya del 14%. L'Estat espanyol queda a un llunyà 9%.

Mes	Manresa	Bages	Catalunya	Espanya
Gen-02	19,4%	18,0%	14,4%	8,7%
Feb-02	16,0%	14,7%	14,4%	10,0%
Mar-02	19,9%	17,1%	16,2%	10,6%
Abr-02	17,3%	14,6%	14,7%	10,1%
Maig-02	14,6%	13,8%	14,1%	9,4%
Juny-02	15,3%	12,7%	13,5%	8,9%
Jul-02	14,3%	13,3%	11,4%	7,7%
Ago-02	20,3%	15,7%	11,0%	7,7%
Set-02	13,4%	11,8%	13,0%	8,8%
Oct-02	14,1%	13,0%	13,7%	9,2%
Nov-02	15,0%	14,7%	13,7%	9,0%
Des-02	15,5%	14,0%	13,1%	8,5%
Total any 2002	16,1%	14,5%	13,6%	9,0%

Font: Departament de treball, indústria, comerç i turisme de la Generalitat

5.3.2. Contractació indefinida / contractació total

Manresa és una ciutat on els contractes a temps parcial gaudeixen d'una més forta presència que a d'altres àmbits territorials. El 29% dels contractes registrats a la nostra ciutat són a temps parcial; per contra, tan sols el 23% dels contractes registrats a Catalunya són d'aquest tipus.

Es tracta d'uns contractes amb una forta connotació de gènere, ja que sis de cada deu contractes a temps parcial registrats a Manresa al llarg de l'any 2002 els han signat dones. De la mateixa manera, sis de cada deu contractes a temps complet registrats a Manresa al llarg de l'any 2002 han estat signats per homes.

Mes	Manresa	Bages	Catalunya
Gen-02	28,6%	19,8%	21,3%
Feb-02	28,7%	19,5%	21,5%
Mar-02	30,7%	19,5%	21,7%
Abr-02	28,6%	20,1%	21,7%
Maig-02	29,9%	19,8%	22,0%
Juny-02	28,8%	21,0%	21,6%
Jul-02	27,5%	21,7%	22,9%
Ago-02	25,6%	18,5%	23,8%
Set-02	23,8%	20,6%	22,7%
Oct-02	35,3%	25,8%	26,9%
Nov-02	31,0%	22,4%	25,6%
Des-02	29,4%	20,1%	24,8%
Total any 2002	29,4%	20,9%	23,1%

Font: Departament de treball, indústria, comerç i turisme de la Generalitat

5.3.3. Contractacions temps parcial / total contractació

Modalitat	Homes	Dones	Total
Temps complet	8.818 58,8%	6.177 41,2%	14.995 100%
Temps parcial	2.409 38,6%	3.834 61,4%	6.243 100%
Total any 2002	11.227	10.011	21.238

Font: Departament de treball, indústria, comerç i turisme de la Generalitat

5.3.4. Contractació total i parcial per gènere

5.4- ASSALARIATS

5.4.1- NOTA METODOLÒGICA

Les dades disponibles del nombre d'assalariats prové de l'explotació de les bases de dades de la Seguretat Social. Aquestes dades consideren assalariats de Manresa als treballadors de les empreses que tenen el seu domicili social a Manresa, independentment de la ubicació física del lloc de treball de l'assalariat. Així doncs, els treballadors de per exemple el Centre Comercial Carrefour del Polígon dels Trullols no queden contemplats dins aquestes estadístiques, ja que la seu social de Carrefour és a Madrid. De la mateixa manera, empleats d'oficines bancàries ubicades a Barcelona de la Caixa de Manresa sí que queden contemplats en aquesta estadística degut a que la Caixa de Manresa té la seu social domiciliada al Passeig Pere III de la nostra ciutat.

5.4.2- ASSALARIATS, REALITATS I TENDÈNCIES

Entre els anys 1996 i 2001, el nombre d'assalariats a la ciutat ha anat creixent a un ritme de més de 1.000 treballadors per any. Aquesta tendència es trenca l'any 2002, en que el nombre d'assalariats registrats a la Seguretat Social a 31 de desembre és semblant al de l'any anterior. L'estancament en l'evolució del nombre d'assalariats permet realitzar un parell d'interpretacions; una primera interpretació induiria a pensar que s'ha assolit un màxim en el segon trimestre de l'any 2002 i que es tracta d'un punt d'inflexió, una segona lectura d'aquestes dades fa pensar que l'any 2002 és l'any de la consolidació dels 23.000 assalariats a Manresa.

Si es considera com a població activa l'estimada en el punt 5.1 de 30.500 persones, aleshores l'estructura del mercat laboral de Manresa queda configurada per un col·lectiu d'assalariats que representen el 76% de la població activa, un 7% està en situació d'atur i el voltant dels 5.000 treballadors autònoms de Manresa representarien el 16% restant de la població activa.

Si bé els capítols 6, 7, 8 i 9 tracten sobre els sectors productius i en ells s'analitza més a fons l'evolució del nombre dels assalariats segons els diferents subsectors, es pot anticipar que les taules de les evolucions del nombre d'assalariats per sector econòmic mostren com el pes del sector secundari, en termes d'assalariats, està disminuint a favor de sectors com el de la construcció i el de serveis. L'any 1996, el 26% dels assalariats de Manresa treballaven al sector industrial; sis anys més tard, el 22%. La presència d'assalariats en el sector primari és merament testimonial.

Pel que fa referència a les tendències, el fet que el nombre d'assalariats de Manresa assoleixi en un termini d'un parell d'anys les 25.000 persones dependrà de les perspectives econòmiques futures i de la disponibilitat de mà d'obra.

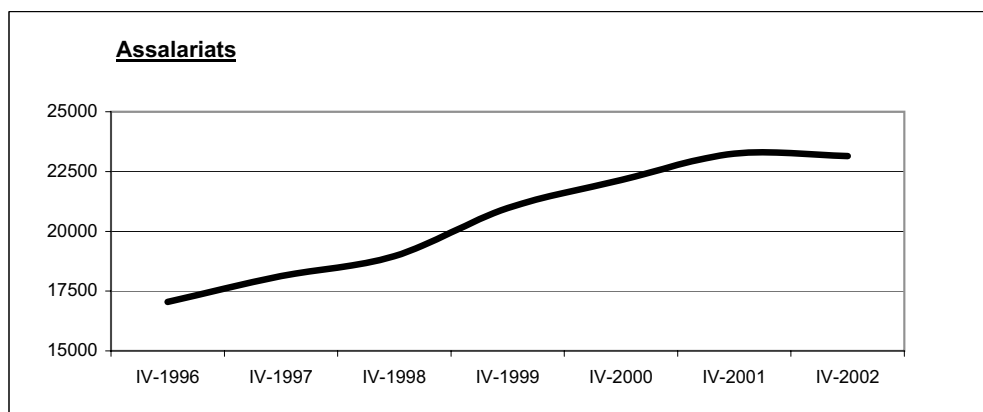
En el futur, cal esperar que el sector serveis sigui qui absorbeixi la gran majoria dels nous llocs de treball creats, fent que el sector terciari a Manresa, en termes d'assalariats, tingui cada cop més pes.

És previsible que el nombre d'assalariats en el sector industrial es mantingui al voltant dels 5.000.

Malgrat la tant anunciada imminent davallada que molts analistes auguren a la construcció, difícilment es podrà parlar mai d'una forta davallada del nombre dels assalariats d'aquest sector degut a que es tracta d'un sector amb una molt fort presència de treballadors autònoms.

Sector	IV-1996	IV-1997	IV-1998	IV-1999	IV-2000	IV-2001	IV-2002
Agricultura	8	14	12	12	17	14	18
Indústria	4.349	4.668	4.727	5.010	5.236	5.263	5.129
Construcció	1.053	1.089	1.130	1.382	1.489	1.651	1.688
Serveis	11.641	12.358	13.089	14.564	15.403	16.322	16.306
Total	17.051	18.129	18.958	20.968	22.145	23.250	23.141

Font: Diputació de Barcelona a partir de dades de l'INSS

5.4.1. Assalariats per sector econòmic. Evolució anual

Sector	I-2001	II-2001	III-2001	IV-2001	I-2002	II-2002	III-2002	IV-2002
Agricultura	16	19	15	14	18	23	18	18
Indústria	5.281	5.246	5.151	5.263	5.261	5.137	5.154	5.129
Construcció	1.557	1.610	1.666	1.651	1.744	1.736	1.709	1.688
Serveis	15.732	15.941	15.989	16.322	16.314	16.786	16.607	16.306
Total	22.586	22.816	22.821	23.250	23.337	23.682	23.488	23.141

Font: Diputació de Barcelona a partir de dades de l'INSS

5.4.2. Assalariats per sector econòmic. Evolució trimestral

5.5- MOBILITAT LABORAL

Les darreres dades publicades que fan referència a la mobilitat per raons de treball laborals són les del Padró d'habitants de l'any 1996.

Més del 70% dels treballadors manresans exerceixen la seva professió a la seva ciutat; al mateix temps, poc menys del 70% dels llocs de treball de Manresa estan coberts pels seus propis residents.

La capital del Bages és l'antitesi a moltes ciutats de dins de la segona corona metropolitana de Barcelona que exerceixen de ciutat dormitori, Manresa és una ciutat amb una activitat i una dinàmica pròpia. No deixa de ser cert, però, que la manca d'un transport públic ràpid, fiable i eficaç per a desplaçar-se cap a Barcelona i rodalies produeix que treballadors del Bages rebutgin ofertes de treball barcelonines, i que els ciutadans de Barcelona desconsiderin les vacants bagenques.

Al mateix temps que 780 treballadors de Manresa realitzen la seva activitat laboral a Barcelona, tan sols 285 treballadors de Barcelona realitzen la seva activitat professional a Manresa.

Municipi	Homes	Dones	Total	Percentatge
Manresa	9.540	6.969	16.509	67,1%
Desplaçaments des d'altres municipis	5.034	3.045	8.079	32,9%
Sant Joan de Vilatorrada	998	569	1.567	6,4%
Sant Fruitós de Bages	456	331	787	3,2%
Santpedor	349	254	603	2,5%
Navarcles	285	192	477	1,9%
Sant Vicenç de Castellet	276	159	435	1,8%
Sallent	202	135	337	1,4%
Barcelona	197	88	285	1,2%
El Pont de Vilomara i Rocafort	177	96	273	1,1%
Súria	134	113	247	1,0%
Sant Salvador de Guardiola	134	95	229	0,9%
Artés	109	87	196	0,8%
Navàs	100	59	159	0,6%
Callús	75	64	139	0,6%
Resta de Catalunya	1.542	803	2.345	9,5%
Total	14.574	10.014	24.588	100%

Font: Idescat. Padró 1996

5.5.1. Municipis d'origen dels que treballen a Manresa

Municipi	Homes	Dones	Total	Percentatge
Manresa	9.540	6.969	16.509	71,1%
Desplaçaments a altres municipis	4.767	1.934	6.701	28,9%
Sant Fruitós de Bages	1.056	440	1.496	6,4%
Barcelona	542	238	780	3,4%
Santpedor	555	173	728	3,1%
Sant Joan de Vilatorrada	404	165	569	2,5%
Sant Salvador de Guardiola	182	88	270	1,2%
Sant Vicenç de Castellet	154	80	234	1,0%
Sallent	142	62	204	0,9%
Terrassa	101	48	149	0,6%
Navarcles	72	73	145	0,6%
Súria	97	34	131	0,6%
Artés	81	41	122	0,5%
Sabadell	86	26	112	0,5%
Balsareny	71	13	84	0,4%
Resta de Catalunya	1.224	453	1.677	7,2%
Total	14.307	8.903	23.210	100%

Font: Idescat. Padró 1996

5.5.2. Municipis de destinació dels residents de Manresa

El 6,4% dels treballadors que realitzen la seva activitat a Manresa prové de Sant Joan de Vilatorrada; aquesta xifra pot passar desapercebuda des del punt de vista de la capital del Bages, però des de la perspectiva de Sant Joan de Vilatorrada resulta important comprovar com mentre 1.567 treballadors de la ciutat exerceixen la seva activitat professional a la veïna Manresa, només 1.036 treballadors de Sant Joan de Vilatorrada desenvolupen la seva activitat al seu propi municipi.

Municipi	Homes	Dones	Total	Percentatge
Sant Joan de Vilatorrada	607	429	1.036	31,4%
Desplaçaments a altres municipis	1.512	755	2.267	68,6%
Manresa	998	569	1.567	47,4%
Sant Fruitós de Bages	104	42	146	4,4%
Santpedor	103	20	123	3,7%
Barcelona	34	17	51	1,5%
Sant Salvador de Guardiola	29	11	40	1,2%
Sant Vicenç de Castellet	17	20	37	1,1%
Sallent	20	2	22	0,7%
Callús	13	7	20	0,6%
Súria	15	3	18	0,5%
Navarcles	11	4	15	0,5%
Artés	8	5	13	0,4%
Terrassa	6	5	11	0,3%
Sabadell	6	4	10	0,3%
Resta de Catalunya	148	46	194	5,9%
Total	2.119	1.184	3.303	100%

Font: Idescat. Padró 1996

5.5.3. Destinació dels residents de Sant Joan de Vilatorrada

6. Indústria

6- INDÚSTRIA

6.1- SECTOR SECUNDARI

Segons l'índex industrial de l'Anuario Económico de España del 2003 publicat pel servei d'estudis de 'la Caixa', el pes de la indústria de Manresa sobre el total de l'economia espanyola és pràcticament el mateix l'any 2002 que l'any 2001. L'índex és una comparativa de la importància del sector secundari (incloent la construcció) que s'elabora en funció dels impostos d'activitat econòmica. El valor de l'índex reflexa el pes relatiu de l'economia, en tant per cent mil, sobre el total de l'economia espanyola. El total de l'economia espanyola equival a 100.000 unitats.

<u>Any</u>	<u>Índex de Manresa (1)</u>
1998	200
1999	191
2000	153
2001	199
2002	197

Font: Servei d'estudis de 'la Caixa'
(1) Espanya = 100.000

6.1. Índex industrial

El sector industrial ha perdut pes, en termes relatius, a l'economia de la ciutat. A finals de l'any 1997, el 26% dels assalariats de Manresa treballaven a la indústria; a finals de l'any 2002, tan sols el 22%. La disminució de quatre punts percentuals del sector secundari queda repartida entre la construcció i el sector terciari.

En números absoluts, però, s'ha passat de 4.382 treballadors afiliats a la Seguretat Social en el primer trimestre de l'any 1997 a 5.129 assalariats a finals de l'any 2002. L'augment de 747 assalariats en aquest període de temps, juntament amb la disminució en 64 del nombre de les empreses que operen al sector, ha fet augmentar la mitjana de treballadors per empresa de 8,8 a 11,8.

Des de l'any 1999 fins el 2002, els afiliats a la Seguretat Social en la indústria han passat de 5.010 a 5.129, un augment del 2%. El sector secundari de Manresa es troba immers en una època d'estabilitat; durant els dos últims anys, el nombre d'assalariats ha fluctuat en un estret interval d'entre 5.100 i 5.300.

En termes d'evolució del nombre d'assalariats i empreses, la indústria conté una sèrie de subsectors o divisions que han seguit una trajectòria paral·lela a la totalitat del sector secundari de la ciutat. Es tracta de subsectors que han mantingut constant el número d'assalariats des de l'any 1999, al mateix temps que han vist com el número d'empreses que operen a la divisió ha disminuït.

Exemples d'aquests casos serien els següents:

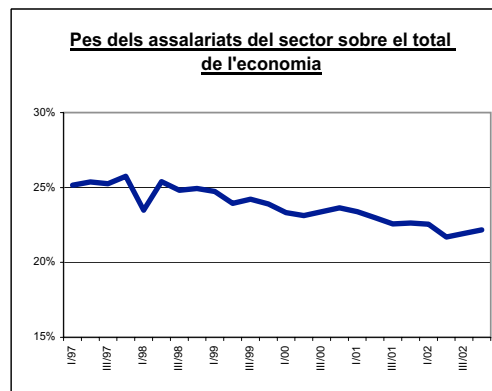
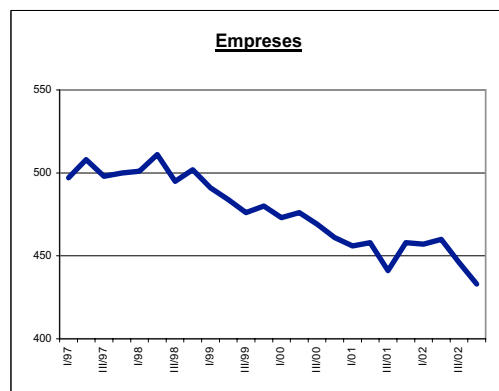
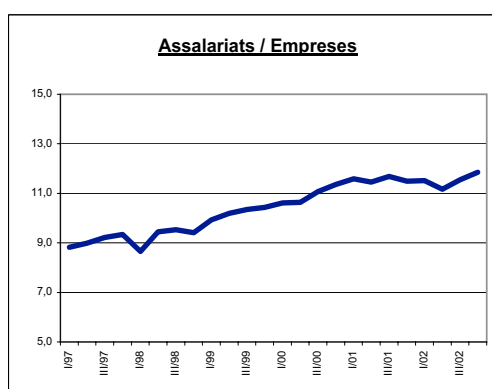
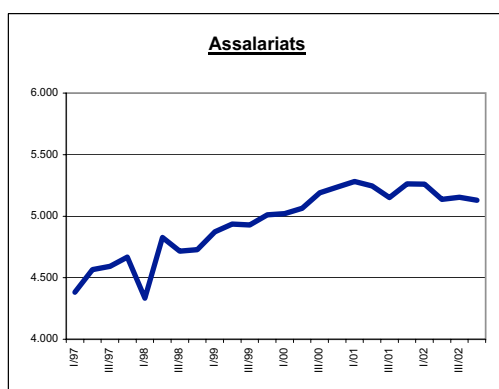
- La indústria de productes alimentaris i begudes ha ocupat entorn 430 treballadors al llarg dels últims anys.
- El número d'empreses dedicades a la indústria de la fusta i el suro, excepte mobles; cistelleria i esparteria ha passat en tres anys de 35 a 30, tot i que ha mantingut el número d'assalariats al llarg d'aquest temps entorn als 130.
- Les 15 empreses que es dediquen a la fabricació de productes de cautxú i matèries plàstiques han empleat al llarg dels últims anys entre 250 i 275 treballadors.
- La fabricació de maquinària i material elèctric ha estat a càrrec, entre principis de l'any 1999 i finals del 2002, de 130 assalariats.

Sector: **Indústria**

	1997				1998				1999			
	I/97	II/97	III/97	IV/97	I/98	II/98	III/98	IV/98	I/99	II/99	III/99	IV/99
Assalariats	4.382	4.565	4.592	4.668	4.334	4.828	4.717	4.727	4.874	4.935	4.928	5.010
% Ass. / Total economia	25%	25%	25%	26%	23%	25%	25%	25%	25%	24%	24%	24%
Empreses	497	508	498	500	501	511	495	502	491	484	476	480
Assalariats per empresa	8,8	9,0	9,2	9,3	8,7	9,4	9,5	9,4	9,9	10,2	10,4	10,4

	2000				2001				2002			
	I/00	II/00	III/00	IV/00	I/01	II/01	III/01	IV/01	I/02	II/02	III/02	IV/02
Assalariats	5.021	5.065	5.189	5.236	5.281	5.246	5.151	5.263	5.261	5.137	5.154	5.129
% Ass. / Total economia	23%	23%	23%	24%	23%	23%	23%	23%	23%	22%	22%	22%
Empreses	473	476	469	461	456	458	441	458	457	460	446	433
Assalariats per empresa	10,6	10,6	11,1	11,4	11,6	11,5	11,7	11,5	11,5	11,2	11,6	11,8

Font: Diputació de Barcelona a partir de dades de l'INSS

6.2. Empreses i assalariats del sector industrial

Les divisions industrials que mostren les xifres amb pitjors evolucions són les que corresponen als epígrafs CCAE 22 i 34.

Les empreses d'edició, arts gràfiques i reproducció de suports gravats (epígraf 22), han passat d'ocupar, a finals de l'any 1999, 432 assalariats a ocupar-ne 381 a finals de l'any 2002. El nombre d'empreses del sector ha passat, en el mateix període de temps, de 34 a 30.

La davallada més espectacular, però, es dona en la fabricació de vehicles de motor, remolcs i semi-remolcs (34). Les empreses de Manresa registrades sota aquest epígraf ocupen a finals de l'any 2002, una quarta part menys dels assalariats que empraven tres anys enrera.

Dues de les divisions que han mostrat una més gran capacitat de generar llocs de treball han estat les corresponents als epígrafs 36 i 41. Les 29 empreses fabricants de mobles (epígraf 36) ocupaven, a finals de l'any 2002, 260 assalariats. Aquesta xifra suposa un augment del 7% del nombre d'assalariats en tres anys.

Les dues empreses de Manresa que capten, depuren i distribueixen aigua (epígraf 41) ocupen 126 assalariats, un 15% més que tres anys enrera.

Els sectors del metall i el tèxtil, ja sigui per tradició o bé per número d'empleats, són tractats en punts separats; el 6.2 i el 6.3 respectivament. Entre tots dos sectors ocupen més del 40% dels assalariats de Manresa que desenvolupa la seva professió al sector industrial.

Sector:	1999 4T		2000 4T		2001 4T		2002 4T	
	Empr.	Assal.	Empr.	Assal.	Empr.	Assal.	Empr.	Assal.
14 - Extracció de minerals no metàl·lics ni energètics	2	4	2	7	2	8	2	9
15 - Indústries de productes alimentaris i begudes	53	428	45	433	43	413	44	434
17 - Indústria tèxtil	62	649	59	657	53	783	49	707
18 - Indústria de la confecció i de la pel·leteria	26	166	23	181	23	184	22	176
19 - Preparació i curtit i acabat del cuir; fabricació d'articles de marroquineria	2	31	2	31	2	28	2	28
20 - Indústria de la fusta i el suro, excepte mobles; cistelleria i esparta	35	132	33	125	31	131	30	133
21 - Indústria del paper	0	0	0	0	0	0	0	0
22 - Edició, arts gràfiques i reproducció de suports gravats	34	432	34	384	33	370	30	381
24 - Indústria química	6	42	6	34	9	44	6	35
25 - Fabricació de productes de cautxú i matèries plàstiques	14	263	14	278	15	269	15	252
26 - Indústries d'altres productes minerals no metàl·lics	15	117	14	141	13	162	15	189
27 - Metal·lúrgia	11	166	12	187	15	188	13	198
28 - Fabricació de productes metàl·lics, excepte maquinària i equip	116	798	114	907	118	879	107	1.007
29 - Indústria de la construcció de maquinària i equip mecànic	39	592	40	657	39	635	38	595
31 - Fabricació de maquinària i material elèctric	14	126	15	131	12	135	11	129
32 - Fabricació de material electrònic; fabricació d'equip i aparells de ràdio	1	8	1	7	1	7	1	10
33 - Fabricació d'equip i instruments mèdic-quirúrgics, de precisió òptica	4	108	4	117	5	137	2	10
34 - Fabricació de vehicles de motor, remolcs i semiremolcs	14	587	12	595	12	504	13	442
35 - Fabricació d'altre material de transport	0	0	0	0	0	0	0	0
36 - Fabricació de mobles; altres indústries manufactureres	27	242	26	244	27	260	29	260
37 - Reciclatge	1	1	1	1	1	1	0	0
40 - Producció i distribució d'energia elèctrica, gas, vapor i aigua calent	2	8	2	10	2	9	2	8
41 - Captació, depuració i distribució d'aigua	2	110	2	109	2	116	2	126
Total	480	5.010	461	5.236	458	5.263	433	5.129
1 - Ind. extractives, d'alimentació, tèxtils, confecció, del cuir, calçat	145	1.278	131	1.309	123	1.416	119	1.354
2 - Ind. de la fusta, suro, paper, arts gràfiques, ref. petroli, químiques	270	2.542	267	2.713	273	2.678	254	2.790
3 - Mat. equips elèctrics, fab. material de transport, altres indústries	61	1.072	59	1.095	58	1.044	56	851
4 - (excepte 45) - Energia elèctrica, gas i aigua	4	118	4	119	4	125	4	134
Total	480	5.010	461	5.236	458	5.263	433	5.129

Font: Diputació de Barcelona a partir de dades de l'INSS

6.3. Empreses i assalariats dels subsectors d'indústria

6.2- METALL

Dins el sector del metall es consideren la divisió de metal·lúrgia i la de fabricació de productes metàl·lics llevat de maquinària i equips.

El sector del metall de Manresa té una relació directa amb el sector de l'automoció. Unes bones expectatives de venda (i conseqüentment de producció) del sector de l'automòbil es tradueixen en unes perspectives favorables pel sector del metall de la ciutat.

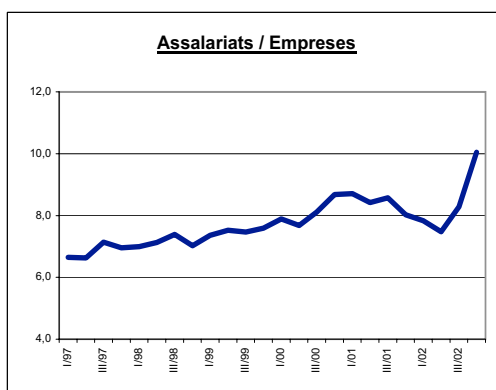
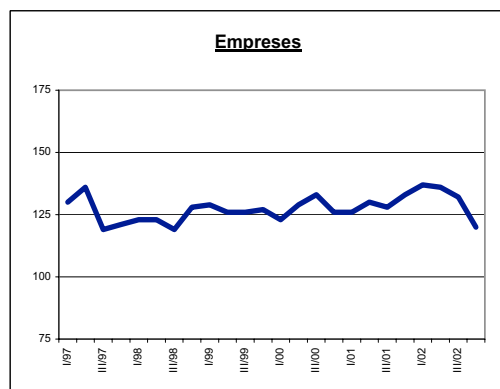
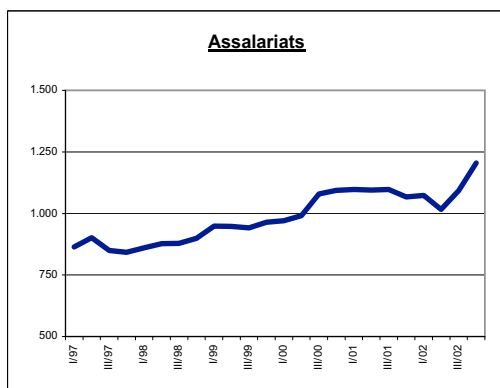
Segons fonts properes al sector, els bons nivells d'inversió en maquinària i instal·lacions permeten millorar la productivitat en termes de producció per assalariat. La millora de la competitivitat és l'eina que permet fer front a la forta competència que els països de l'Europa de l'Est representen. Degut a la dificultat a competir contra aquests països en productes intensos de mà d'obra, l'aposta del sector passa per fabricar productes de qualitat, amb un alt valor afegit. L'aposta en innovació aparta del mercat laboral la figura del peó de fàbrica sense experiència ni formació a favor de treballadors qualificats; de fet, una de les principals dificultats actual del sector és la de trobar mà d'obra qualificada.

El número d'assalariats en el sector del metall en el quart trimestre del 2002 és de 1.205. Es tracta de 138 treballadors més que l'any anterior. El número d'empreses que operen al sector, a finals de l'any 2002, és dels més baixos dels últims anys. L'increment del número d'assalariats juntament amb la disminució del número d'empreses ha fet que la mitjana de treballadors per empresa sigui considerablement superior a la d'anys anteriors.

Sector: Metall (27 i 28)

	1997				1998				1999			
	I/97	II/97	III/97	IV/97	I/98	II/98	III/98	IV/98	I/99	II/99	III/99	IV/99
Assalariats	864	901	850	842	860	877	879	899	949	948	941	964
Empreses	130	136	119	121	123	123	119	128	129	126	126	127
Assalariats per empresa	6,6	6,6	7,1	7,0	7,0	7,1	7,4	7,0	7,4	7,5	7,5	7,6

	2000				2001				2002			
	I/00	II/00	III/00	IV/00	I/01	II/01	III/01	IV/01	I/02	II/02	III/02	IV/02
Assalariats	970	991	1.079	1.094	1.097	1.095	1.097	1.067	1.073	1.016	1.093	1.205
Empreses	123	129	133	126	126	130	128	133	137	136	132	120
Assalariats per empresa	7,9	7,7	8,1	8,7	8,7	8,4	8,6	8,0	7,8	7,5	8,3	10,0

Font: Diputació de Barcelona a partir de dades de l'INSS

6.4. Empreses i assalariats del metall

6.3- TÈXTEL, CONFECCIÓ I PELL

El sector del tèxtil és el paradigma de l'empresa tradicional catalana; empresa d'origen familiar i de dimensió petita o mitjana. Degut a que el tèxtil es concentra a unes poques localitats determinades, és un sector molt arrelat al seu àmbit local. Com a exemples de ciutats catalanes amb una forta tradició tèxtil es poden triar Mataró, Sabadell, Terrassa, Igualada o Manresa.

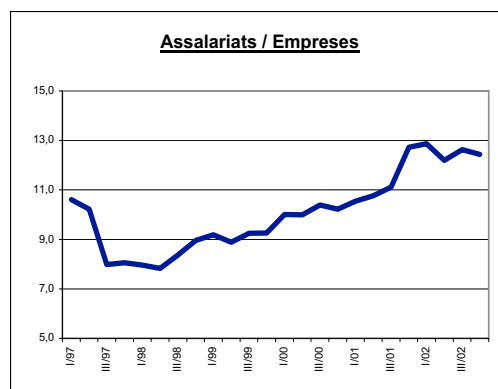
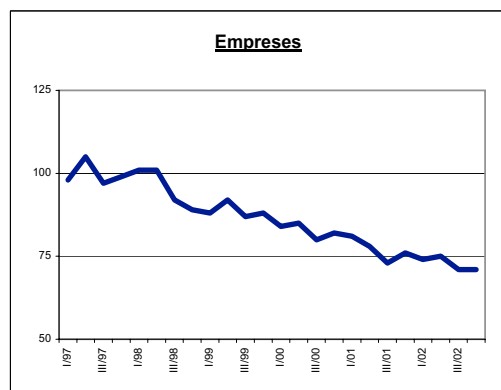
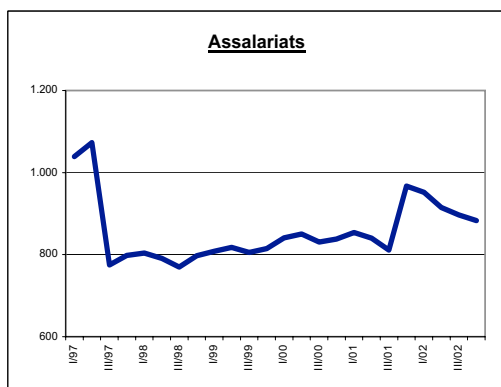
Un dels factors que explica que el tèxtil sigui un sector clau dins l'economia és la seva forta capacitat d'arrossegament; tant cap enrera (mercat de matèries primeres) com cap endavant (comerç).

El sector representa el 8% de la producció industrial catalana i un 14% de l'ocupació del sector secundari. El pes del tèxtil català en termes de xifra de facturació és del 42% de la d'Espanya.

Sector: Tèxtil, confecció i pell (17 i 18)

	1997				1998				1999			
	I/97	II/97	III/97	IV/97	I/98	II/98	III/98	IV/98	I/99	II/99	III/99	IV/99
Assalariats	1.039	1.073	775	798	804	791	770	797	808	818	805	815
Empreses	98	105	97	99	101	101	92	89	88	92	87	88
Assalariats per empresa	10,6	10,2	8,0	8,1	8,0	7,8	8,4	9,0	9,2	8,9	9,3	9,3

	2000				2001				2002			
	I/00	II/00	III/00	IV/00	I/01	II/01	III/01	IV/01	I/02	II/02	III/02	IV/02
Assalariats	841	850	831	838	854	840	811	967	952	915	897	883
Empreses	84	85	80	82	81	78	73	76	74	75	71	71
Assalariats per empresa	10,0	10,0	10,4	10,2	10,5	10,8	11,1	12,7	12,9	12,2	12,6	12,4

Font: Diputació de Barcelona a partir de dades de l'INSS

6.5. Empreses i assalariats del tèxtil, confecció i pell

Dins el sector del tèxtil es consideren la divisió de les indústries tèxtils i la de confecció i pelleteria.

El tèxtil de Manresa es caracteritza per ser un sector amb un alt nivell d'especialització, on el tèxtil sanitari i la cinteria tenen una important presència. L'aposta del sector, en els últims anys, ha estat en innovació i qualitat.

Mercès a l'alt grau d'especialització del sector i a l'aposta realitzada per la qualitat, el tèxtil de Manresa encara amb bones perspectives la liberalització del sector prevista per l'any 2005. Les empreses del sector intermedi de la línia de producció són les que afronten amb més dificultats la liberalització del sector de l'any 2005.

El 17,2% dels assalariats de la indústria de Manresa treballa en el sector tèxtil. Des de l'any 1998, el número d'empreses que operen al sector ha anat disminuint de forma continuada. Mentre entre els anys 1998 i 1999, el número de treballadors registrats a la Seguretat Social fluctuava entre 770 i 820; l'any 2002, treballen al sector entorn de 900 assalariats.

7. Habitatge i construcció

7- HABITATGE I CONSTRUCCIÓ

7.1- MERCAT D'HABITATGE

Segons dades de la Direcció General d'Arquitectura i Habitatge del Departament de Política Territorial i Obres Públiques de la Generalitat de Catalunya, basant-se en un estudi de mercat realitzat per l'empresa Tecnigràma, el nombre d'habitatges en oferta a la ciutat de Manresa, en el moment de realitzar-se l'estudi de l'any 2002, era de 804.

<u>Any</u>	<u>Habitatges</u>
1996	645
1997	1.159
1998	823
1999	1.040
2000	916
2001	828
2002	804

Font: DGAH amb les dades de Tecnigràma

7.1.1. Habitatges en oferta de nova construcció

Calcular la relació del nombre d'habitatges en oferta per cada mil habitants permet fer una comparativa entre els diferents municipis. L'any 2002, Manresa disposa de 12 habitatges en oferta per cada mil habitants, es tracta d'un alt nivell comparable al de Rubí, Girona i Reus.

<u>Municipi</u>	<u>Habitatges</u>	<u>Habitants</u>	<u>Habitatges per 1000 hab.</u>
Mollet del Vallès	40	48.727	0,8
Sant Cugat del Vallès	213	59.837	3,6
Vilanova i la Geltrú	497	55.063	9,0
Cerdanyola del Vallès	338	54.404	6,2
Granollers	99	54.634	1,8
Viladecans	285	58.213	4,9
Rubí	579	62.638	9,2
El Prat de Llobregat	165	63.112	2,6
Manresa	804	67.317	11,9
Girona	983	77.475	12,7
Sant Boi de Llobregat	341	80.041	4,3
Cornellà de Llobregat	138	81.881	1,7
Reus	1.017	91.616	11,1
Mitjana	423	65.766	6,4

Font: DGAH amb les dades de Tecnigràma

7.1.2. Habitatges de nova construcció. Municipis de 40 a 100 mil habitants

L'any 2002, el preu mitjà de venda del metre quadrat de l'habitatge de nova construcció és de 1.211 euros, un 10,6% superior al de l'any anterior. Respecte l'any 1996, l'increment és del 80%.

<u>Any</u>	<u>Euro/metre²</u>	<u>Incr. anual</u>
1996	674,43	
1997	795,04	17,9%
1998	833,38	4,8%
1999	915,55	9,9%
2000	969,90	5,9%
2001	1.095,21	12,9%
2002	1.211,00	10,6%

Font: DGAH amb les dades de Tecnigràma

7.1.3. Preus mitjans de l'habitatge de nova construcció

El preu de l'habitatge de Manresa és sensiblement inferior al preu mitjà del de les ciutats que conformen les dues primeres corones de l'àrea metropolitana de Barcelona. El diferencial de preu de l'habitatge entre Manresa i les ciutats del Vallès fa que, en l'actualitat, les famílies del Vallès es trobin amb un cert incentiu a traslladar la seva residència a Manresa. D'entre els habitants del Vallès, sorgeixen col·lectius disposats a vendre el seu habitatge amb la finalitat d'adquirir, pel preu de l'habitatge antic, un de millors condicions al Bages.

La demanda d'habitatges a Manresa, generalitzant a grans trets, ve alimentada per tres tipus diferents de col·lectius:

- **Manresans:** El barri en el que es troba ubicat l'habitatge que adquireixen els manresans és un paràmetre determinant
- **Immigrants extracomunitaris:** Es tracta d'un col·lectiu que cerca, en línies generals, habitatges econòmics
- **Vinguts de l'àrea d'influència de Barcelona:** En aquest col·lectiu considerem els habitants de dins de la segona corona de l'àrea metropolitana de Barcelona. Es caracteritzen per cercar cases unifamiliars o dúplex amb bons acabats sense valorar el paràmetre 'barri'

El fet que la demanda quedi tan sobrealimentada fa preveure que en el cas de Manresa, tot i parlar-se dels perills de la bombolla immobiliària, la inflació del preu de l'habitatge de cara als propers anys pugui ser alta.

<u>Municipi</u>	<u>Habitatges en oferta</u>			<u>Euros / metre²</u>		
	<u>2001</u>	<u>2002</u>	<u>Incr.</u>	<u>2001</u>	<u>2002</u>	<u>Incr.</u>
Mollet del Vallès	125	40	-68,0%	1.536	1.809	17,8%
Sant Cugat del Vallès	149	213	43,0%	2.476	2.719	9,8%
Vilanova i la Geltrú	312	497	59,3%	1.472	1.558	5,8%
Cerdanyola del Vallès	186	338	81,7%	1.655	2.042	23,4%
Granollers	195	99	-49,2%	1.587	1.709	7,7%
Viladecans	555	285	-48,6%	1.698	1.895	11,6%
Rubí	673	579	-14,0%	1.559	1.630	4,6%
El Prat de Llobregat	177	165	-6,8%	1.652	2.093	26,7%
Manresa	828	804	-2,9%	1.095	1.211	10,6%
Girona	873	983	12,6%	1.263	1.463	15,8%
Sant Boi de Llobregat	237	341	43,9%	1.730	1.851	7,0%
Cornellà de Llobregat	111	138	24,3%	2.060	2.144	4,1%
Reus	857	1.017	18,7%	961	1.054	9,7%
Mitjana	406	423	4,2%	1.596	1.783	11,7%

Font: DGAH amb les dades de Tecnigràma

7.1.4. Habitatges i preus. Municipis de 40 a 100 mil habitants

7.2- MERCAT DE LLOGUER

Les dades del número de contractes signats i el seu preu mitjà les obtenim de la Direcció General d'Arquitectura i Habitatge del Departament de Política Territorial i Obres Públiques de la Generalitat de Catalunya, basant-se en l'explotació estadística de la base de dades de l'Incasol sobre les fiances constituïdes de lloguer. L'explotació estadística de la base de dades permet comprovar com Manresa és una ciutat amb un mercat del lloguer de l'habitatge dinàmic. L'any 2002, s'han registrat 4,3 contractes de lloguer per cada mil habitants a una mitjana de 286,44 euros per contracte.

L'import mitjà dels contractes de lloguer registrats a Manresa ha evolucionat al llarg dels últims anys de forma paral·lela al preu de l'habitatge. La inflació dels últims quatre anys ha estat d'una mitjana del 10% anual. De les deu ciutats de l'estudi, tant les sis de dins de la segona corona de l'àrea metropolitana com les tres capitals de província tenen uns preus dels contractes de lloguer ostensiblement superiors als de la capital del Bages.

Malgrat que les dades de l'Incasol no estan desglossades per barris, es pot intuir que una de les zones on es registren més contractes de lloguer és el Barri Antic. Bona part dels residents d'aquest barri no estan disposats a adquirir l'habitatge però sí a compartir-lo amb la finalitat de minimitzar despeses.

<u>Any</u>	<u>Contractes</u>	<u>Import</u>	<u>Incr. Anual</u>
1998	740	196,83	
1999	706	222,68	13,1%
2000	762	242,40	8,9%
2001	813	265,29	9,4%
2002	786	286,44	8,0%

Font: DGAH a partir de les fiances de lloguer de l'Incasol

7.2.1. Nombre de contractes de lloguer

<u>Dades de l'any 2002</u>	<u>Nº Contractes</u>	<u>Import contracte</u>	<u>Contractes per 1000 hab.</u>
<u>Ciutat</u>			
Badalona	881	472,92	2,2
Girona	836	418,02	5,4
L' Hospitalet de Llobregat	1.654	510,54	2,1
Lleida	615	293,02	2,5
Manresa	786	286,44	4,3
Mataró	619	466,97	4,3
Sabadell	941	538,53	2,9
Sta. Coloma de Gramenet	471	403,93	3,5
Tarragona	808	382,05	3,3
Terrassa	1.228	486,81	2,7

Font: DGAH a partir de les fiances de lloguer de l'Incasol i INE

7.2.2. Comparativa de lloguers amb altres poblacions

7.3- CONSTRUCCIÓ

L'any 2002, l'Ajuntament de Manresa ha atorgat 132 llicències d'obres; es tracta d'un nivell de llicències entremig de l'atorgat l'any 2000 i l'any 2001. Cal tenir en compte, de totes formes, les limitacions que presenta l'indicador de les llicències d'activitat immobiliària. Es pot donar el cas que les 64 llicències d'obra nova concedides l'any 2002 impliquin una activitat immobiliària superior a les 66 llicències de l'any 2001 en termes d'inversió, de venda, de mà d'obra o en termes de valor afegit.

Tipus de llicència	Any 2000	Any 2001	Any 2002
Nova edificació	82	66	64
Ampliació	26	27	29
Reformes	20	22	39
Rehabilitació i enderroc	12	9	0
Total	140	124	132

Font: Ajuntament de Manresa

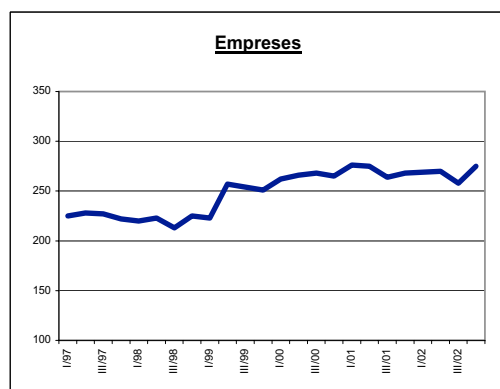
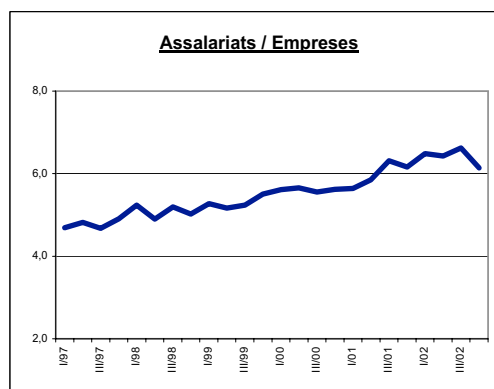
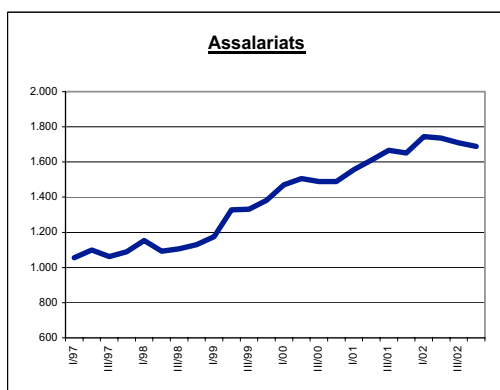
7.3.1. Llicències d'activitat immobiliària

Segons dades de l'Institut Nacional de la Seguretat Social, el nombre d'assalariats en el sector de la construcció sense incloure la producció dels materials per a la construcció ni el transport d'aquests materials és, a 31 de desembre del 2002, de 1.688. El primer trimestre de l'any 2002 esdevé un punt d'inflexió en el que s'assoleix el màxim número d'empleats. Aquesta dada respon a dos factors principals. Per una banda, tots els indicis porten a pensar que el sector de la construcció ha tocat sostre; i per altra banda, la tendència cada cop més implantada per part de les empreses constructores a subcontratar les tasques a treballadors autònoms, més aviat que a contractar assalariats per realitzar-les.

Sector: **45 - CONSTRUCCIÓ**

	1997				1998				1999			
	I/97	II/97	III/97	IV/97	I/98	II/98	III/98	IV/98	I/99	II/99	III/99	IV/99
Assalariats	1.056	1.099	1.062	1.089	1.153	1.092	1.107	1.130	1.176	1.328	1.331	1.382
Empreses	225	228	227	222	220	223	213	225	223	257	254	251
Assalariats per empresa	4,7	4,8	4,7	4,9	5,2	4,9	5,2	5,0	5,3	5,2	5,2	5,5

	2000				2001				2002			
	I/00	II/00	III/00	IV/00	I/01	II/01	III/01	IV/01	I/02	II/02	III/02	IV/02
Assalariats	1.470	1.505	1.488	1.489	1.557	1.610	1.666	1.651	1.744	1.736	1.709	1.688
Empreses	262	266	268	265	276	275	264	268	269	270	258	275
Assalariats per empresa	5,6	5,7	5,6	5,6	5,6	5,9	6,3	6,2	6,5	6,4	6,6	6,1

Font: Diputació de Barcelona a partir de dades de l'INSS

7.3.2. Assalariats i empreses a la construcció

8. Comerç

8- COMERÇ

8.1- HÀBITS DE COMPRA

Segons dades de l'estudi d'hàbits de compra de l'any 2003, la participació de cada format en les vendes totals varia molt en funció del sector de compra.

La quota de mercat més alta dels productes d'alimentació peribles l'obtenen les botigues especialitzades i els supermercats urbans; situant-se en un segon nivell i a parts molt similars l'hipermercat, el mercat municipal i la tenda tradicional.

Les conserves i els productes de gran consum són productes adquirits majoritàriament a formats de lliure servei (hipermercat, supermercats, autoserveis i botigues de descompte).

Pel que fa referència a l'equipament de la persona (vestit, calçat i complements), el liderat correspon a la botiga especialitzada, que millora la quota de mercat obtinguda l'any 2000 per a cadascuna de les famílies de producte estudiades (roba adults, roba infantil, calçat adults, calçat infantil, roba interior i joieria). És en el sector d'equipament a la persona on el format de gran magatzem obté les millors xifres, tot i ser encara modestes pel fet de tractar-se d'un model no present a Manresa.

Format comercial	Tipus de producte									
	Fruita		Drogueria		Roba dona		Esport		Electro-domèstics	
	2003	2000	2003	2000	2003	2000	2003	2000	2003	2000
Botiga tradicional	16	13	4	5	1	4		1		1
Botiga especialitzada	24	29	14	20	81	64	43	34	72	38
Botiga centre comercial				1	1	6	1	2		2
Gran botiga especialitzada				1	2	10	7	5	3	12
Autoservei, superservei	22	22	32	30		1		1		2
Discount	1	1	15	4						
Hipermercat	13	14	29	35	2	3	5	4	10	7
Mercat municipal	18	17	1	3		1				
'Mercadillo' (mercat ambulat)	5	3			1	1				
Gran magatzem					2	2		1	1	1
Altres			1	1	2	1				
Autoconsum		1			2	1				
No compra			3	1	6	6	43	52	13	37
Total	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Font: Estudi d'hàbits de compra. Any 2003

8.1.1. Quotes de mercat segons formats comercials

A les opcions per un o altre format, els consumidors també tenen en consideració la localització de les botigues on efectuar les compres.

El comerç de proximitat té una importància clau en les compres d'alimentació i, en menor mesura, en les de productes de gran consum. Resulten significatius els desplaçaments fora de Manresa per les compres més influenciades per la varietat i la qualitat com podrien ser vehicles o equipaments de la llar. El nivell més elevat d'evasió de despesa es produeix en la compra de vehicles, un 13% dels entrevistats manifesta que els adquireix fora de la ciutat; tot i això, s'ha de tenir en compte que una part important d'aquest percentatge correspon a compres realitzades al polígon de Sant Fruitós, que si bé no pertany al municipi de Manresa sí que juga el paper d'equipament comercial perifèric. En un terme mig trobaríem l'equipament personal i els productes de lleure i regals, on les compres es concentren a la zona del carrer d'Àngel Guimerà i Passeig de Pere III.

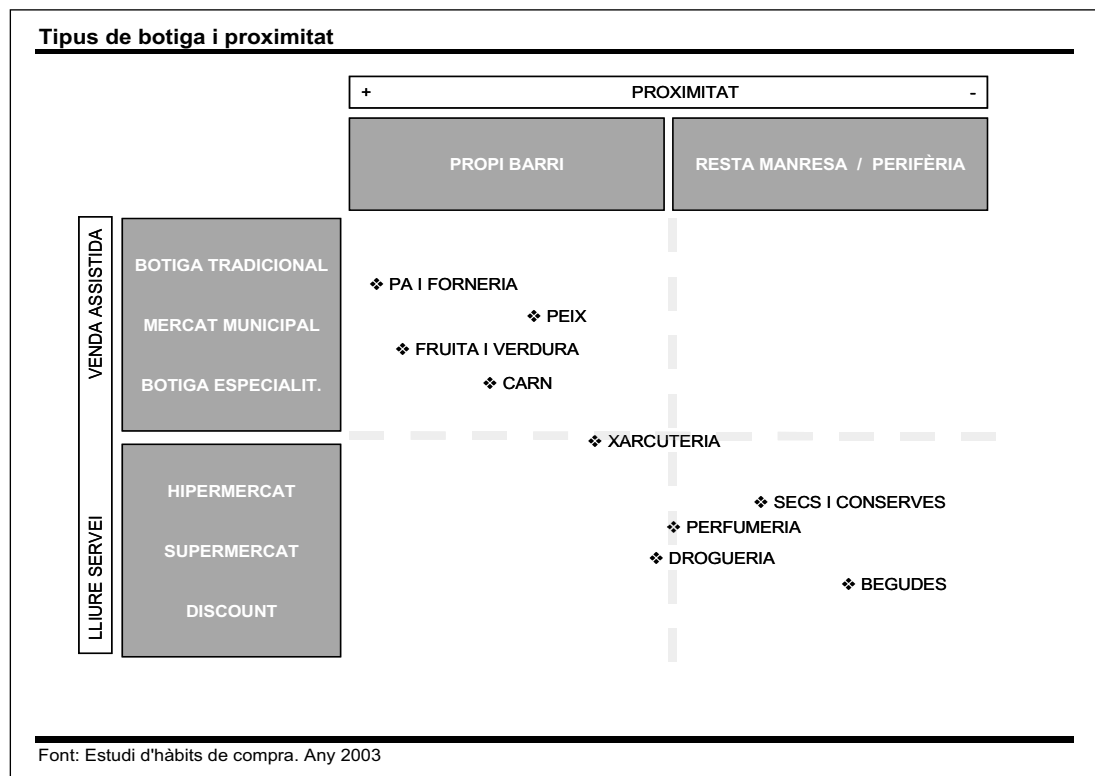
Localització	Tipus de producte									
	Carn		Begudes		Roba home		Mobles		Automòbil	
	2003	2000	2003	2000	2003	2000	2003	2000	2003	2000
Propi barri	56	60	39	39	10	13	8	4	1	3
Barri antic	9	5	2	2		6		3		1
Passeig, Guimerà i rodalies	5	12	5	7	64	56	37	28	2	12
Zona Els Trullos	8	9	27	29	2	5	3	2		2
Resta de Manresa	13	3	12	2	3	2	14	3	64	17
Polígon de Sant Fruitós	5	8	10	12	1	1	2	2	2	1
Barcelona					5	3	4	2	2	2
Terrassa							1			
Sabadell					1					
Altres	1	2	1	2	1	2	5	3	5	4
No compra	2		4	5	14	12	26	52	23	58
Total	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Font: Estudi d'hàbits de compra. Any 2003

8.1.2. Localització de les compres

La gràfica 8.1.3 ubica els productes d'alimentació i gran consum d'acord amb les respostes dels entrevistats a l'enquesta d'hàbits de compra del 2003 sota dos grans paràmetres: Tipus de botiga i nivell de proximitat.

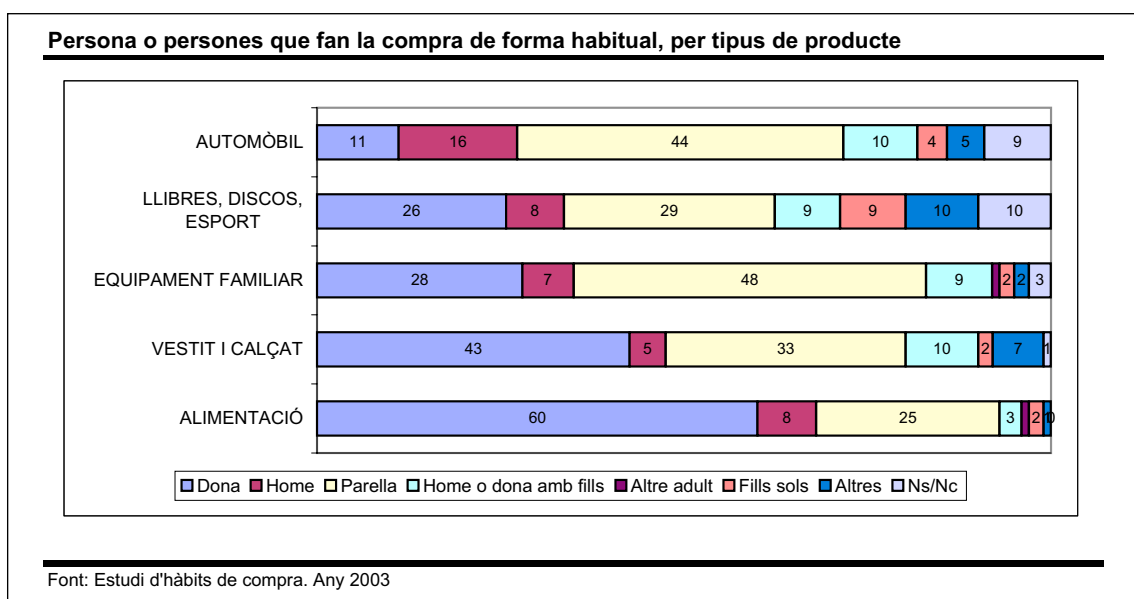
La proximitat i les formes de venda més tradicional coincideixen en els productes alimentaris frescos. Un 89% dels enquestats afirma comprar el pa al propi barri, i un 86% el compra a botigues de venda assistida. A l'altre extrem de la gràfica trobaríem les begudes que s'adquireixen majoritàriament a comerços de lliure servei on el factor de la proximitat no és determinant.

8.1.3. Característiques de la compra de productes alimentaris i de gran consum

El membre de la llar que habitualment s'encarrega d'efectuar les compres d'alimentació és la dona en el 60% dels casos. També són les dones les que realitzen majoritàriament (43%) les compres de vestit i calçat. Per contra, les compres d'equipament de la llar i d'automòbil recauen en la parella en la majoria dels casos.

Els productes relacionats amb el lleure i la cultura, en ser productes de consum més individualitzat, són els que presenten una més gran dispersió en quant al membre de la llar que habitualment els adquireix; és en aquest capítol on la categoria 'fills sols' assoleix el seu màxim. Malgrat que l'home tingui poc pes en totes les categories de productes (llevat en la d'automòbil), ha incrementat, respecte l'any 2000, els registres obtinguts.

8.1.4. Membres de la llar que habitualment efectuen les compres

L'enquesta de l'estudi d'hàbits de compra del 2003 ofereix uns resultats en termes de freqüència i horaris de compra molt semblants als de l'enquesta de l'any 2000.

La principal variació rau en la freqüència de l'alimentació fresca: l'any 2000, la compra diària d'aliments frescos representava el 19%; l'any 2003, el 32%. La resposta més comú en quant a freqüència de compra de l'alimentació seca és d'una vegada per setmana. Els productes de drogueria i perfumeria mostren una freqüència de compra més espaiada.

Les respostes que fan referència als moments preferits per realitzar les compres presenten una gran diversitat. Els productes d'alimentació i drogueria es compren majoritàriament (53% dels casos) als matins de dilluns a divendres; els d'equipament personal i de la llar s'adquireixen en el 41% dels casos entre els divendres a la tarda i els caps de setmana.

(Dades en percentatges)	Alimentació fresca		Secs i conserves		Drogueria i perfumeria	
	2003	2000	2003	2000	2003	2000
Frequència						
Tots els dies	32	19	5	6	3	3
Diversos dies a la setmana	34	49	21	23	11	13
Una vegada a la setmana	30	30	45	44	29	29
Quinzenal	3	2	19	14	19	28
Mensual	1		10	11	34	23
NS / NC / No concreta	0		1		3	
Total	100	100	101	98	99	96
Horari	Alimentació i drogueria		Equipament personal i de la llar			
	2003	2000	2003	2000		
Entre setmana, al matí	42	53	32	30		
Entre setmana, a la tarda	17	17	19	20		
Divendres matí	11	12	6	6		
Divendres tarda	11	6	9	6		
Dissabte matí	13	9	13	15		
Dissabte tarda	5	3	19	20		
NS / NC / No concreta	1		1			
Total	100	100	99	97		

Font: Estudi d'hàbits de compra. Any 2003

8.1.5. Frequència i horari habituals de compra

El tema dels desplaçaments fora de Manresa per motiu de compra s'aborda des d'una doble perspectiva: les freqüències de desplaçament detectades, diferenciades segons ciutat de destí, i les motivacions per al desplaçament manifestades pels consumidors.

El fet que el desplaçament a Sant Fruitós sigui freqüent, especialment per a compres quotidianes, demostra que a la pràctica es tracta més aviat d'un comerç de perifèria que no pas d'evasió de compra. Més del 55% dels que afirmen anar-hi, ho fan com a mínim un cop al mes.

A Barcelona diu anar-hi un 38% dels enquestats, i pràcticament el 70% d'aquests manifesta anar-hi esporàdicament o dos o tres cops l'any. Les raons principals al·legades pels que es desplacen a Barcelona són tant per la gamma i varietat com pel lleure i l'oci.

Els motius principals pels quals una quarta part dels entrevistats afirma anar a Andorra esporàdicament o dos o tres cops l'any són els preus més baixos juntament amb el lleure i l'oci.

(Dades en percentatges)					
Concepte	S. Fruitós	Barcelona	Terrassa	Sabadell	Andorra
Freqüència					
Setmanal	8	1	1	0	0
Quinzenal	4	2	0	1	0
Mensual	8	8	1	2	1
2 ó 3 cops l'any	6	12	5	7	8
Esporàdicament	10	14	8	7	19
Mai	64	62	85	83	72
Total	100	100	100	100	100
Motius de desplaçament					
Preus més baixos	8	4	3	1	8
Més qualitat	12	4	1	1	1
Gamma, varietat	13	17	5	7	2
Costum	7	3	1	1	2
Economia de temps	1	1			
Ambient	2	3	1	2	1
Aparcament	5				
Facilitat transport públic					
Lleure i oci	5	23	10	11	22
Serveis (gestions, metge...)		1			
Treball	1	2			
Altres	2	2	1	1	1
No hi va o NC	64	62	85	83	72

Font: Estudi d'hàbits de compra. Any 2003

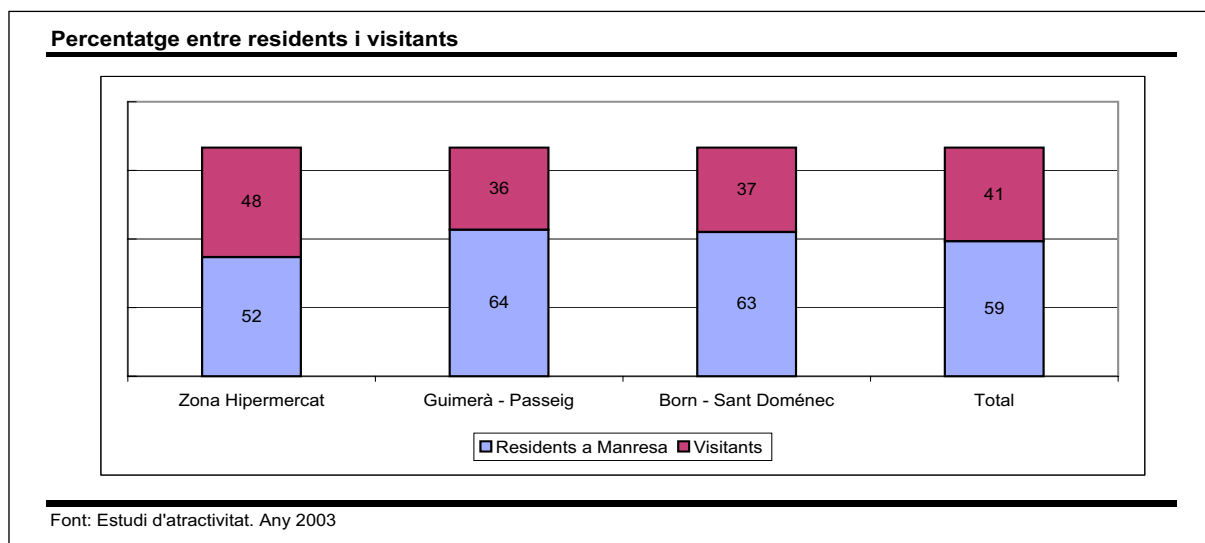
8.1.6. Desplaçaments fora de Manresa per motiu de compra

8.2- ATRACTIVITAT COMERCIAL

Es considera 'atractivitat comercial de Manresa' la capacitat de fer venir a la ciutat compradors de fora del municipi.

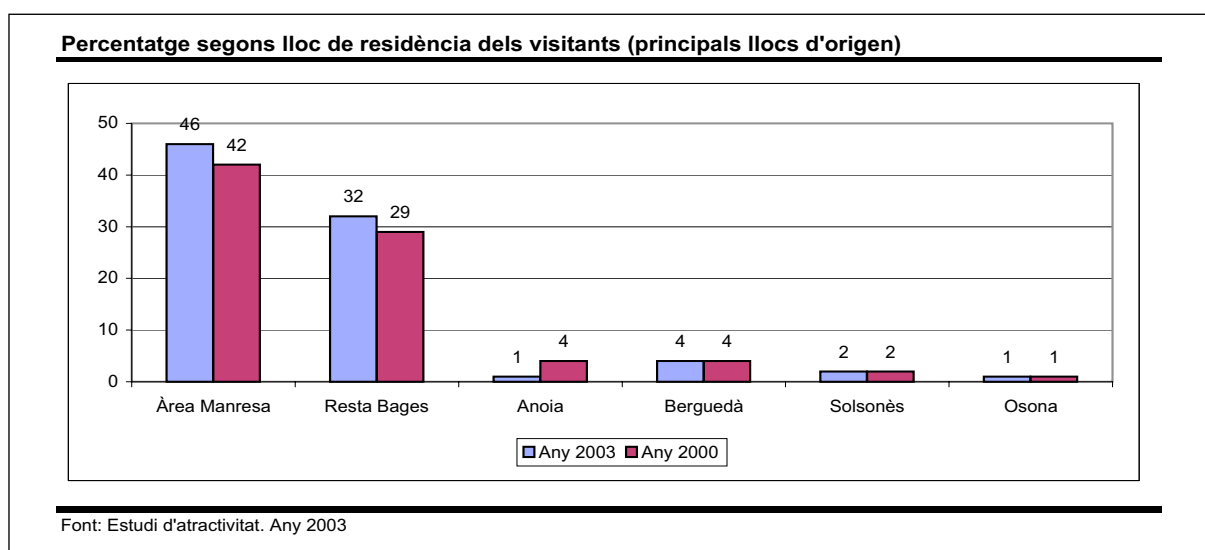
Amb la finalitat de poder analitzar l'atractivitat comercial de Manresa s'ha realitzat un treball de camp que ha consistit en 1.303 enquestes a persones que estaven comprant a diferents punts de la ciutat. D'aquest total, 539 persones eren no residents a la ciutat; és l'estudi d'aquestes 539 enquestes el que ens permetrà analitzar l'atractivitat comercial.

El 41% de les persones que compra a Manresa prové de fora del municipi; es tracta d'un increment de set punts percentuals respecte les dades de l'estudi d'atractivitat de l'any 2000. L'aportació d'aquest increment és força equitativa entre l'eix comercial central i el comerç perifèric.

8.2.1. Proporció entre residents i visitants segons punts de mostreig

Es considera 'àrea de Manresa' el conjunt dels municipis que es troben a menys de deu quilòmetres de la capital del Bages. Els municipis són Sant Joan de Vilatorrada, Callús, Santpedor, Sant Fruitós, Navarcles, El Pont de Vilomara i Rocafort, Sant Vicenç de Castellet, Castellgalí i Sant Salvador de Guardiola.

8.2.2. Origen dels visitants a Manresa per motiu de compra

El 78% dels visitants són de la comarca. De forma més concreta, el 46% dels visitants prové de l'àrea de Manresa. L'atractivitat comercial sobre les comarques centrals de Catalunya i el Pre-pirineu es manté en xifres modestes entorn el 15%.

En quant a la distribució de les compres dels visitants, l'estudi recent de l'atractivitat comercial de Manresa no presenta diferències significatives amb el de l'any 2000. Bona part dels visitants realitzen compres quotidianes.

(Dades en percentatges, variables de resposta múltiple)		
Tipologia	2003	2000
Alimentació fresca	37	40
Alimentació seca	34	42
Quotidià no alimentari	22	26
Vestit i calçat d'adults	23	21
Vestit i calçat de nens	6	5
Complements personals	5	4
Lleure i cultura	9	5
Mobles o electrodomèstics	5	8
Joguines, esports	3	2
Subministraments professionals	3	1
Altres	8	5
NS / NC	16	17

Font: Estudi d'atractivitat. Any 2003

8.2.3. Tipologia de les compres dels visitants

El motiu més anomenat pels visitants entrevistats és la gamma i la varietat (27%). També s'esmenta en un 27% de les entrevistes una sèrie de motivacions no contemplades en el qüestionari, agrupades sota la categoria 'altres', que inclou conceptes com comoditat, confiança, accés a aparcament o bé simplement gent que es troba de pas. El factor preu exerceix de motiu d'atracció per l'11% dels entrevistats, mentre que l'any 2000 ho feia sobre el 18%. L'inrevés succeeix amb la categoria de 'concentració d'establiments', que de ser el principal motiu d'atracció pel 12% dels enquestats en l'estudi de l'any 2000; en l'actualitat, ho és pel 14%.

(Dades en percentatges)		
Motiu	2003	2000
Concentració d'establiments	14	12
Gamma i varietat	27	31
Qualitat	3	7
Preu	11	18
Altres	27	22
NS / NC	17	19

Font: Estudi d'atractivitat. Any 2003

8.2.4. Motius de compra a Manresa

Resulta interessant observar les diferències entre els motius adduïts per comprar a Manresa segons si es tracta d'un client del comerç del centre urbà o bé d'un client del sector dels Trullols. El factor preu resulta determinant pels que són enquestats a la zona de l'hipermercat, mentre que la qualitat és un motiu d'atracció decisiu pels que són entrevistats al centre urbà.

(Dades en percentatges)					
Punt de mostreig	Concen- tració	Gamma i varietat	Qualitat	Preu	Altres
Hipermercat	45	60	28	82	65
Guimerà - Passeig	34	12	44	3	20
Born - Sant Doménec	21	28	28	15	15
Total	100	100	100	100	100

Font: Estudi d'atractivitat. Any 2003

8.2.5. Motius de compra segons punts de mostreig

8.3- OFERTA COMERCIAL

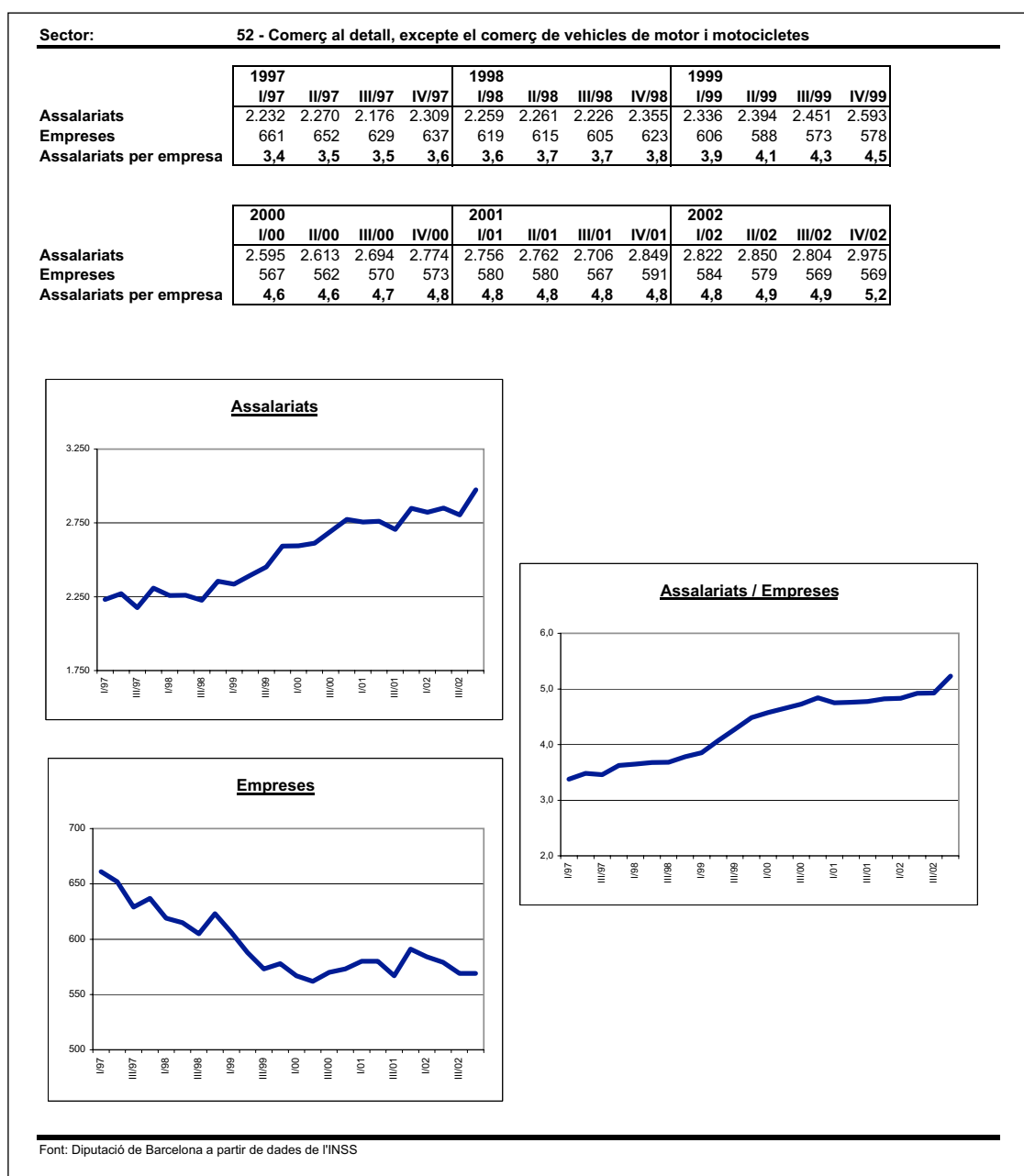
Segons l'índex comercial de l'Anuario Económico de España del 2003 publicat pel servei d'estudis de 'la Caixa', el pes del comerç majorista i al detall de Manresa sobre el total del comerç espanyol de l'any 2002 és pràcticament el mateix que el de l'any 2001. L'índex és una comparativa de la importància del sector que s'elabora en funció dels impostos d'activitat econòmica. El valor de l'índex reflexa el pes relatiu del sector del comerç, en tant per cent mil, sobre el total del comerç a l'economia espanyola. El total de l'economia espanyola equival a 100.000 unitats.

Any	Comerç Majorista	Al detall
1999	210	
2000	200	169
2001	200	179
2002	201	179

Font: Servei d'estudis de 'la Caixa'
Espanya = 100.000

8.3.1. Índexs comercials

A finals de l'any 2002, el número d'assalariats registrats a l'Institut Nacional de la Seguretat Social sota l'epígraf corresponent al sector del comerç al detall és de 2.975; un 4,4% més que l'any 2001. El nombre d'assalariats en el sector s'ha incrementat de forma constant al llarg dels últims anys, al mateix temps que el número d'empreses que operen al sector ha anat disminuint de forma progressiva des de les 661 empreses que operaven al sector a principis de l'any 1997, fins les 569 de finals de l'any 2002.

8.3.2. Empreses i assalariats del comerç

L'explotació de la base de dades que gestiona l'Ajuntament sobre les llicències d'obertures de nous establiments comercials ens permet saber que, al llarg de l'any 2002, s'han inaugurat a Manresa 73 establiments. D'aquestes 73 obertures, cal destacar que 16 pertanyen al barri antic, 12 al Passeig i rodalies i 9 al barri de la carretera de Santpedor. La meitat de les noves obertures de Manresa de l'any 2002 s'han realitzat entre els tres barris esmentats.

En classificar les obertures segons el criteri del Pla Territorial Sectorial d'Equipaments Comercials (PTSEC), es pot comprovar com més de la meitat de les llicències d'obertura de nous establiments de l'any 2002 han estat atorgades a establiments dedicats a la venda d'equipaments de la persona o de la llar. De les 73 noves obertures de l'any 2002, els establiments que es dediquen a l'alimentació són 10.

Concepte	Tr. I	Tr. II	Tr. III	Tr. IV	Total
Barri	22	12	15	24	73
Antic	4	2	2	8	16
Passeig i rodalies	4	2	4	2	12
Valldaura	2		1	3	6
Plaça Catalunya			1		1
Mion-Puigberenguer		3			3
Poble Nou	1	1	1	1	4
Carretera Santpedor	3		2	4	9
Carretera Vic - Remei	3	1	1	2	7
Escodines			1	1	2
Balconada - Cal Gravat	3	1			4
Sagrada Família	1	2	2	3	8
Font dels Capellans					0
Sant Pau	1				1
Pare Ignasi Puig					0
Activitat (Criteri PTSEC)	22	12	15	24	73
Alimentació	5		2	3	10
Quotidià no alimentari	2				2
Equipament persona	6	4	3	9	22
Equipament llar	4	5	3	4	16
Lleure i cultura		2	5	4	11
Automoció	2			3	5
Comerç mixt	1				1
Altres	2	1	2	1	6

Font: Ajuntament de Manresa

8.3.3. Obertures de nous establiments. Any 2002

La gestió de l'Impost d'Activitats Econòmiques és de la competència de l'Ajuntament. L'explotació de la base de dades del cens de les activitats econòmiques ens ofereix una sèrie de dades que ajuden a interpretar l'evolució de l'oferta comercial. No deixa de ser cert que el fet que un sol comerç pugui tenir l'obligació fiscal de cotitzar per dos o més epígrafs aporta un cert biaix. Malgrat les limitacions que pugui tenir l'explotació de les dades del cens de les activitats econòmiques com a indicador de l'oferta comercial sí que permet realitzar unes primeres lectures. Entre l'any 1999 i el 2002, el nombre d'activitats econòmiques a Manresa ha girat entorn a 1.700. En interpretar les dades de l'Anuario Económico de España publicat pel servei d'estudis de la Caixa, es pot comprovar com en l'últim any, el número de metres quadrats d'activitats comercials minoristes ha augmentat un 4,6%. La combinació d'ambdues dades; la constància del nombre d'activitats econòmiques i l'augment del nombre de metres quadrats de superfície comercial demostra que a Manresa està disminuint el minifundisme, deixant pas a nous formats de dimensions més eficients.

Activitat econòmica	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Cens	1.734	1.733	1.735	1.707	1.700	1.674	1.712
Productes alimentaris (establiment permanent)	598	585	592	591	582	567	569
Productes no alimentaris (establiment permanent)	1.076	1.080	1.074	1.049	1.059	1.046	1.077
Mixt o integ. (fora establiment comercial permanent)	60	68	69	67	59	61	66
Altes	232	221	217	208	204	181	177
Productes alimentaris (establiment permanent)	74	66	72	80	62	74	58
Productes no alimentaris (establiment permanent)	145	135	134	118	133	97	104
Mixt o integ. (fora establiment comercial permanent)	13	20	11	10	9	10	15
Baixes	223	222	215	236	211	207	139
Productes alimentaris (establiment permanent)	74	79	65	81	71	89	56
Productes no alimentaris (establiment permanent)	135	131	140	143	123	110	73
Mixt o integ. (fora establiment comercial permanent)	14	12	10	12	17	8	10

Font: Ajuntament de Manresa

8.3.4. Cens, altes i baixes d'activitats econòmiques del comerç

Tipus de comerç	2000	2001	2002
Alimentació	37.084	37.540	41.014
No alimentació	131.884	133.722	136.130
Comerç mixte i altres	29.119	29.294	32.557
Superfície activitats comercials minoristes	198.087	200.556	209.701

Font: Servei d'estudis de 'la Caixa'

8.3.5. Metres quadrats d'activitats comercials minoristes

8.4- EXPECTATIVES DEL SECTOR

La Direcció General de Comerç i l'Institut d'Estadística de Catalunya elaboren de forma conjunta un informe trimestral amb una sèrie d'indicadors sobre el clima del comerç urbà de les principals ciutats de Catalunya. S'entén per comerç urbà els establiments de venda al detall situats en zones de l'interior d'un casc urbà caracteritzades per una alta concentració d'oferta comercial i que estan contemplades en els convenis signats amb la Direcció General de Comerç. Els indicadors calculats són d'expectatives i s'obtenen a partir d'una enquesta sobre cinc qüestions claus del clima comercial, on les alternatives de resposta sobre la perspectiva d'evolució dels propers sis mesos són 'positiva', 'estable' o 'negativa'. L'indicador del clima comercial és el diferencial entre els percentatges de les respostes positives i negatives.

Els indicadors d'expectatives del primer trimestre de l'any 2003 denoten una certa similitud entre Catalunya i Manresa en quant a la marxa del negoci, l'estoc de mercaderies i el nombre de persones ocupades. Les perspectives sobre la xifra de vendes de la ciutat són més pessimistes que no pas del Principat. No obstant, l'indicador d'expectativa del marge comercial és més favorable a Manresa que no pas a Catalunya. Val a dir, però, que la gran majoria dels comerciants preveuen una evolució estable del marge comercial; un 75% dels comerciants de Manresa enquestats tenen unes expectatives d'evolució estable d'aquest paràmetre, a Catalunya un 80%.

Indicador	Tr. I 2003	Tr. IV 2002	Tr. III 2002
Catalunya			
Marxa del negoci	12,6	16,6	19,0
Xifra de vendes	-30,3	-24,4	-26,0
Estoc de mercaderies	-1,7	3,6	-2,2
Nombre de persones ocupades	-1,9	2,5	0,4
Marge comercial	-14,0	-11,7	-11,6
Manresa			
Marxa del negoci	13,0	19,2	4,0
Xifra de vendes	-43,5	-30,8	-52,0
Estoc de mercaderies	-4,3	11,5	-40,0
Nombre de persones ocupades	-4,3	7,7	-8,0
Marge comercial	0,0	0,0	-4,0

Font: Direcció General de Comerç i Institut d'Estadística de Catalunya

8.4.1. Indicadors de clima comercial urbà

9. **Service**

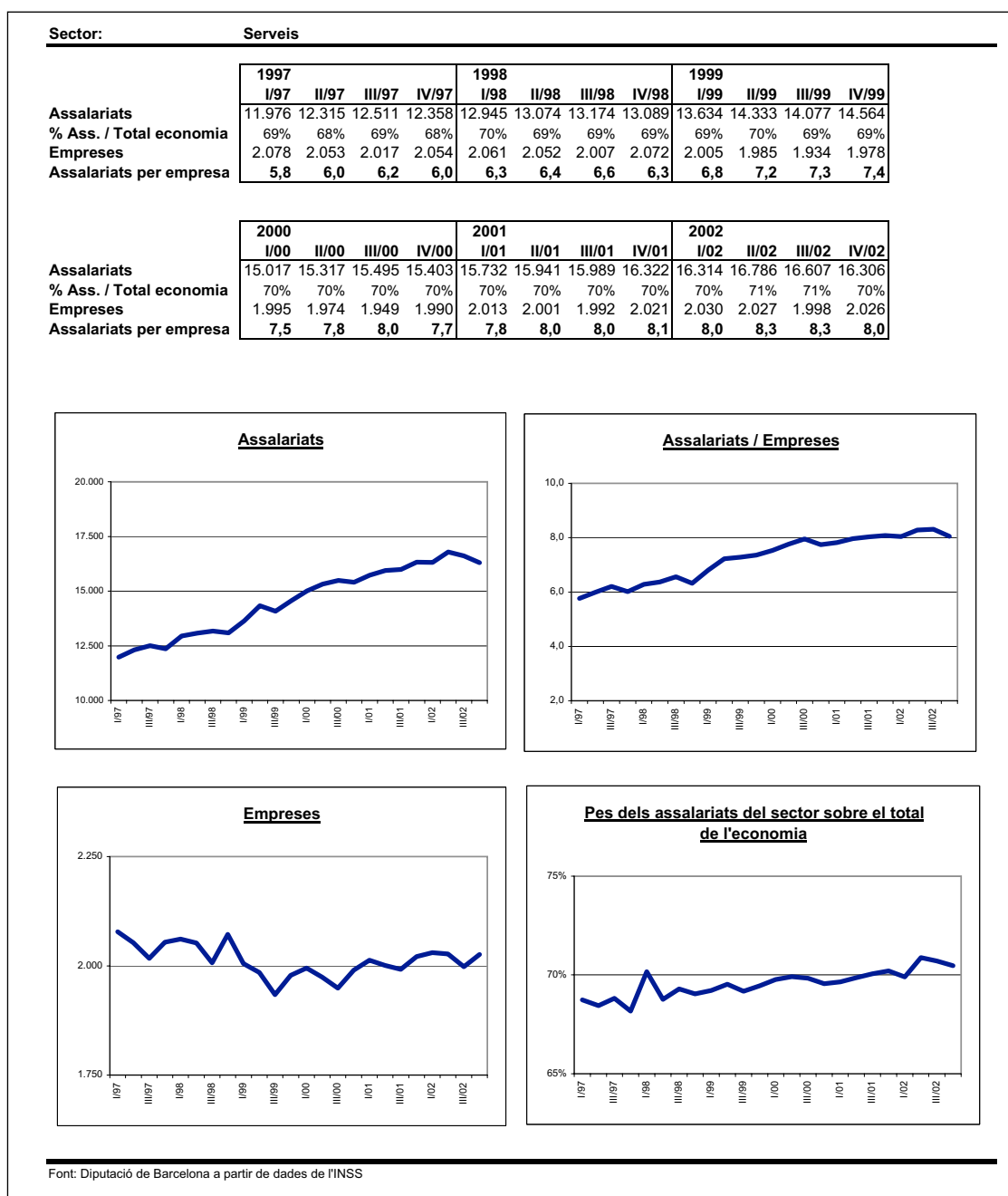

9- SERVEIS

9.1- SECTOR TERCIARI

El sector serveis manté una evolució creixent, tant en termes de número absolut d'assalariats com de percentatge de treballadors sobre el total de l'economia. A principis de l'any 1996, Manresa tenia 11.000 assalariats empleats en el sector terciari que representaven el 65% dels de la ciutat. A finals del quart trimestre de l'any 2002, els 16.000 afiliats a la Seguretat Social de Manresa representen més del 70% dels treballadors assalariats de la ciutat.

Entre els anys 1996 i 2002, el número d'empreses dins el sector s'ha mantingut constant entorn a 2.000.

9.1. Empreses i assalariats del sector serveis

L'increment en el número d'assalariats juntament amb la constància en el número d'empreses que operen al sector condueix a que la dimensió mitjana de les empreses del sector augmenti, passant de sis assalariats per empresa l'any 1997 a vuit assalariats per empresa a finals de l'any 2002.

El subsector comerç s'ha tractat en capítol apart degut a la seva rellevància tradicional i a la seva importància en termes d'ocupació. El 18% dels assalariats de la ciutat desenvolupa les seves tasques professionals al comerç.

Al tema quatre, en parlar de la conjuntura a Catalunya i el Bages es comentava que la bonança econòmica dels darrers anys venia impulsada per quatre motors principals: La construcció, el turisme, l'ensenyament i la sanitat. El sector terciari inclou tres d'aquests quatre pilars del creixement econòmic dels últims anys: Turisme, ensenyament i sanitat.

Sector:	1999 4T		2000 4T		2001 4T		2002 4T	
	Empr.	Assal.	Empr.	Assal.	Empr.	Assal.	Empr.	Assal.
50 - Venda, manteniment i reparació de vehicles de motor i motocicletes	153	879	151	917	143	913	130	894
51 - Comerç a l'engròs i intermediaris del comerç, excepte de vehicles de motor	201	1.211	193	1.245	194	1.232	191	1.233
52 - Comerç al detall, excepte el comerç de vehicles de motor i motocicletes	578	2.593	573	2.774	591	2.849	569	2.975
55 - Hostalera	178	762	165	718	174	816	178	856
60 - Transport terrestre; transport per canonades	63	210	67	229	62	232	64	244
61 - Transport marítim, de cabotatge i per vies de navegació interiors	1	2	1	4	1	4	0	0
62 - Transport aeri i espacial	2	53	3	63	3	61	3	63
63 - Activitats annexes als transports; activitats d'agències de viatges	22	112	24	129	26	130	29	148
64 - Correus i telecomunicacions	5	29	7	33	6	33	6	45
65 - Intermediació financera, excepte assegurances i plans de pensions	2	517	2	553	3	598	4	707
66 - Assegurances i plans de pensions, excepte seguretat social obligatòria	18	117	15	116	15	118	13	113
67 - Activitats auxiliars a la intermediació financera	20	51	26	72	27	78	23	77
70 - Activitats immobiliàries	69	130	75	135	90	181	108	222
71 - Lloguer de maquinària i equip sense operari, d'efectes personals	18	56	18	64	15	56	15	60
72 - Activitats informàtiques	14	40	19	55	19	44	17	58
73 - Investigació i desenvolupament	1	27	1	18	2	40	2	57
74 - Altres activitats empresarials	238	3.316	248	3.662	252	4.208	268	3.413
75 - Administració pública, defensa i seguretat social obligatòria	13	688	11	666	11	651	12	698
80 - Educació	76	969	80	971	75	1.052	72	1.099
85 - Activitats sanitàries i veterinàries; assistència social	107	2.075	106	2.106	112	2.123	115	2.307
90 - Activitats de sanejament públic	3	31	3	37	3	40	3	43
91 - Activitats associatives	32	90	35	106	37	143	40	140
92 - Activitats recreatives, culturals i esportives	53	336	52	448	51	405	46	450
93 - Activitats diverses de serveis personals	99	252	103	262	101	294	109	386
95 - Llars que ocupen a personal domèstic	8	8	7	7	5	5	5	5
99 - Organismes extraterritorials	0	0	0	0	0	0	0	0
nc - Sense especificar	4	10	5	13	3	16	4	13
Total	1.978	14.564	1.990	15.403	2.021	16.322	2.026	16.306
5 - Comerç, reparacions i hostalera	1.110	5.445	1.082	5.654	1.102	5.810	1.068	5.958
6 - Transport, emmagatzematge, comunicació, mediació financera	133	1.091	145	1.199	143	1.254	142	1.397
7 - Activ. immobiliàries i de lloguer, serveis empresarials, adm. pública	353	4.257	372	4.600	389	5.180	422	4.508
8 - Educació, activitats sanitàries i veterinàries, serveis socials	183	3.044	186	3.077	187	3.175	187	3.406
9 - Altres activ. socials i de serveis personals, personal domèstic, org.	195	717	200	860	197	887	203	1.024
n - Sense especificar	4	10	5	13	3	16	4	13
Total	1.978	14.564	1.990	15.403	2.021	16.322	2.026	16.306

Font: Diputació de Barcelona a partir de dades de l'INSS

9.2. Empreses i assalariats dels subsectors de serveis

9.2- HOTELERIA

Segons l'índex industrial de l'Anuario Económico de España del 2003 publicat pel servei d'estudis de 'la Caixa', el pes del sector de restauració i bars a Manresa sobre el total de l'economia espanyola, en els dos últims anys, s'ha reduït. Segons la mateixa font, el pes del sector turístic, desconsiderant les anòmales dades de l'any 2000, s'ha mantingut constant al llarg dels últims anys. L'índex és una comparativa de la importància del sector que s'elabora en funció dels impostos d'activitat econòmica. El valor de l'índex reflexa el pes relatiu del sector, en tant per cent mil, sobre el total de l'economia espanyola. El valor del sector pel total de l'economia espanyola equival a 100.000 unitats

Dins d'hoteleria s'inclouen els establiments hotelers, bars, restaurants, bars musicals i discoteques.

Índex	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Índex restauració i bars					144	142	137
Índex turístic	33	40	39	42	18	38	40

Font: Servei d'estudis de 'la Caixa'

9.3. Índexs del sector serveis

El turisme ha estat un dels principals causants de la bonança econòmica de Catalunya en els últims anys. Un dels sectors que manté una relació més directa amb el turisme és l'hoteleria. Resulta obvi que la situació del sector a indrets costers eminentment turístics poc té a veure amb la situació del sector a Manresa. Per una banda, Manresa no ha gaudit de l'oportunitat de participar en el repartiment del pastís del turisme de masses dels últims anys; però per altra banda, Manresa queda al marge dels riscos que amenacen una davallada en aquest tipus de turisme degut a la competència que en un futur poden suposar indrets com Iugoslàvia, Turquia, Croàcia, Europa de l'Est, Egipte o Tunísia.

Les perspectives de l'hoteleria de la nostra ciutat, de cara als propers anys, són positives degut a que els riscos que el sector presenta a Catalunya són inexistents a Manresa ja que, en línies generals, l'oferta del sector està ben consolidada.

Degut a que el número d'assalariats dins l'hoteleria ha anat augmentant any rera any i el nombre d'empreses que operen al sector s'ha mantingut entorn a 175, la mida de les empreses en termes de treballadors ha anat augmentant.

9.3- EDUCACIÓ

S'inclou dins d'educació l'ensenyament primari, l'ensenyament secundari, l'ensenyament superior, la formació permanent i d'altres activitats d'ensenyament.

El sector de l'educació creix any rera any de forma cíclica. El mínim número anual d'assalariats s'assoleix cada segon i tercer trimestre.

A finals de l'any 1997, les cent empreses del sector que operaven al sector es valien de 826 treballadors; al quart trimestre de l'any 2002, són 1.099 els assalariats que treballen a les 72 empreses del sector.

Del curs escolar 2002-2003, cal destacar la crisi de les acadèmies d'anglès, amb el tancament d'alguna escola franquícia, i el malestar per part de l'alumnat fruit dels crèdits al consum. Dins l'elevada xifra d'assalariats que el sector de l'educació inclou, l'impacte per la crisi i el tancament d'acadèmies privades d'anglès queda relativitzat.

Les fortes inversions per part de l'Estat en el capítol d'ensenyament són les que han permès el creixement fort i continuat del sector. Tenint en compte la forma de les piràmides d'edat actuals i que la ràtio que conforma la relació entre el nombre de professors i el nombre d'alumnes es considera adequada, es fa difícil pensar que la inversió en personal per ensenyament pugui seguir augmentant al ritme que ho ha fet els últims anys.

9.4- ACTIVITATS SANITÀRIES I VETERINÀRIES; SERVEIS SOCIALS

Dins aquest apartat es consideren les activitats sanitàries, les veterinàries i les de serveis socials.

El sector sanitari és una de les quatre potes esmentades amb anterioritat sobre les quals s'ha recolzat el positiu diferencial de creixement de l'economia catalana respecte l'economia europea dels últims anys.

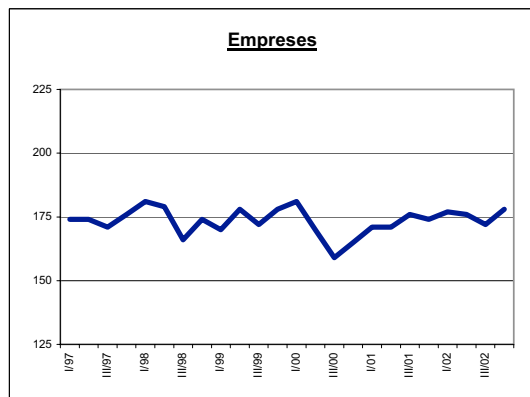
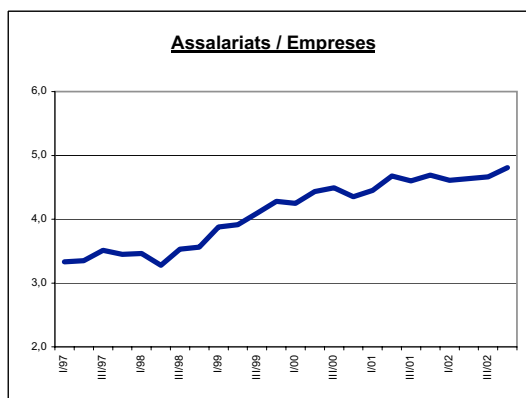
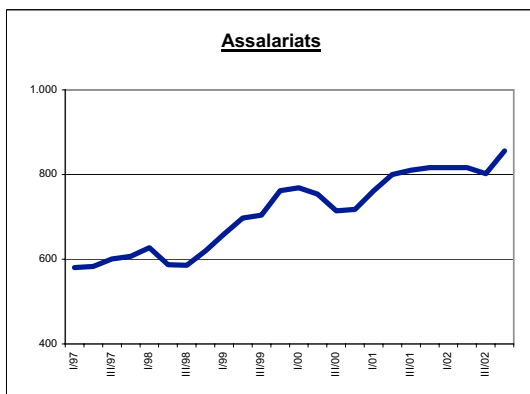
Els continuats increments d'inversió pública en el sector s'han traduït en un augment considerable del nombre d'assalariats. A finals de l'any 2002, el nombre d'afiliats a la Seguretat Social ha augmentat en un 32% respecte principis del 1997. Un 10% dels assalariats de Manresa són professionals d'activitats sanitàries, veterinàries o serveis socials.

De cara a propers anys, serà difícil que les espectaculars xifres actuals de creixement del sector en termes d'assalariats es puguin mantenir. Dins un marc de política econòmica de dèficit zero, amb les conseqüents restriccions en els pressupostos generals de l'Estat que d'aquesta política se'n deriven, és previsible que la participació del 10% dels assalariats del sector sobre el total dels assalariats de Manresa tendeixi a disminuir.

Sector: **Hoteleria (55)**

	1997				1998				1999			
	I/97	II/97	III/97	IV/97	I/98	II/98	III/98	IV/98	I/99	II/99	III/99	IV/99
Assalariats	580	583	601	607	627	587	586	620	659	697	704	762
Empreses	174	174	171	176	181	179	166	174	170	178	172	178
Assalariats per empresa	3,3	3,4	3,5	3,4	3,5	3,3	3,5	3,6	3,9	3,9	4,1	4,3

	2000				2001				2002			
	I/00	II/00	III/00	IV/00	I/01	II/01	III/01	IV/01	I/02	II/02	III/02	IV/02
Assalariats	769	754	714	718	761	800	810	816	816	816	802	856
Empreses	181	170	159	165	171	171	176	174	177	176	172	178
Assalariats per empresa	4,2	4,4	4,5	4,4	4,5	4,7	4,6	4,7	4,6	4,6	4,7	4,8

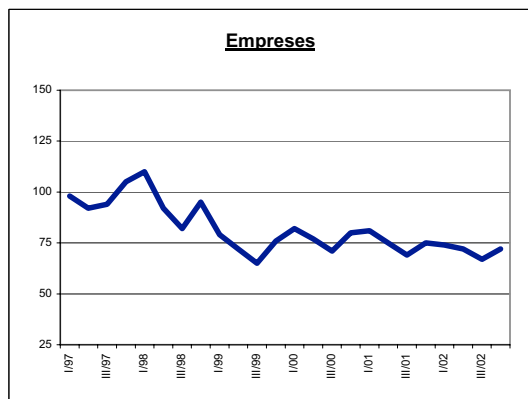
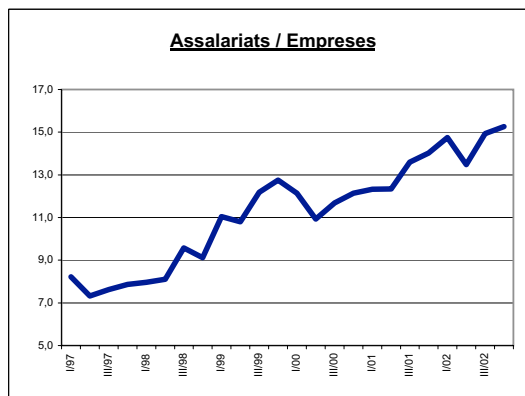
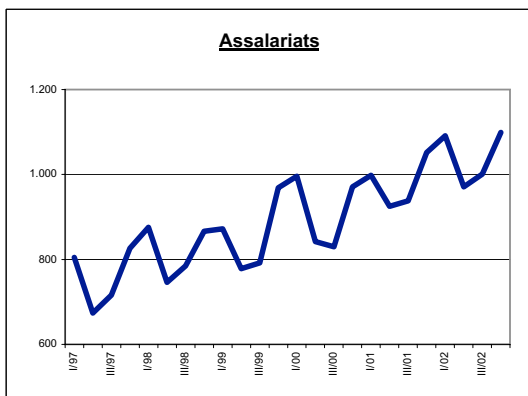
Font: Diputació de Barcelona a partir de dades de l'INSS

9.4. Empreses i assalariats d'hoteleria

Sector: Educació (80)

	1997				1998				1999			
	I/97	II/97	III/97	IV/97	I/98	II/98	III/98	IV/98	I/99	II/99	III/99	IV/99
Assalariats	805	674	716	826	876	746	785	866	872	778	792	969
Empreses	98	92	94	105	110	92	82	95	79	72	65	76
Assalariats per empresa	8,2	7,3	7,6	7,9	8,0	8,1	9,6	9,1	11,0	10,8	12,2	12,8

	2000				2001				2002			
	I/00	II/00	III/00	IV/00	I/01	II/01	III/01	IV/01	I/02	II/02	III/02	IV/02
Assalariats	996	842	830	971	998	925	938	1.052	1.091	971	1.001	1.099
Empreses	82	77	71	80	81	75	69	75	74	72	67	72
Assalariats per empresa	12,1	10,9	11,7	12,1	12,3	12,3	13,6	14,0	14,7	13,5	14,9	15,3

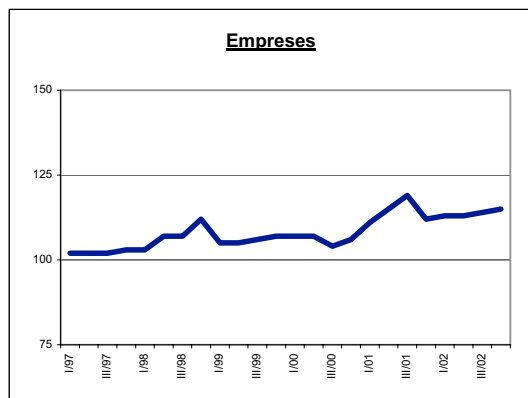
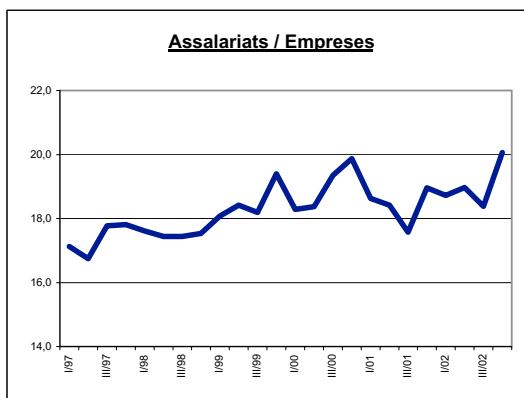
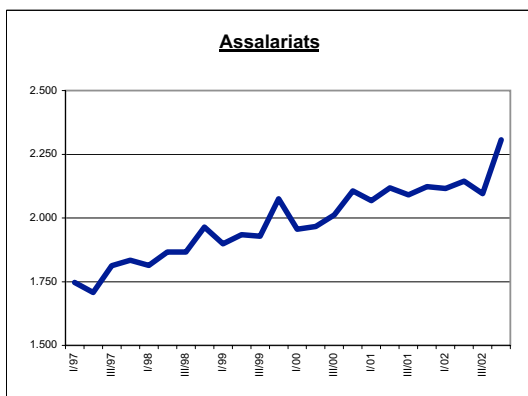
Font: Diputació de Barcelona a partir de dades de l'INSS

9.5. Empreses i assalariats d'educació

Sector: Activitats sanitàries i veterinàries, serveis socials (85)

	1997				1998				1999			
	I/97	II/97	III/97	IV/97	I/98	II/98	III/98	IV/98	I/99	II/99	III/99	IV/99
Assalariats	1.747	1.708	1.813	1.834	1.814	1.866	1.866	1.964	1.898	1.934	1.928	2.075
Empreses	102	102	102	103	103	107	107	112	105	105	106	107
Assalariats per empresa	17,1	16,7	17,8	17,8	17,6	17,4	17,4	17,5	18,1	18,4	18,2	19,4

	2000				2001				2002			
	I/00	II/00	III/00	IV/00	I/01	II/01	III/01	IV/01	I/02	II/02	III/02	IV/02
Assalariats	1.956	1.966	2.012	2.106	2.068	2.118	2.091	2.123	2.116	2.144	2.095	2.307
Empreses	107	107	104	106	111	115	119	112	113	113	114	115
Assalariats per empresa	18,3	18,4	19,3	19,9	18,6	18,4	17,6	19,0	18,7	19,0	18,4	20,1

Font: Diputació de Barcelona a partir de dades de l'INSS

9.6. Empreses i assalariats d'activitats sanitàries i veterinàries, serveis socials

10. Perfil de la ciutat

10- PERFIL DE LA CIUTAT

10.1- EL PROJECTE 'PERFIL DE LA CIUTAT'

'Perfil de la ciutat' és un ambiciós projecte en estat embrionari liderat per la ciutat de Terrassa que duen a terme Barberà del Vallès, Granollers, Manresa, Mataró, Rubí, Santa Coloma de Gramanet, Sabadell, Vic i Vilanova i la Geltrú.

El projecte té per objectiu principal el desenvolupament d'una metodologia i una eina de suport per a la mesura de la qualitat de vida de les ciutats europees. Pretén la creació d'un sistema de recursos per a tots els agents implicats en els processos de desenvolupament urbà, que ajudi a la valoració i mesura dels elements clau que influencien la qualitat de vida en les ciutats mitjanes. Un sistema, en definitiva, que hauria d'ajudar a tècnics i polítics per informar en les seves preses de decisions.

10.2- DEFINICIÓ DELS INDICADORS SELECCIONATS

El projecte del 'Perfil de la ciutat' contempla una sèrie d'indicadors per cadascun dels àmbits susceptible de ser analitzat tal com puguin ser demografia, treball, empresa, medi ambient, cultura, urbanisme, etc... Amb la finalitat de presentar una versió reduïda del projecte, en aquesta fase prèvia, tan sols s'han triat set indicadors.

Taxa d'atur:

Número d'aturats a 31-12-2002 / Població activa segons el Padró de 1996

Mesura el pes de la població en situació d'atur en relació al total de la població activa.

Font: Departament de treball, indústria, comerç i turisme de la Generalitat i Padró d'habitants de l'any 1996.

Contractació indefinida:

Número de contractes indefinits registrats al llarg de l'any 2002 / Total de contractes registrats al llarg de l'any 2002

Mesura la presència de la contractació indefinida en el mercat laboral.

Font: Departament de treball, indústria, comerç i turisme de la Generalitat.

Cost habitatge:

Preu metre quadrat nova construcció de l'any 2002 / Renda per càpita any 1998

Mesura l'esforç en termes de renda que s'ha de realitzar per adquirir un metre quadrat d'habitatge de nova construcció.

Font: Direcció general d'arquitectura i habitatge de política territorial i obres públiques de la Generalitat de Catalunya, basant-se en un estudi de mercat realitzat per l'empresa Tecnigrama i Institut d'estadística de Catalunya.

Inflació habitatge:

(Preu metre quadrat nova construcció de l'any 2002 - Preu metre quadrat nova construcció de l'any 1998) / Preu metre quadrat nova construcció de l'any 1998

Mesura l'increment del preu de l'habitatge en els quatre últims anys.

Font: Direcció general d'arquitectura i habitatge de política territorial i obres públiques de la Generalitat de Catalunya, basant-se en un estudi de mercat realitzat per l'empresa Tecnigrama i Institut d'estadística de Catalunya.

Població extracomunitària:

Població extracomunitària / total de la població

Mesura la presència de població extracomunitària dins la ciutat.

Font: Padró continu dels ajuntaments.

Mobilitat:

Viatges obligats per treball en transport públic any 1996 / Viatges obligats per treball en transport privat any 1996

Mesura l'ús del transport públic per anar a treballar.

Font: Padró de l'any 1996.

Associacionisme:

Nombre associacions * 1.000 / habitants

Mesura, en certa manera, el nivell d'associacionisme d'una ciutat.

Font: Institut d'estadística de Catalunya.

10.3- METODOLOGIA DE TREBALL

Després d'haver definit i seleccionat uns pocs indicadors, es procedeix a calcular el seu valor. La intenció real del projecte no consisteix en facilitar la comparabilitat de cada ciutat a la mitjana de tots els municipis que conformen el 'Perfil de la ciutat'. El concepte del projecte passa per permetre comparar els indicadors a un òptim establert, a un objectiu. Per exemple, en el cas de la taxa d'atur, les ciutats haurien de fixar-se com a objectiu assolir una taxa inferior al 5%, que és la taxa considerada tècnicament de plena ocupació, més aviat que comparar-se amb la mitjana del conjunt de les ciutats. Degut a la complexitat a definir el nivell òptim de cadascun dels indicadors, en aquesta primera fase del projecte 'Perfil de la ciutat' comparem els valors dels indicadors de la ciutat a la mitjana.

En acabat d'haver calculat els valors dels indicadors de cadascuna de les ciutats, obtenim les mitjanes. Atorguem un valor cent a aquestes mitjanes i recalculam l'indicador per a cada ciutat en base cent.

Un cop disposem de les dades de tots els indicadors de totes les ciutats en base cent, introduïm les dades a una gràfica de tipus teranyina amb la finalitat de permetre una ràpida lectura.

A l'igual que el número d'indicadors analitzats en aquesta fase del projecte s'ha reduït, el número de ciutats també. S'estan considerant cinc ciutats i set indicadors.

Indicador (1)	Granollers	Manresa	Mataró	Sabadell	Terrassa	Mitjana
Taxa d'atur	7,2	7,4	7,7	8,6	9,1	8,0
% Contractes indefinits sobre el total	9,3	16,1	13,5	11,8	13,7	12,9
Preu m ² nova constr. / Renda per càpita	12,6	7,9	12,6	13,6	13,5	12,0
% Variació preu nova constr. (2002/1998)	74%	45%	82%	76%	80%	71%
% Pobl. extracomunitària / Total població	6,5	6,0	6,9	2,6	4,6	5,3
% Mobilitat obligada: Transp. públic / privat	15,1	14,4	12,5	22,5	16,1	16,1
Entitats associatives / Total població	5,33	5,29	4,14	3,80	4,23	4,56

Font: Projecte 'Perfil de la ciutat'

(1) Per la definició i font de cada indicador veure l'apartat: 10.2 - DEFINICIÓ DELS INDICADORS SELECCIONATS

10.1. Indicadors del projecte "Perfil de la ciutat"

Indicador	Granollers	Manresa	Mataró	Sabadell	Terrassa	Mitjana
Taxa d'atur	90	92	96	108	114	100
% Contractes indefinits sobre el total	73	125	105	91	106	100
Preu m ² nova constr. / Renda per càpita	105	66	105	113	112	100
% Variació preu nova constr. (2002/1998)	103	64	115	106	112	100
% Pobl. extracomunitària / Total població	122	113	131	49	86	100
% Mobilitat obligada: Transp. públic / privat	94	90	78	139	100	100
Entitats associatives / Total població	117	116	91	83	93	100

Font: Projecte 'Perfil de la ciutat'

10.2. Indicadors del projecte "Perfil de la ciutat", en base 100

10.4- INTERPRETACIÓ DE LA GRÀFICA

Dins l'àmbit del mercat laboral, la taxa d'atur de Manresa es troba, juntament amb la de Granollers i Mataró, per sota de la mitjana; si bé molt per sobre del 5% que hauria de ser l'objectiu. En quant a contractació, els contractes registrats del tipus indefinit tenen una més forta presència a Manresa que a cap de les altres quatre ciutats de l'estudi.

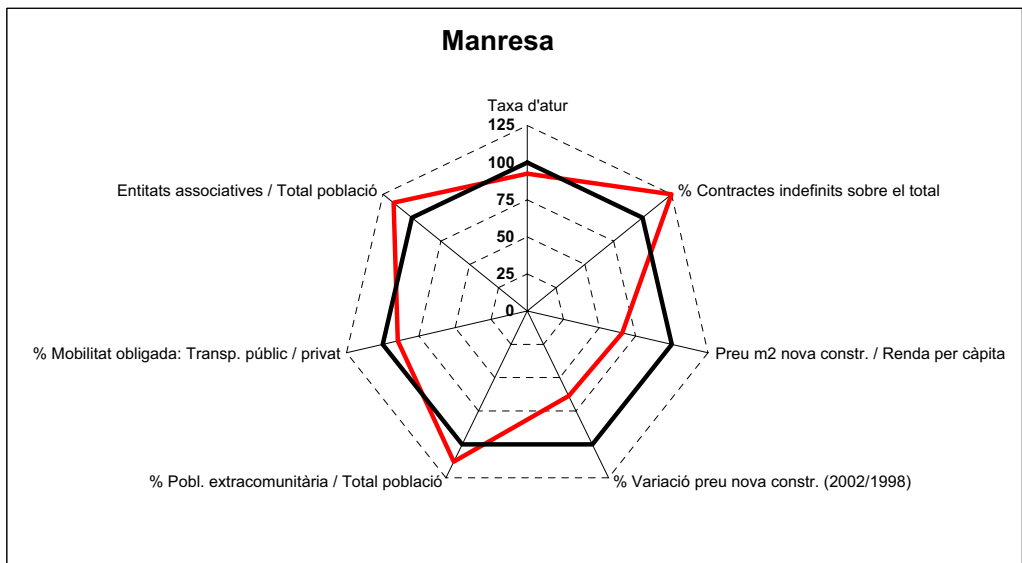
Pel que fa referència a habitatge, l'esforç en termes de renda que els habitants de Manresa han de realitzar per adquirir un metre quadrat d'habitatge és ostensiblement menor al que han de fer els habitants de Sabadell, Terrassa, Granollers o Mataró. A ben segur que un factor que ha ajudat a que l'esforç per aconseguir un metre quadrat d'habitatge sigui relativament baix a Manresa, és el fet que la inflació del preu del metre quadrat d'habitatge de nova construcció a Manresa des de l'any 1998 ha estat el més baix de les cinc ciutats analitzades.

El contingent de la població extracomunitària que resideix a Manresa té un menor pes específic que a Mataró i Granollers, al mateix temps que es tracta d'un col·lectiu amb una més alta presència que no pas a Sabadell o Terrassa.

Les mancances estructurals que pateix Manresa en la xarxa del transport públic és amb tota certesa una de les causes, sinó la principal, per les quals l'ús del transport públic per raons laborals a Manresa es trobi a un nivell sensiblement inferior a la mitjana.

La capacitat d'associacionisme de la ciutat de Manresa es troba al mateix nivell que la de Granollers, ben per sobre a la mitjana.

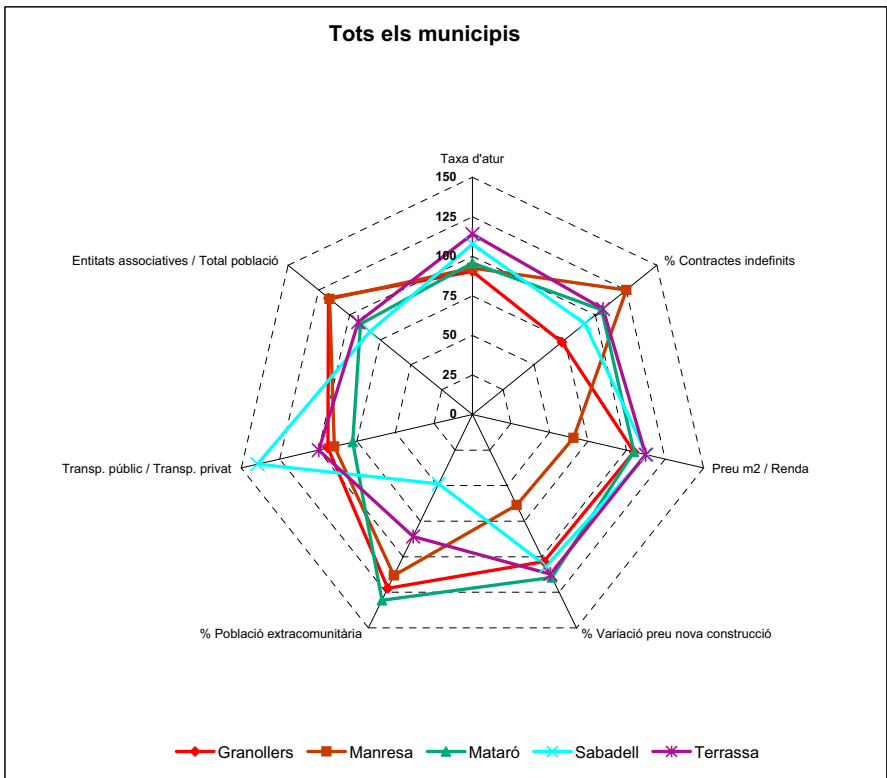
Manresa

Font: Projecte 'Perfil de la ciutat'

10.3. Gràfica "Perfil de la ciutat". Manresa

Tots els municipis

Font: Projecte 'Perfil de la ciutat'

10.4. Gràfica "Perfil de la ciutat". Tots els municipis

Col·laboren:

Mil idees per Manresa